

Brüsszel, 2022. április 8.
(OR. en)

7852/22

Intézményközi referenciaszám:
2020/0360(COD)

CODEC 431
ENER 122
TRANS 209
RELEX 428
ECOFIN 305
ENV 317
PE 35

TÁJÉKOZTATÓ

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről – Az Európai Parlament első olvasatának eredménye (Strasbourg, 2022. április 4–7.)

I. BEVEZETÉS

Az EUMSZ 294. cikkének rendelkezéseivel, valamint az együttdöntési eljárás gyakorlati vonatkozásairól szóló közös nyilatkozattal¹ összhangban a Tanács, az Európai Parlament és a Bizottság több alkalommal is nem hivatalosan egyeztetett annak érdekében, hogy e javaslat tárgyában az első olvasat során megállapodás szülessen.

Ezzel összefüggésben Zdzislaw KRASNODEBSKI (ECR, PL) előadó az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság nevében egy megegyezéssel módosítást (256. módosítás) nyújtott be a fent említett rendeletjavaslatra vonatkozóan. Erről a módosításról a fent említett nem hivatalos egyeztetések során megállapodás született. Egyéb módosítás előterjesztésére nem került sor.

¹ HL C 145., 2007.6.30., 5. o.

II. SZAVAZÁS

A 2022. április 5-i szavazás alkalmával a plenáris ülés elfogadta a fent említett rendeletjavaslatra vonatkozó megegyezéssel módosítást (256. módosítás). Egyéb módosítás elfogadására nem került sor.

Az így módosított bizottsági javaslat képezi a Parlament első olvasatban elfogadott álláspontját, amely az e tájékoztató mellékletében található jogalkotási állásfoglalásában szerepel².

A Parlament álláspontja megfelel az intézmények között korábban létrejött megállapodás tartalmának. A Tanácsnak ezért készen kell állnia a Parlament álláspontjának jóváhagyására.

A jogalkotási aktus ezt követően a parlamenti álláspontnak megfelelő szövegezéssel kerülne elfogadásra.

² A jogalkotási állásfoglalásban szereplő parlamenti álláspont ezen változatában jelölve vannak a bizottsági javaslat módosításaiból eredő változások. A bizottsági javaslatba beillesztett szövegrészek *félkövér, dőlt* betűvel szedve jelennek meg. A „■” szimbólum a törölt szövegrészeket jelöli.

P9_TA(2022)0105

A transzeurópai energiaipari infrastruktúra *I**

Az Európai Parlament 2022. április 5-i jogalkotási állásfoglalása a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0824 – C9-0417/2020 – 2020/0360(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és a Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2020)0824),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 172. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0417/2020),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. március 24-i véleményére³,
 - tekintettel a Régiók Bizottságának 2021. július 1-jei véleményére⁴,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2021. december 22-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság, a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság, valamint a Regionális Fejlesztési Bizottság véleményére,
 - tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság jelentésére (A9-0269/2021),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;

³ HL C 220., 2021.6.9., 51. o.

⁴ HL C 440., 2021.10.29, 105. o.

3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. április 5-én került elfogadásra a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, a 715/2009/EK, az (EU) 2019/942 és az (EU) 2019/943 rendelet, továbbá a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelv módosításáról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

Tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 172. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁵,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁶,

rendes jogalkotási eljárás keretében⁷,

⁵ HL C 220., 2021.6.9., 51. o.

⁶ HL C 440., 2021.10.29., 105. o.

⁷ Az Európai Parlament 2022. április 5-i álláspontja.

mivel:

- (1) A Bizottság 2019. december 11-i, „Az európai zöld megállapodás” (a továbbiakban: az európai zöld megállapodás) című közleményében új növekedési stratégiát vázolt fel, amely az Uniót olyan igazságos és virágzó társadalommá kívánja alakítani, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkezik, ahol **legkésőbb 2050-re megvalósul a klímasemlegesség célkitűzése**, és ahol a gazdaság növekedése nem erőforrásfüggő. „Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása – Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében” című, 2020. szeptember 17-i közleményében a Bizottság azt javasolja, hogy az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésének mértékét 2030-ig emeljék legalább 55 %-ra. Az említett törekvést az Európai Tanács 2020. december 11-én jóvá is hagyta, az említett közleményt kísérő hatásvizsgálat pedig megerősíti, hogy a jövőbeni energiaszerkezet jelentősen különbözni fog a jelenlegitől, és alátámasztja, hogy szükség van az energetikai jogszabályok felülvizsgálatára és azok szükség szerinti módosítására. Nyilvánvaló, hogy az energia-infrastruktúrába jelenleg eszközölt beruházások nem elégségesek annak átalakításához és a jövő energia-infrastruktúrájának kiépítéséhez. Ez azt is jelenti, hogy létre kell jönnie egy olyan infrastruktúrának, amely támogatja az európai energetikai átalakulást, ideértve a gyors villamosítást, a megújuló, **fosszilis tüzelőanyagoktól mentes** villamosenergia-termelés arányának növelését, a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok emelkedő felhasználását, az energiarendszer integrációját és az innovatív megoldások nagyobb mértékű elterjedését.

- (2) *Az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁸ és az európai zöld megállapodásban rögzített fokozott uniós törekvés részeként felülvizsgálják a jelenlegi uniós szintű kötelező célt, hogy 2030-ig az Unió végső energiafogyasztásában a megújuló energia aránya elérje legalább a 32%-ot, továbbá azt az uniós szintű kiemelt célt, hogy 2030-ig legalább 32,5%-kal javuljon az energiahatékonyság.*
- (3) AZ ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezménye keretében létrejött, az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás⁹ (a továbbiakban: a Párizsi Megállapodás) hosszú távú célként azt tűzte ki, hogy a globális átlaghőmérséklet emelkedése jóval az iparosodás előtti átlaghőmérsékletnél 2°C-kal magasabb hőmérsékletszintre korlátozódjon, egyúttal arra törekedve, hogy a hőmérsékletemelkedés az iparosodás előtti átlaghőmérséklet feletti 1,5°C mértékre korlátozódjon. A Párizsi Megállapodás továbbá hangsúlyozza annak fontosságát, hogy alkalmazkodjunk az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaihoz, és hogy a pénzügyi források áramlása összhangban álljon az üvegházhatású gázok alacsonyabb szintű kibocsátására és az éghajlatváltozással szembeni reziliencia fejlesztésére irányuló erőfeszítésekkel. 2019. december 12-én az Európai Tanács jóváhagyta azt a célkitűzést, hogy a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel összhangban az Európai Unió 2050-ig klímasemlegessé váljon.

⁸ *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).*

⁹ HL L 282., 2016.10.19., 4. o.

- (4) A 347/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁰ iránymutatásokat állapít meg a transzeurópai energiainfrastruktúra kiemelt jelentőségű folyosói és területei időben történő kiépítéséhez és kölcsönös átjárhatóságához az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (EUMSZ) foglalt energiapolitikai célok elérése érdekében azzal a céllal, hogy biztosítsa a belső piac működését, az energiaellátás biztonságát és a versenyképes energiapiacokat az Unióban, előmozdítsa az energiahatékonyságot és az energiatakarékosságot, valamint az új és megújuló energiaformák fejlesztését, és előmozdítsa az energiahálózatok összekapcsolását. A 347/2013/EU rendelet keretet hoz létre a tagállamok és az érintett érdekelt felek számára, hogy egy regionális környezetben együtt dolgozzanak a jobban összekapcsolt energiahálózatok kifejlesztésén azzal a céllal, hogy elősegítsék az európai energiapiacoktól jelenleg elszigetelt régiók bekapcsolását, a meglévő határokon átnyúló hálózati összekapcsolódások erősítését **és a határokon átnyúló új hálózati összekapcsolódások előmozdítását, továbbá** a megújuló energiák integrálását. E célkitűzések támogatásával a 347/2013/EU rendelet hozzájárul az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedéshez, és a versenyképesség, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohézió terén előnyöket biztosít az Unió egésze számára.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 347/2013/EU rendelete (2013. április 17.) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról és az 1364/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről, valamint a 713/2009/EK, a 714/2009/EK és a 715/2009/EK rendelet módosításáról (HL L 115., 2013.4.25., 39. o.).

- (5) A 347/2013/EU rendelet értékelése egyértelműen bebizonyította, hogy a keret hatékonyan javította a tagállami hálózatok integrációját, ösztönözte az energiakereskedelmet, és ezáltal hozzájárult az Unió versenyképességéhez. A villamos energiával és a gázzal kapcsolatos közös érdekű projektek jelentősen hozzájárultak az ellátás biztonságához. A gáz esetében az infrastruktúra már jelenleg is **jobban** összekapcsolt, és az ellátás rezilienciája 2013 óta jelentősen javult. A regionális csoportokban és a határokon átnyúló költségmegosztás révén megvalósuló regionális együttműködés fontos szerepet játszik a projektek megvalósításában. Sok esetben azonban – az erre irányuló szándék ellenére – a határokon átnyúló költségmegosztás nem eredményezte a projektek finanszírozási hiányának csökkentését. Noha az engedélyezési eljárások többsége lerövidült, bizonyos esetekben az eljárás továbbra is hosszadalmas. Az 1316/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹¹ létrehozott Hálózatfinanszírozási Eszközön keresztül nyújtott pénzügyi támogatás lényeges tényező volt, mert a tanulmányokhoz nyújtott támogatások a fejlesztés korai szakaszában segítették a projekteket a kockázatok csökkentésében, míg a kivitelezésre nyújtott támogatások olyan kulcsfontosságú szűkületekkel foglalkozó projekteket támogattak, amelyeket a piaci finanszírozás nem tudott kielégítően kezelni.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1316/2013/EU rendelete (2013. december 11.) az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, a 913/2010/EU rendelet módosításáról és a 680/2007/EK és 67/2010/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 348., 2013.12.20., 129. o.).

- (6) *A transzeurópai energiaipari infrastruktúráról szóló rendelet felülvizsgálatáról szóló, 2020. július 10-i állásfoglalásában¹² az Európai Parlament a 347/2013/EU rendelet felülvizsgálatára szólított fel, figyelembe véve különösen az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljait és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzését, valamint az „első az energiahatékonyság” elvét.*
- (7) A transzeurópai energiahálózatra vonatkozó szakpolitika központi eszköz a belső energiapiac fejlesztésében, és arra szükség van az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez. Ahhoz, hogy 2030-ig magasabb üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentést lehessen elérni, legkésőbb 2050-re pedig megvalósuljon a klímasemlegesség, Európának integráltabb energiarendszere lesz szüksége, a **további** megújuló és **alacsony szén-dioxid-kibocsátású** erőforrásokon alapuló magasabb szintű villamosításra és a gázszektor dekarbonizációjára támaszkodva. A transzeurópai energiahálózatra vonatkozó szakpolitika biztosíthatja, hogy az Unió energia-infrastruktúrájának fejlesztése – az **„első az energiahatékonyság” elvével és a technológiasemlegességgel** összhangban – támogassa a klímasemlegesség megvalósításához szükséges energetikai átalakulást, **figyelembe véve ugyanakkor a végfelhasználásban rejlő kibocsátáscsökkentési potenciált. Emellett biztosíthatja a rendszerösszeköttetéseket, az energiabiztonságot, a piaci és rendszerintegrációt, valamint a valamennyi tagállam javát szolgáló versenyt, továbbá megfizethető áron biztosíthatja az energiát a háztartások és a vállalkozások számára.**

¹² HL C 371., 2021.9.15., 68. o.

- (8) Jóllehet a 347/2013/EU rendelet célkitűzései nagyrészt továbbra is érvényesek, a transzeurópai energiahálózatra vonatkozó jelenlegi keret még nem teljes mértékben tükrözi az energiarendszernek az új politikai környezet eredményeként várható változásait, és különösen az Unió 2030-ra vonatkozó továbbfejlesztett energia- és éghajlat-politikai céljait, és az európai zöld megállapodásban foglalt, a klímasemlegesség 2050-re való elérésére vonatkozó célkitűzést. ***Ezért a transzeurópai energiahálózatra vonatkozó szakpolitika felülvizsgált keretének egyéb szempontok mellett megfelelően kell tükröznie mind az éghajlatváltozás mérséklésére, mind az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó célkitűzéseket.*** Az új politikai környezetben és célkitűzéseken túlmenően a technológia is gyors ütemben fejlődött az elmúlt évtizedben. Ezt a fejlődést figyelembe kell venni az e rendelet hatálya alá tartozó energiainfrastruktúra-kategóriákban, a közös érdekű projektek kiválasztási kritériumaiban, valamint a kiemelt jelentőségű folyosók és területek esetében. ***Ugyanakkor e rendelet rendelkezései – az EUMSZ 194. cikkének megfelelően – nem befolyásolhatják a tagállamok jogát az energiaforrások kiaknázására vonatkozó feltételek meghatározására, továbbá nem befolyásolhatják a tagállamok különböző energiaforrások közötti választását és energiaellátásuk általános szerkezetét.***

- (9) A 2009/73/EK¹³ és az (EU) 2019/944¹⁴ európai parlamenti és tanácsi irányelv előírja a belső energiapiac létrehozását. Noha az említett piac megvalósítása terén számottevő előrelépés történt, még további javításokra van szükség, a meglévő energia-infrastruktúra jobb kihasználása, a növekvő mennyiségű megújuló energia integrálása, valamint a rendszerintegráció révén.
- (10) Az uniós energia-infrastruktúrát korszerűsíteni kell, hogy meg lehessen előzni a műszaki meghibásodásokat, és növelni lehessen az infrastruktúra e meghibásodásokkal, továbbá a természeti vagy ember okozta katasztrófákkal, az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaival, valamint a biztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni rezilienciáját, különös tekintettel a 2008/114/EK tanácsi irányelv¹⁵ szerinti európai kritikus infrastruktúrákra.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve (2009. július 13.) a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.).

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

¹⁵ A Tanács 2008/114/EK irányelve (2008. december 8.) az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről (HL L 345., 2008.12.23., 75. o.).

- (11) Az Unió energia-infrastruktúrájának reziliensnek kell lennie az éghajlatváltozás elkerülhetetlen hatásaival szemben, amelyek a mérséklési erőfeszítések ellenére is várhatóan be fognak következni Európában. Ezért alapvető fontosságú az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra *és az éghajlatváltozás mérséklésére*, a rezilienciaépítésre, a katasztrófák megelőzésére és a felkészültségre irányuló erőfeszítések megerősítése.
- (12) *A transzeurópai energia-infrastruktúra fejlesztése során – amennyiben ez technikailag lehetséges és a leghatékonyabb – figyelembe kell venni a meglévő infrastruktúra és berendezések átalakításának lehetőségét.*

- (13) Az ellátás biztonsága, amely a 347/2013/EU rendelet elfogadása mögött meghúzódó egyik fő hajtóerő, jelentősen javult a közös érdekű projektek révén. Ezenkívül a Bizottság „Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása – Beruházás a klímasemleges jövőbe az európai polgárok érdekében” című, 2020. szeptember 17-i közleményét kísérő hatásvizsgálata arra számít, hogy a földgáz fogyasztása jelentősen csökkenni fog, mivel annak olyan fogyasztása, amely esetében nem alkalmaznak kibocsátáscsökkentő technikákat, nem összeegyeztethető a karbonsemlegesség követelményével. Másrészt a biogáz, a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén, valamint a szintetikus gáz halmazállapotú tüzelőanyagok felhasználása a 2050-ig tartó időszakban várhatóan jelentősen emelkedni fog. ***A gáz esetében az infrastruktúra már jelenleg is jobban összekapcsolt, és az ellátás rezilienciája 2013 óta jelentősen javult.*** Az energiainfrastruktúra-tervezésben tükröződnie kell a földgázt illetően változó körülményeknek. ***Ugyanakkor nem minden tagállam csatlakozik kellő mértékben az európai gázhálózathoz, és különösen a szigeten fekvő tagállamok továbbra is jelentős kihívásokkal néznek szembe az ellátásbiztonság és az energetikai elszigeteltség szempontjából. Bár a gázipari közös érdekű projektek 78%-át várhatóan 2025-re üzembe helyezik, többjük jelentős késedelmet szenved, többek között az engedélyezéssel kapcsolatos problémák miatt. E rendelet ezért nem érintheti hátrányosan azokat a közös érdekű projekteket, amelyek a hatálybalépésének napján még nem zárultak le. Ezért azok a közös érdekű projektek, amelyek szerepelnek a közös érdekű projektek 347/2013/EU rendelet alapján létrehozott ötödik uniós listáján, és amelyek esetében az illetékes hatóság általi vizsgálat céljából a kérelmet elfogadták, az e rendelet hatálybalépésétől számított négy évig megtarthatják az engedélyezéssel összefüggő jogokat és kötelezettségeket.***

- (14) „A klímasemleges gazdaság létrehozása: Uniós stratégia az energiarendszer integrációjának megteremtéséért” című, 2020. július 8-i bizottsági közleményben elismerték, hogy az intelligens villamosenergia-hálózatok, **amelyek nem minden esetben haladnak át fizikai határon**, fontosak az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzései szempontjából. Az említett kategóriára vonatkozó **kritériumokat egyszerűsíteni kell, és azoknak** magukban kell foglalniuk az innovációval és a digitális szempontokkal kapcsolatos technológiai fejleményeket, **továbbá lehetővé kell tenniük az energiarendszer integrációját**. Ezenkívül tisztázni kell a projektgazdák szerepét. Tekintettel arra, hogy a közlekedési ágazatban az energia iránti kereslet számottevő növekedése várható, különösen az autópályákon és a városi területeken használt elektromos járművek esetében, az intelligens hálózati technológiáknak elő kell mozdítaniuk a határokon átnyúló, nagy kapacitású újratöltés energiahálózattal kapcsolatos támogatásának javítását a közlekedési ágazat dekarbonizációjának támogatása érdekében.

- (15) Az energiarendszer integrációjával kapcsolatos uniós stratégia hangsúlyozta az energiahordozók, az infrastruktúrák és a fogyasztási ágazatok integrált energia-infrastruktúra-tervezésének szükségességét is. Az említett rendszerintegráció az „első az energiahatékonyság” *elvéből* indul ki, és az egyes ágazatokon túlmutató, holisztikus szakpolitikai szemléletet alkalmaz. Az olyan ágazatok dekarbonizációs szükségleteivel is foglalkozik, ahol a kibocsátáscsökkentés megvalósítása nehézkes, például egyes iparágak vagy bizonyos szállítási módok esetén, ahol a közvetlen villamosítás jelenleg technikailag vagy gazdaságilag kihívást jelent. Ide tartoznak a hidrogénbe és az elektrolizátorokba eszközölt beruházások is, amelyek kiterjedt kereskedelmi célú hasznosítása jelenleg kialakulóban van. A Bizottság „Hidrogénstratégia a klímasemleges Európáért” című, 2020. július 8-i közleménye (a továbbiakban: a hidrogénstratégia) kiemelten kezeli a megújuló villamos energiából származó hidrogéntermelést, amely a legtisztább és az Unió klímasemlegességi célkitűzésének leginkább megfelelő megoldás. Az átmeneti szakaszban azonban az alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén más formáira van szükség a meglévő hidrogéntermelés gyorsabb ütemben történő *dekarbonizációjához, a tiszta technológiák széles skálájára összpontosítva*, és a méretgazdaságosság eléréséhez.

- (16) Ezenkívül a Bizottság arra a következtetésre jutott a hidrogénstratégiájában, hogy a hidrogén szükséges mértékű hasznosításához egy nagyszabású infrastruktúra-hálózat olyan fontos elem, amelyet csak az Unió és a belső piac kínálhat. A hidrogén határokon átnyúló szállítására és kereskedelmére, **valamint hidrogénvölgyek létrehozására** jelenleg nagyon korlátozottan áll rendelkezésre külön e célra kiépített infrastruktúra. Az ilyen infrastruktúra jelentős részét a földgázalapú eszközökből átalakított eszközöknek kell képezniük, kiegészítve a hidrogénnek szánt új eszközökkel. Ezenkívül a hidrogénstratégia azt a stratégiai célt tűzi ki, hogy 2030-ig 40 gigawattra (GW) kell növelni a telepített elektrolizátorok kapacitását a megújuló energiaforrásokból nyert hidrogén termelésének növelése és a fosszilis tüzelőanyagoktól függő gazdasági ágak, úgy mint az ipar vagy a közlekedés dekarbonizációjának megkönnyítése érdekében. Ezért a transzeurópai energiahálózatra vonatkozó szakpolitikának tartalmaznia kell új és átalakított hidrogénátviteli infrastruktúrát és tárolókat, valamint hidrogén-elektrolizáló létesítményeket. A hidrogénátviteli és -tárolási infrastruktúrát az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervbe is fel kell venni annak érdekében, hogy az energiarendszer számára általa jelentett költségeket és előnyöket átfogóan és következetesen lehessen értékelni – ideértve az ágazat integrációjához és a dekarbonizációhoz való hozzájárulás értékelését is – egy uniós hidrogénellátási gerinc létrehozása céljából.

- (17) Ezenkívül új infrastruktúra-kategóriát kell létrehozni az intelligens gázhálózatok számára annak érdekében, hogy a Bizottság támogassa **többféle karbonszegény és különösen megújuló** gáz (például a biogáz, a biometán és a hidrogén) **gázhálózatba** integrálását szolgáló beruházásokat, és – innovatív digitális technológiákra építve – segítse az ebből eredő összetettebb rendszer kezelését.
- (18) *A klímasegesség legkésőbb 2050-ig történő megvalósítása feltételezi, hogy még mindig lesznek szén-dioxidot kibocsátó ipari folyamatok. Az ilyen szén-dioxid-kibocsátás akkor tekinthető elkerülhetetlennek, ha termelése az optimalizálás ellenére sem kerülhető el, például energiahatékonyság vagy a megújuló energiákat integráló villamosítás révén. A szén-dioxid-infrastruktúra fejlesztésének az észszerű alternatívák hiányában egyébként elkerülhetetlen kibocsátások jelentős nettó csökkenéséhez kell vezetnie. A 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv hatálya alá tartozó létesítményekből származó szén-dioxid-áramok, valamint a 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁶ szerinti geológiai tárolás tekintetében a szén-dioxid-leválasztás a 2010/75/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁷ hatálya alá tartozik.*

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/31/EK irányelve (2009. április 23.) a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 114. o.).

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/75/EU irányelve (2010. november 24.) az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

- (19) A 347/2013/EU rendelet előírta, hogy a közös érdekű projektek uniós listájának összeállítása folyamán a közös érdekű projekt státuszt elnyerni kívánó projekteknek bizonyítaniuk kell, hogy egy sor kritérium közül legalább egyhez jelentősen hozzájárulnak, amelyek közé tartozhat a fenntarthatóság, de nem szükségszerűen. Ez a követelmény – a belső energiapiac mindenkori sajátos igényeivel összhangban – lehetővé tette olyan közös érdekű projektek kidolgozását, amelyek csak ellátásbiztonsági kockázatok kezelésére irányultak, még akkor is, ha nem bizonyították, hogy a fenntarthatóság szempontjából előnyöket biztosítanak. Tekintettel azonban az Unió infrastrukturális szükségleteinek alakulására, a dekarbonizációs célokra, valamint az Európai Tanács 2020. július 21-i következtetéseire, amelyek szerint „az uniós kiadásoknak összhangban kell lenniük a Párizsi Megállapodás célkitűzéseivel és az európai zöld megállapodás »ne árts« elvével”, értékelni kell a fenntarthatóságot a megújuló energiaforrások hálózatba történő integrálása, vagy adott esetben az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése szempontjából, annak biztosítása érdekében, hogy a transzeurópai energiahálózatokra vonatkozó szakpolitika összhangban legyen az Unió energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseivel és a 2050-es klímasemlegességi célkitűzésekkel, **figyelembe véve az egyes tagállamok sajátosságait a klímasemlegességi célkitűzés elérése tekintetében**. A szén-dioxid-szállítási hálózatok **fenntarthatóságát a projektek teljes életciklusára számított üvegházhatásúgáz-kibocsátás teljes várható csökkentése biztosítja, amennyiben nem állnak rendelkezésre azonos szintű szén-dioxid-csökkentést lehetővé tevő alternatív technológiai megoldások**.

(20) Az Uniónak elő kell mozdítania az uniós hálózatokat harmadik országok hálózataival összekapcsoló olyan infrastrukturális projekteket, amelyek kölcsönösen előnyösek és szükségesek az energetikai átalakuláshoz, valamint az éghajlat-politikai célkitűzések eléréséhez, és amelyek megfelelnek az érintett infrastruktúra-kategóriák e rendelet szerinti egyedi kritériumainak is, különös tekintettel a szomszédos országok vagy olyan országok hálózataira, amelyekkel az Unió egyedi energiaügyi együttműködést alakított ki. Ezért e rendelet hatálya alá kell vonni a kölcsönös érdekű projekteket, amennyiben azok fenntarthatóak, és bizonyítani tudják, hogy **uniós szinten** és legalább egy harmadik ország esetében jelentős nettó társadalmi-gazdasági előnyöket hoznak. Az ilyen projektek akkor jogosultak a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek uniós listájára (a továbbiakban: az uniós lista) való felvételre, ha a **szakpolitikai keretet magas szintű konvergencia jellemzi és végrehajtási mechanizmusok támogatják, továbbá** bizonyítják, hogy az ellátás biztonsága és a dekarbonizáció tekintetében hozzájárulnak az Unió és a harmadik országok átfogó energia- és éghajlat-politikai célkitűzéseéhez.

*A szakpolitikai keret magas szintű konvergenciája feltételezhető az Európai Gazdasági Térség országai, illetve az Energiaközösség szerződő felei esetében, vagy az más harmadik országok esetében olyan kétoldalú megállapodások révén bizonyítható, amelyek megfelelő rendelkezéseket tartalmaznak a dekarbonizációt támogató éghajlat- és energiapolitikai célkitűzésekre vonatkozóan, és amelyeket egy megfelelő regionális csoport a Bizottság támogatásával további vizsgálatnak vet alá. Ezenkívül annak a harmadik országnak, amellyel a kölcsönös érdekű projektek kidolgozásában az Unió együttműködik, az e rendeletben előírtaknak megfelelően elő kell segítenie egy, az unióshoz hasonló, gyorsított végrehajtási ütemtervet és egyéb szakpolitikai támogatási intézkedéseket. Ezért a kölcsönös érdekű projektek a közös érdekű projektekkel azonos módon kezelendők, és ellenkező megállapítás hiányában a közös érdekű projektekre vonatkozó összes rendelkezés alkalmazandó a kölcsönös érdekű projektekre is. **A jelentős uniós szintű nettó társadalmi-gazdasági előnyök úgy értendők, mint a belső piac interoperabilitásának és működésének egy tagállamon túlmutató javítása. Ami a szén-dioxid tárolására vonatkozó projekteket illeti, csak a szén-dioxid határokon átnyúló szállításának és tárolásának lehetővé tételéhez szükséges projektek támogathatók, feltéve hogy a szén-dioxid tartós tárolásának biztonsága és hatékonysága tekintetében a szivárgás megelőzésére, valamint az éghajlatra, az emberi egészségre és az ökoszisztémákra vonatkozó szabványok és biztosítékok legalább olyan szintűek, mint az Unióban. Vélelmezni kell, hogy az Európai Gazdasági Térség megfelel ezeknek a normáknak és biztosítékoknak.***

(21) *A kölcsönös érdekű projekteket olyan kiegészítő eszköznek kell tekinteni, amely lehetővé teszi e rendelet hatályának harmadik országokra való kiterjesztését azokon a közös érdekű projekteken túl, amelyek hozzájárulnak az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosók vagy területek megvalósításához. Ezért amennyiben egy harmadik országgal közös projekt hozzájárul egy kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosó vagy terület megvalósításához, e rendelet alapján jogosultnak kell lennie a közös érdekű projekt státuszának kérelmezésére. Ugyanezen elv alapján a 347/2013/EU rendelet értelmében közös érdekű projekt státuszt elnyerő, harmadik országokkal megvalósuló villamosenergia-összeköttetési projektek is kiválaszthatók közös érdekű projektként, feltéve hogy átmennek a kiválasztási folyamaton és megfelelnek a közös érdekű projektekre vonatkozó kritériumoknak.*

- (22) Ezenkívül az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljai és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzése elérése érdekében az Uniónak jelentősen növelnie kell a megújuló villamosenergia-termelést. A villamosenergia-átvitel és -tárolás tekintetében meglévő energiainfrastruktúra-kategóriák döntő fontosságúak a jelentősen megnövekvő megújuló villamosenergia-termelés elektromos hálózatba történő integrálásához. Ezenkívül fokozni kell a tengeri megújuló energiaforrásokba történő beruházásokat **azzal a céllal, hogy a telepített tengeri szélenergia-kapacitása elérje legalább a 300 GW-ot, összhangban a tengeri megújuló energiára vonatkozó stratégiával, amelyet „A tengeri megújuló energiában rejlő lehetőségeknek a klímasemleges jövő érdekében való kiaknázását célzó uniós stratégia” című, 2020. november 19-i bizottsági közlemény vázol fel. Az említett stratégia magában foglalja az új tengeri szélenergia-kapacitásokat összekötő sugaras összeköttetéseket, valamint a hibrid integrált projekteket.** Figyelmet kell fordítani a tengeri és a szárazföldi villamosenergia-hálózatok összehangolt, hosszú távú tervezésének és fejlesztésének koordinálására is. A tengeri infrastruktúra-tervezésnek el kell mozdulnia a projektalapú szemlélettől egy összehangolt, átfogó szemlélet felé az integrált tengeri hálózatok fenntartható fejlődésének – az egyes tengeri medencékben a tengeri megújuló energia kapcsán rejlő lehetőségekkel, a környezetvédelmi szempontokkal és a tengerek egyéb hasznosítási módjaival összhangban történő – biztosítása érdekében. **A tagállamok közötti önkéntes együttműködésen alapuló megközelítést kell alkalmazni. Továbbra is a tagállamoknak kell felelősnek lenniük a területükhöz kapcsolódó közös érdekű projektek és a kapcsolódó költségek jóváhagyásáért.**

- (23) Az érintett tagállamoknak képesnek kell lenniük felmérni ***a tengeri hálózatok esetében kiemelt jelentőségű megújulóenergia-folyosók*** előnyeit és költségeit, és előzetes költségmegosztási elemzést készíteni a tengeri ***hálózatok esetében kiemelt jelentőségű folyosók szintjén***, hogy alátámasszák a tengeri megújuló energiaforrások fejlesztésével kapcsolatos közös politikai kötelezettségvállalásaikat. A Bizottságnak ***a tagállamokkal, az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőkkel és a nemzeti szabályozó hatóságokkal együtt iránymutatást*** kell kidolgoznia az integrált tengeri hálózatfejlesztési tervek megvalósításának ***konkrét*** költség-haszon elemzésére és költségmegosztására **■** vonatkozóan, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy megfelelő értékelést végezzenek.

(24) Az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervek kidolgozási folyamata a villamos energia és a földgáz kategóriában sikeresen szolgált a közös érdekű projektek azonosításának alapjaként. Bár a Villamosenergia-piaci Átvitelirendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (a továbbiakban: a villamosenergia-piaci ENTSO), a Földgázpiaci Szállításirendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (a továbbiakban: a földgázpiaci ENTSO) és az átvitelirendszer-üzemeltetők fontos szerepet játszanak a folyamatban, a folyamatba vetett bizalom javítása érdekében mélyrehatóbb vizsgálatokra van szükség, különös tekintettel a jövőt illető forgatókönyvek meghatározására, a hosszú távú infrastrukturális hiányosságok és szűkületek azonosítására, valamint az egyes projektek értékelésére. Ezért, mivel szükség van független ellenőrzésre, az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének (a továbbiakban: az Ügynökség) és a Bizottságnak fokozottabb szerepet kell vállalnia a folyamatban, ideértve az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervek kidolgozásának folyamatát is, az 715/2009/EK¹⁸ és az (EU) 2019/943¹⁹ európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban. *Az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési terv folyamatának egy független tudományos testület, például az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testület objektív, tudományosan megalapozott hozzájárulásából kell származnia, és azt a leghatékonyabb módon kell megszervezni.*

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 715/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 36. o.).

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (HL L 158., 2019.6.14., 54. o.).

(25) *Az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervek elfogadását megelőző feladataik ellátása során a villamosenergia-piaci ENTSO-nak és a földgázpiaci ENTSO-nak széles körű konzultációs folyamatot kell folytatnia valamennyi érdekelt fél bevonásával. A konzultációnak nyíltnak és átláthatónak kell lennie, és azt időben kell megszervezni, hogy lehetővé tegye az érdekelt felek visszajelzését az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervek kulcsfontosságú szakaszainak előkészítése során, például a forgatókönyvek kidolgozásával, az infrastrukturális hiányosságok azonosításával és a projektértékelés költség-haszon elemzési módszertanával összefüggésben. A villamosenergia-piaci ENTSO-nak és a földgázpiaci ENTSO-nak kellően figyelembe kell vennie az érdekelt felektől a konzultációk során kapott információkat, és ki kell fejteniük, hogy ezeket az információkat hogyan vették figyelembe.*

(26) *A 2020. évi Energetikai Infrastruktúra Fórum következtetéseivel összhangban biztosítani kell, hogy valamennyi érintett ágazat, így a gáz, a villamos energia és a közlekedés integrált perspektívába kerüljön valamennyi szárazföldi és tengeri, szállítási és elosztási infrastruktúra tervezési folyamatai során. A Párizsi Megállapodásnak való megfelelés és a 2030-ig tartó időszakra szóló, uniós éghajlat-politikai célkitűzések, valamint a tengeri energia fejlesztésére irányuló, 2040-re kitűzött célok elérése érdekében, valamint összhangban a klímasemlegesség legkésőbb 2050-ig történő elérésére irányuló uniós célkitűzéssel, a transzeurópai energiahálózatra vonatkozó szakpolitikai keretnek intelligensebb, integráltabb, hosszú távú és optimalizált „egy energiarendszer” szemléletre kell épülnie egy olyan keret bevezetése révén, amely lehetővé teszi az infrastruktúra-tervezés nagyobb fokú koordinációját a különböző ágazatok között, és lehetőséget teremt különböző összekapcsolási megoldások optimális integrálására, ahol a különböző infrastruktúrák között különféle hálózati elemek helyezkednek el. Ezt egy fokozatosan integrált modell kidolgozásával kell biztosítani, amely lehetővé teszi a közös feltételezéseken alapuló, egységes ágazati módszertanok közötti összhangot, és tükrözi a kölcsönös függőségeket.*

- (27) Fontos annak biztosítása, hogy kizárólag olyan infrastrukturális projektek kaphassanak közös érdekű projekt státuszt, amelyek esetében nem léteznek észszerű alternatív megoldások. E célból **figyelembe kell venni az „első az energiahatékonyság” elvét az e rendelettel összhangban kidolgozott, az infrastrukturális hiányosságok azonosítására vonatkozó jelentésben, valamint a regionális csoportok által javasolt projektek regionális listáinak összeállításán végzett munkában.** Az „első az energiahatékonyság” elvével összhangban meg kell fontolni az új infrastruktúra valamennyi olyan alternatíváját, amely biztosítja a jövőbeli infrastrukturális szükségleteket, és hozzájárulhat az infrastrukturális hiányosságok orvoslásához.

A regionális csoportoknak – a nemzeti szabályozó hatóságok segítségével – figyelembe kell venniük az infrastrukturális hiányosságok e rendelettel összhangban kidolgozott értékelésének feltételezéseit és eredményeit, és biztosítaniuk kell, hogy a közös érdekű projektek kiválasztási folyamata teljes mértékben tükrözze az „első az energiahatékonyság” elvét. Ezenkívül a projektek végrehajtása során a projektgazdáknak jelentést kell készíteniük a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelésről, és az (EU) 2020/852 európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁰ 17. cikkének értelmében bizonyítaniuk kell, hogy a projektek nem okoznak „jelentős kárt” a környezetben. A már kellő érettséget elért, meglévő közös érdekű projektek esetében ezt a regionális csoportoknak figyelembe kell venniük a következő uniós listára felveendő projektek kiválasztása során.

- (28) A feszültség- és frekvenciastabilitás biztosítása érdekében különös figyelmet kell fordítani az európai villamosenergia-hálózat stabilitására a változóban lévő körülmények között, különösen *a rugalmassági opciókra, például a fenntartható energia-tárolásra*, és a megújuló villamos energia növekvő arányára tekintettel. *A polgárok és a vállalkozások ellátásbiztonságának biztosítása érdekében kiemelt prioritásként kell kezelni a tervezett alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiatermelés kielégítő szintjének fenntartására és biztosítására irányuló erőfeszítéseket.*

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/852 rendelete (2020. június 18.) a fenntartható befektetések előmozdítását célzó keret létrehozásáról, valamint az (EU) 2019/2088 rendelet módosításáról (HL L 198., 2020.6.22., 13. o.).

- (29) A tagállamokkal és az érdekelt felekkel folytatott szoros konzultációt követően a Bizottság a transeurópai energia-infrastruktúra szempontjából **14** prioritást határozott meg, amelyek végrehajtása létfontosságú az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljai és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzése eléréséhez. Az említett prioritások különböző földrajzi régiókat vagy tematikus területeket foglalnak magukban a villamosenergia-átvitel és -tárolás, a tengeri megújulóenergia-hálózatok, a hidrogénátvitel és -tárolás, az elektrolizátorok, az intelligens gáz- és villamosenergia-hálózatok, valamint a szén-dioxid *szállítása és tárolása* terén.
- (30) A közös érdekű projekteknek közös, átlátható és objektív kritériumoknak kell megfelelniük, figyelemmel az energiapolitikai célkitűzésekhez való hozzájárulásukra. A villamos energiával és hidrogénnel foglalkozó projekteknek – hogy alkalmasak legyen arra, hogy felvegyék őket az uniós listákra – az Unió egészére kiterjedő legújabb tízéves hálózatfejlesztési terv részét kell képezniük. Mivel a hidrogén-infrastruktúra jelenleg nem szerepel az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervben, ez a hidrogénnel foglalkozó projektekre vonatkozó, említett követelmény csak 2024. január 1-jétől alkalmazandó az e rendelet szerint összeállított második uniós lista vonatkozásában.

- (31) A közös érdekű projektek regionális listáinak meghatározása érdekében regionális csoportokat kell létrehozni a közös érdekű projektekre vonatkozó javaslatétel, illetve ezek felülvizsgálata céljából. A széles körű egyetértés biztosítása érdekében a regionális csoportoknak gondoskodniuk kell a tagállamok, a nemzeti szabályozó hatóságok, a projektgazdák és az érdekelt felek közötti szoros együttműködésről. Az együttműködés keretében a nemzeti szabályozó hatóságoknak szükség esetén tanácsadással kell segíteniük a regionális csoportokat, többek között a javasolt projektekkel összefüggő szabályozási kérdések megoldhatóságával, továbbá a hatósági jóváhagyás javasolt ütemezésének kivitelezhetőségével kapcsolatban.
- (32) *A folyamat hatékonyságának fokozása érdekében meg kell erősíteni és tovább kell ösztönözni a regionális csoportok közötti együttműködést. A Bizottságnak fontos szerepet kell játszania ezen együttműködés elősegítésében a projektek más regionális csoportokra gyakorolt lehetséges hatásainak kezelése érdekében.*

- (33) Minden második évben új uniós listát kell összeállítani. A következő listára nem kerülhetnek fel azok a közös érdekű projektek, amelyek befejeződtek vagy már nem tesznek eleget az e rendeletben meghatározott vonatkozó kritériumoknak és követelményeknek. Ezért a következő uniós listára felvehető, már meglévő közös érdekű projekteknek ugyanazon, a regionális listák, illetve az uniós lista összeállítását célzó kiválasztási folyamatban kell részt venniük, mint a javasolt projekteknek. Ugyanakkor a lehető legnagyobb mértékben csökkenteni kell az adminisztratív terheket, például a már benyújtott információk minél szélesebb körű újrafelhasználásával és a projektgazdák éves jelentéseinek figyelembevételével. E célból azoknak a meglévő közös érdekű projekteknek, amelyek jelentős előrehaladást értek el, részesülniük kell az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervbe való felvétel észszerűsített folyamata nyújtotta előnyökből.

- (34) A közös érdekű projekteket a lehető legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ezt követően szigorúan nyomon kell követni és értékelni kell azokat, ***megfelelően tiszteletben tartva az érdekelt felek részvételére vonatkozó előírásokat és a környezetvédelmi jogszabályokat***, és minimálisra csökkentve a projektgazdákra háruló adminisztratív terheket. A Bizottság európai koordinátorokat jelöl ki a különös nehézségekkel járó ***vagy késedelmet szenvedő*** projektekhez. A konkrét projektek végrehajtásának eredményeit, valamint az e rendelettel kapcsolatos kötelezettségek teljesítését figyelembe kell venni az említett projektek esetében a későbbi uniós listák összeállítását célzó kiválasztási folyamatban.
- (35) Az engedélyezési eljárás nem eredményezhet a projekt méretéhez és összetett jellegéhez képest aránytalan igazgatási terheket, illetve nem gördíthet akadályt a transzeurópai hálózatok kiépítése és a piaci hozzáférés biztosítása elé.

- (36) Össze kell hangolni az energia, a közlekedés és a távközlési infrastruktúra terén megvalósuló uniós közös érdekű projektek tervezését és végrehajtását, hogy szinergiák jöjhessenek létre ott, ahol ez gazdasági, technikai, környezeti, éghajlati vagy területrendezési szempontból megvalósítható, kellően figyelembe véve a releváns biztonsági vonatkozásokat. Így a különböző európai hálózatok tervezése során lehetőséget kell biztosítani a közlekedési hálózatok, a kommunikációs hálózatok, valamint az energiahálózatok integrációjának a kiemelt kezelésére a lehető legjobb területkihasználás érdekében. **Egy közös jövőképet kell kialakítani az energiarendszer integrációjára a különböző ágazatokban, miközben** – lehetőség szerint – biztosítani kell a meglévő vagy használaton kívüli nyomvonalak további hasznosítását a társadalmi-gazdasági, környezeti, éghajlati és pénzügyi hatások minimálisra csökkentése érdekében.
- (37) A közös érdekű projekteket nemzeti szinten is kiemelkedő jelentőségüként kell kezelni, ezáltal gyors adminisztratív ügyintézés és sürgősségi eljárást biztosítva számukra minden kapcsolódó bírósági és vitarendezési eljárásban. A közös érdekű projekteket az illetékes hatóságoknak úgy kell tekinteniük, mint amelyek közérdeket szolgálnak. Ha ezt kiemelkedően fontos közérdek indokolja, a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv²¹ és a 92/43/EGK tanácsi irányelv²² szerinti összes feltétel teljesülése esetén a környezetre káros hatást kifejtő projekteket is engedélyezni kell.

²¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

²² A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.).

- (38) *A projektek sikerének biztosítása és a velük szembeni kifogások korlátozása érdekében alapvető fontosságú, hogy az érdekelt felek – köztük a civil társadalom – tájékoztatást kapjanak, és kikérjék véleményüket.*
- (39) Az eljárás egyszerűsítése, a hatékonyság és az átláthatóság növelése, valamint a tagállamok közötti szorosabb együttműködés kialakításához való hozzájárulás érdekében kell, hogy legyen egy vagy több illetékes hatóság, amely valamennyi engedélyezési eljárást összefogja vagy koordinálja.

- (40) A tengeri megújulóenergia-hálózatok engedélyezési eljárásának egyszerűsítése és felgyorsítása érdekében ■ egyedi kapcsolattartó pontokat kell **kijelölni az uniós listán szereplő, határokon átnyúló tengeri projektek számára, csökkentve a projektfejlesztők adminisztratív terheit. Az egyedi kapcsolattartó pontoknak** csökkenteniük kell az összetettséget, növelniük kell a hatékonyságot és fel kell gyorsítaniuk a gyakran számos joghatóságon áthaladó tengeri átviteli eszközök engedélyezési folyamatát.
- (41) Annak ellenére, hogy léteznek a lakosság környezetvédelmi döntéshozatali eljárásokban való részvételét biztosító, jól ismert előírások, amelyek teljes mértékben alkalmazandóak a közös érdekű projektekre, továbbra is szükség van az e rendeletben meghatározott további intézkedésekre ahhoz, hogy a közös érdekű projektekkel kapcsolatos engedélyezési eljárások átláthatóságára és az abban való lakossági részvételre vonatkozóan – valamennyi releváns kérdésben – a lehető legmagasabb szintű követelmények legyenek érvényben. Ha az e rendeletben foglaltakkal azonos vagy azoknál szigorúbb előírások szerint már a nemzeti szabályok hatálya alá tartozik, az engedélyezési eljárások megkezdése előtt folytatandó előzetes konzultációt fakultatívvá kell tenni és kerülni kell a jogszabályi követelmények megkettőzését.

(42) A 2001/42/EC²³ és 2011/92/EU²⁴ európai parlamenti és tanácsi irányelv, adott esetben az Aarhusban, 1998. június 25-én aláírt, az Egyesült Nemzetek Szervezete Európai Gazdasági Bizottságának a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezménye²⁵ (a továbbiakban: az Aarhusi Egyezmény) és az Espoóban, 1991. február 25-én aláírt, az országhatáron áttérjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló egyezmény²⁶ (a továbbiakban: az Espooi Egyezmény) megfelelő és összehangolt végrehajtásának biztosítania kell a környezeti és éghajlati hatásvizsgálat főbb elveinek harmonizációját, határokon átnyúlóan is. A Bizottság iránymutatást tett közzé, amely az energia-infrastruktúrával kapcsolatos környezeti hatásvizsgálati eljárások észszerűsítése érdekében segíti a tagállamokat a megfelelő jogalkotási és nem jogalkotási intézkedések meghatározásában és a közös érdekű projektekre vonatkozóan az uniós jogban előírt környezeti hatásvizsgálati eljárások következetes alkalmazásának biztosításában. A tagállamoknak össze kell hangolniuk a közös érdekű projektekkel kapcsolatos vizsgálataikat, és ahol erre lehetőség van, közös vizsgálatot kell végezniük. A tagállamokat ösztönözni kell a bevált gyakorlatok cseréjére és az igazgatási kapacitásépítésre az engedélyezési eljárások terén.

²³ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/42/EK irányelve (2001. június 27.) bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 197., 2001.7.21., 30. o.).

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.).

²⁵ HL L 124., 2005.5.17., 4. o.

²⁶ HL C 104., 1992.4.24., 7. o.

- (43) Fontos az engedélyezési eljárás egyszerűsítése és fejlesztése, miközben – a lehetséges mértékben és a szubszidiaritás elvének kellő figyelembevételével – tiszteletben kell tartani az új energia-infrastruktúrák építésére vonatkozó nemzeti hatásköröket és eljárásokat. Tekintettel az energia-infrastruktúrák kiépítésének sürgető jellegére, az engedélyezési eljárás egyszerűsítésének egyértelműen meg kell határoznia azt a határidőt, ameddig az érintett hatóságoknak meg kell hozniuk a projekt építésével kapcsolatos határozatot. E határidő, melynek célja, hogy az eljárások hatékonyabb kialakítására és lebonyolítására ösztönözzön, semmiféleképpen nem korlátozhatja a környezetvédelmi jogszabályokkal összhangban a környezetvédelemre, valamint a lakossági részvételre vonatkozó szigorú előírásokat. Ennek a rendeletnek határidőket kell megállapítania. A tagállamok azonban – amennyiben megvalósítható – törekedhetnek a projektek ezeknél rövidebb határidőn belüli megvalósítására, különösen az intelligens hálózatokra vonatkozó projektek esetében, amelyek nem feltétlenül igényelnek olyan összetett engedélyezési eljárást, mint az átviteli infrastruktúrákra vonatkozó projektek. Az illetékes hatóságok felelnek a határidők betartásának biztosításáért.

(44) A tagállamok adott esetben átfogó határozataikba beépíthetik a következőkkel összefüggésben hozott határozatokat: egyéni földtulajdonosokkal a területrendezés keretében a területükhöz való hozzáférésre, tulajdonjogukra vagy használati jogra vonatkozóan folytatott tárgyalások, amelyek egy meghatározott régió általános területfelhasználását állapítják meg, és olyan fejlesztésekre is kiterjednek, mint főutak, vasútvonalak, építmények, természetvédelmi területek, és amelyek nem kapcsolódnak a tervezett projekt egyedi céljához és az üzemeltetési engedélyek odaítéléséhez. Az engedélyezési eljárással összefüggésben a közös érdekű projekt kiterjedhet a vonatkozó infrastruktúrára, amennyiben az a projekt építéséhez vagy működéséhez alapvetően fontos. E rendelet és különösen az engedélyezésre, a lakossági részvételre és a közös érdekű projektek végrehajtására vonatkozó rendelkezések alkalmazása nem sértheti az uniós és a nemzetközi jogot, ideértve a környezeti és emberi egészség védelmével kapcsolatos rendelkezéseket, valamint a közös halászati politika és az integrált tengerpolitika keretében elfogadott rendelkezéseket, különösen a 2014/89/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁷ rendelkezéseit.

²⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/89/EU irányelve (2014. július 23.) a tengeri területrendezés keretének létrehozásáról (HL L 257., 2014.8.28., 135. o.).

- (45) A közös érdekű projektek fejlesztési, építési, üzemeltetési és fenntartási költségeit főszabályként teljes mértékben az infrastruktúra használóinak kell megfizetniük. ***A költségmegosztásnak biztosítania kell, hogy a végfelhasználókra ne háruljon aránytalan teher, különösen ha ez energiaszegénységhez vezethet.*** A közös érdekű projektek akkor részesülhetnek határokon átnyúló költségmegosztásban, ha a piaci kereslet értékelése vagy a tarifákra gyakorolt várható hatások értékelése azt mutatja, hogy az infrastruktúra használói által fizetett tarifák révén nem várható a költségek megtérülése.

- (46) A költségek megfelelő megosztásáról folyó egyeztetéseknek az adott infrastruktúra-projekt költségének és előnyeinek elemzésén kell alapulnia, amelyet az energiarendszer egészére kiterjedő elemzés harmonizált módszertana alapján, a 715/2009/EK és az (EU) 2019/943 rendelet alapján kidolgozott és az Ügynökség által felülvizsgált, az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervek keretében összeállított **valamennyi releváns forgatókönyv, továbbá egyéb, hálózatfejlesztési tervezésre vonatkozó forgatókönyvek alapján kell elvégezni, lehetővé téve a közös érdekű projekt által az Unió dekarbonizációra, piaci integrációra, versenyre, fenntarthatóságra és ellátásbiztonságra irányuló energiapolitikájához nyújtott hozzájárulás alapos elemzését.** Ezen elemzés a fajlagos beruházási költségek összehasonlítása céljából figyelembe vehet mutatókat és megfelelő referenciaértékeket. **Amennyiben további forgatókönyveket alkalmaznak, ezeknek összhangban kell lenniük az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaival és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésével, és átfogó konzultációs és vizsgálati folyamaton kell átesniük.**

(47) Az egyre integráltabbá váló belső energiapiacra a tagállamok közötti egyértelmű és átlátható költségmegosztási szabályok elengedhetetlenek a határokon átnyúló infrastruktúrára **és a határokon átnyúló hatással bíró projektekre** irányuló beruházások felgyorsításához. Alapvető fontosságú egy stabil finanszírozási keret biztosítása a közös érdekű projektek kidolgozásához, miközben vissza kell szorítani a pénzügyi támogatásra való rászorultságot, **és ezzel egyidejűleg megfelelő ösztönzőkkel és pénzügyi mechanizmusokkal kell bátorítani az érdekelt befektetőket.** A határokon átnyúló költségmegosztási határozat meghozatalakor a nemzeti szabályozó hatóságoknak **a nemzeti megközelítéseiknek és a hasonló infrastruktúrákra vonatkozó módszertanaiknak megfelelő módon** teljes egészében meg kell osztaniuk a ténylegesen felmerült beruházási költségeket a tagállamok között, be kell építeniük azokat a nemzeti tarifákba, majd **adott esetben** ezt követően meg kell állapítaniuk, hogy a nemzeti tarifákra gyakorolt hatás nem eredményez-e aránytalanul nagy terhet a fogyasztók számára **az adott tagállamban.** A nemzeti szabályozó hatóságoknak ki kell küszöbölniük annak kockázatát, hogy a projektek a valóságos vagy becsült kiadások és bevételek figyelembevételére kettős támogatásban részesüljenek. E kiadásokat és bevételeket csak annyiban lehet figyelembe venni, amennyiben a projektekhez kapcsolódnak és az érintett költségek fedezésére szolgálnak.

- (48) *Szükség van olyan, határokon átnyúló projektekre, amelyek pozitív hatást gyakorolnak az Unió villamosenergia-hálózatára, mint például az intelligens villamosenergia-hálózatok vagy elektrolizátorok, fizikai közös határok érintése nélkül.*
- (49) A belső energiapiaci jogszabályok előírják, hogy a hálózatokhoz való hozzáférés tarifáinak megfelelő beruházási ösztönzőket kell tartalmazniuk. A közös érdekű projektek számos típusa azonban valószínűleg olyan externáliákat fog előidézni, amelyeket a szokásos tarifarendszer nem képes teljes mértékben figyelembe venni és nem lehet annak révén megtéríteni. A belső energiapiaci jogszabályok alkalmazásakor a nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell a közös érdekű projektek szilárd és kiszámítható, ösztönzőket is tartalmazó – a hosszú távú ösztönzőket is ideértve – szabályozási és pénzügyi keretéről, a projekt sajátos kockázati szintjével arányban. Különösen alkalmazni kell ezt a keretet a határokon átnyúló projektekre, az olyan innovatív villamosenergia-átviteli technológiákra, amelyek lehetővé teszik a megújuló energia, a hálózatra termelt energiaforrások és a keresletoldali válaszintézkedések széles körű integrációját az összekapcsolt hálózatokba, valamint az energiatechnológiai és digitalizációs projektekre, amelyek valószínűleg vagy nagyobb kockázattal járnak, mint az egy tagállamban található hasonló projektek, vagy magasabb haszonnal kecsegtetnek az Unió számára.

Ezenkívül a magas működési kiadásokkal rendelkező projekteknek megfelelő beruházási ösztönzőket is biztosítani kell. Különösen a tengeri megújulóenergia-hálózatok, amelyek a villamosenergia-rendszerösszekötők kettős funkcionalitását és a tengeri megújuló termelési projektek összekötőjének kettős szerepét töltik be, valószínűleg nagyobb kockázatokkal járnak, mint a hasonló szárazföldi infrastrukturális projektek, mivel eredendően kapcsolódnak olyan termelőeszközökhöz, amelyek szabályozási kockázatokat, finanszírozási kockázatokat – például előzetes beruházások szükségessége –, piaci kockázatokat és az új innovatív technológiák alkalmazásában rejlő kockázatokat hordoznak.

- (50) Ezt a rendeletet kizárólag a közös érdekű projektek engedélyezésére, az azokban való lakossági részvételre és azok szabályozási aspektusára kell alkalmazni. Ugyanakkor a tagállamok elfogadhatnak nemzeti rendelkezéseket, amelyek ugyanezen vagy hasonló szabályokat alkalmaznak olyan projektekre is, amelyek e rendelet értelmezésében nem minősülnek közös érdekű projekteknek. A szabályozási ösztönzők tekintetében a tagállamok elfogadhatnak nemzeti rendelkezéseket, amelyek ugyanezen vagy hasonló szabályokat alkalmaznak a villamosenergia-tárolási kategóriába eső közös érdekű projektekre is.

- (51) Azon tagállamokat, amelyek jelenleg nem tulajdonítják a lehető legnagyobb nemzeti jelentőséget az energiainfrastruktúra-projekteknek az engedélyezési eljárásokat illetően, ösztönözni kell arra, hogy vegyék fontolóra a nemzeti jelentőségű státusz bevezetését, különösen annak értékelésével, hogy ez az engedélyezési eljárás felgyorsítását eredményezné-e.
- (52) Azon tagállamokat, amelyek jelenleg nem rendelkeznek az energiainfrastruktúra-projektekkel szemben gyorsított vagy sürgős bírósági eljárásokkal, ösztönözni kell arra, hogy vegyék fontolóra ilyen eljárások bevezetését, különösen annak értékelésével, hogy ez a szóban forgó projektek gyorsabb megvalósítását eredményezné-e.
- (53) A 347/2013/EU rendelet jól szemléltette, milyen hozzáadott értéket képvisel, ha az európai jelentőségű projektek végrehajtása érdekében a magánfinanszírozáshoz jelentős uniós pénzügyi támogatást nyújtanak. A gazdasági és pénzügyi helyzet, valamint a költségvetési korlátok fényében a következő többéves pénzügyi kereten belül folytatódnia kell a célzott, támogatásokat és pénzügyi eszközöket egyaránt magában foglaló segítségnyújtásnak annak érdekében, hogy **maximalizálják az előnyöket az uniós polgárok számára, és új** beruházásokat vonzzanak az e rendelet mellékletében meghatározott, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosókhoz és területekhez, az uniós költségvetés hozzájárulását a lehető legalacsonyabb szinten tartva.

(54) A közös érdekű projekteknek jogosultnak kell lenniük tanulmányokhoz, illetve bizonyos feltételek mellett kivitelezéshez – akár támogatás, akár innovatív pénzügyi eszközök formájában – nyújtott uniós pénzügyi támogatásra az (EU) 2021/1153 európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁸ szerint, annak biztosítása érdekében, hogy személyre szabott támogatást lehessen nyújtani azoknak a közös érdekű projekteknek, amelyek a jelenlegi szabályozási keret és piaci feltételek mellett nem életképesek. Fontos elkerülni a versenytorzulásokat, különösen az azonos, kiemelt jelentőségű uniós folyosók megvalósításához hozzájáruló projektek között. A szóban forgó pénzügyi támogatás hivatott biztosítani a szükséges szinergiákat a strukturális alapokkal az intelligens energiaelosztó hálózatok finanszírozása érdekében, valamint – az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁹ 33. cikkének (1) bekezdése értelmében – az (EU) 2020/1294 bizottsági végrehajtási rendelettel³⁰ létrehozott uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmussal.

²⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1153 rendelete (2021. július 7.) az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, valamint az 1316/2013/EU és a 283/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 249., 2021.7.14., 38. o.).

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

³⁰ A Bizottság (EU) 2020/1294 végrehajtási rendelete (2020. szeptember 15.) az uniós megújulóenergia-finanszírozási mechanizmusról (HL L 303., 2020.9.17., 1. o.).

A közös érdekű projektekbe történő beruházások tekintetében háromlépéses logikának kell érvényesülnie. Először is, a piacnak prioritása van a beruházás tekintetében. Másodsor, ha a piac nem vállalkozik a beruházásra, akkor szabályozási megoldásokat kell keresni – szükség esetén a vonatkozó szabályozási keret kiigazításával –, és gondoskodni kell a vonatkozó szabályozási keret alkalmazásáról. Harmadszor, ha az első két lépésben nem sikerült a szükséges beruházásokat biztosítani a közös érdekű projektek számára, akkor lehetőséget kell biztosítani uniós pénzügyi támogatás nyújtására, amennyiben a közös érdekű projekt teljesíti az alkalmazandó támogathatósági feltételeket. A közös érdekű projektek a támogatások formájában nyújtott finanszírozást kiegészítő InvestEU program keretében is támogathatók.

- (55) *A dekarbonizációs folyamat felgyorsítása és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése érdekében az Uniónak elő kell segítenie a hátrányos helyzetű, kevésbé összekapcsolt, peremterületen fekvő, legkülső vagy elszigetelt régiókban megvalósuló energiaprojekteket, hogy lehetővé tegye a transzeurópai energiahálózatokhoz való hozzáférést.*
- (56) *Amennyiben egy tagállamban nincs átvitelrendszer-üzemeltető, az e rendeletben szereplő, az átvitelrendszer-üzemeltetőre való minden hivatkozás értelemszerűen az elosztórendszer-üzemeltetőkre való hivatkozásként értendő.*
- (57) A kölcsönös érdekű projektekhez kapcsolódóan kivitelezési munkákhoz nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat **ugyanolyan feltételek mellett kell** elérhetővé tenni, **mint más kategóriák esetében, amennyiben azok hozzájárulnak az Unió átfogó energia- és éghajlat-politikai céljaihoz, és amennyiben a harmadik ország dekarbonizációs célkitűzései összhangban vannak a Párizsi Megállapodással.**
- (58) A 715/2009/EK, az (EU) 2019/942³¹ és az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendeletet, valamint a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/942 rendelete (2019. június 5.) az Energiaszabályozók Európai Uniói Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról (HL L 158., 2019.6.14., 22. o.).

(59) *Míg a földgáz-infrastruktúra átalakításának célja a földgázhálózatok dekarbonizálása, lehetővé téve a tiszta hidrogén célzott felhasználását, egy átmeneti időszak lehetővé tehetné a hidrogén földgázzal vagy biometánnal való, előre meghatározott keverékének szállítását vagy tárolását. A hidrogén földgázzal vagy biometánnal való keveréke alkalmazható a hidrogéntermelési kapacitás bővítéséhez és a hidrogén szállításának megkönnyítéséhez. A hidrogénre való átállás biztosítása érdekében a projektgazdának – többek között kereskedelmi szerződések révén – be kell mutatnia, hogy az átmeneti időszak végére a földgázalapú eszközök hogyan válnak célzott hidrogéneszközökké, és a hidrogén használata miként fog növekedni az átmeneti időszakban. A nyomon követés keretében az Ügynökségnek ellenőriznie kell, hogy a projekt során időben megvalósul-e az átállás egy célzott hidrogéneszközre. Az említett projekteknek az átmeneti időszak során az (EU) 2021/1153 rendelet szerinti bármely finanszírozását egyrészt a támogatási megállapodásban foglalt azon feltételhez kell kötni, hogy a finanszírozási összeget vissza kell fizetni, amennyiben a projekt során a célzott hidrogéneszközre történő átállás késik, másrészt pedig olyan megfelelő rendelkezésekhez, amelyek lehetővé teszik e feltétel érvényesítését.*

(60) Az Európai Tanács 2011. február 4-i azon következtetéseivel összhangban, amelyek szerint 2015 után egyetlen tagállam sem szigetelődhet el az európai földgáz- és villamosenergia-hálózatoktól, illetve energiaellátásuk biztonságát nem veszélyeztetheti a megfelelő összeköttetések hiánya, e rendelet célja a transzeurópai energiahálózatokhoz való hozzáférés biztosítása Ciprus és Málta energetikai elszigeteltségének megszüntetése révén, amelyek még mindig nem kapcsolódnak a transzeurópai gázhálózathoz. E célkitűzés elérése érdekében lehetővé kell tenni a 347/2013/EU rendelet értelmében közös érdekű projektté nyilvánított, fejlesztés vagy tervezés alatt álló projektek ezen státuszának fenntartását mindaddig, amíg Ciprus és Málta nem kapcsolódik a transzeurópai gázhálózathoz. E projektek – amellet, hogy hozzájárulnak a megújulóenergia-piac fejlődéséhez, az energiarendszer rugalmasságához és rezilienciájához, valamint az ellátás biztonságához – biztosítják a jövőbeli energiapiacokhoz való hozzáférést, beleértve a hidrogént is, és hozzájárulnak az Unió átfogó energia- és éghajlat-politikai céljainak megvalósításához.

(61) A közös érdekű projektek nem jogosultak uniós pénzügyi támogatásra, ha a projektgazdák, az üzemeltetők vagy a beruházók az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet³² 136. cikkében említett valamely, kizárást indokoló helyzetben vannak, például csalás, korrupció vagy bünszervezethez kapcsolódó magatartás miatt jogerősen elítélik őket. Lehetővé kell tenni, hogy egy közös érdekű projekt eltávolítható legyen az uniós listáról, amennyiben az adott listára való felvétele olyan téves információkon alapult, amelyek döntően befolyásolták a listára való felvételt, vagy ha a projekt nem felel meg az uniós jognak. Az e rendelet szerinti eltérést élvező tagállamokban található közös érdekű projektek esetében, amennyiben az említett tagállamok az ilyen projektekre vonatkozóan az (EU) 2021/1153 rendelet szerinti finanszírozás iránti kérelmeket támogatnak, biztosítaniuk kell, hogy a projektből ne származhasson közvetlen vagy közvetett előnyük olyan személyeknek vagy szervezeteknek, akik vagy amelyek az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet 136. cikkében említett valamely, kizárást indokoló helyzetben vannak.

³² Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

- (62) *Annak érdekében, hogy az Unió alapvető az energiainfrastruktúra-projektjeinek fejlesztése időben megtörténjen, a közös érdekű projektek ötödik uniós listájának mindaddig hatályban kell maradnia, amíg a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek e rendelet szerint létrehozott első uniós listája hatályba nem lép. Ezen túlmenően az ötödik uniós listán szereplő közös érdekű projektek fejlesztésének, nyomon követésének és finanszírozásának lehetővé tétele érdekében a 347/2013/EU rendelet egyes rendelkezéseinek is hatályban kell maradniuk és joghatással kell bírniuk a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek e rendelet szerint létrehozott első uniós listájának hatálybalépéséig.*
- (63) A 347/2013/EU rendeletet ezért hatályon kívül kell helyezni.

(64) Annak biztosítása érdekében, hogy az uniós lista azokra a projektekre korlátozódjon, amelyek a leginkább elősegítik az e rendelet mellékletében meghatározott kiemelt jelentőségű, stratégiai energiainfrastruktúra-folyosók és területek megvalósítását, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el e rendelet mellékleteinek módosítására vonatkozóan, az uniós lista létrehozása és felülvizsgálata érdekében, egyidejűleg azonban tiszteletben tartva a tagállamoknak a területüket érintő, az uniós listán szereplő projektekre vonatkozó jóváhagyási jogát. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban³³ megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktus előkészítésekor és szövegezésekor a Bizottságnak gondoskodnia kell a vonatkozó dokumentumoknak az Európai Parlament és a Tanács részére történő egyidejű, időben történő és megfelelő továbbításáról. Ha ezt szükségesnek ítélik, az Európai Parlament és a Tanács szakértőket küldhet a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó bizottsági szakértői csoportok olyan üléseire, amelyekre a tagállamok szakértőit meghívták.

³³ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

A regionális csoportokban folytatott megbeszélések alapvető fontosságúak a Bizottság számára az uniós listát létrehozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadásához. Ezért helyénvaló, hogy az Európai Parlament és a Tanács – a lehetséges és e rendelet kereteivel összeegyeztethető mértékben – tájékoztatást kapjon a regionális csoportok üléseiről és szakértőket küldhessen azokra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodással összhangban. Figyelembe véve e rendelet célkitűzései megvalósításának szükségességét, és tekintettel az uniós listákon mostanáig szereplő projektek számára, az uniós listán szereplő projektek teljes számának kezelhetőnek kell maradnia, a számuk ezért nem haladhatja meg jelentősen a 220-at.

█

(65) Mivel e rendelet céljait, nevezetesen a transzeurópai energiahálózatok kiépítését és interoperabilitását, valamint az olyan hálózatokhoz való csatlakozást, amelyek hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, különösen **az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljainak és a legkésőbb 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésének** megvalósításához, valamint az összeköttetések, az energiabiztonság, a piac- és rendszerintegráció, és a valamennyi tagállam javát szolgáló verseny és a megfizethető energiaárak biztosításához, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban a javasolt intézkedés terjedelme és hatásai miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Tárgy, célkitűzések *és hatály*

- (1) E rendelet iránymutatásokat állapít meg az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű transzeurópai energiainfrastruktúra-folyosók és területek (a továbbiakban: a kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosók és területek) időben történő kiépítéséhez és interoperabilitásához, amelyek hozzájárulnak ***az éghajlatváltozás mérsékléséhez, különösen az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljainak és a legkésőbb 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésének megvalósításához, valamint az összeköttetések, az energiabiztonság, a piac- és rendszerintegráció, és a valamennyi tagállam javát szolgáló verseny és a megfizethető energiaárak biztosításához.***

(2) E rendelet különösen:

- a) rendelkezik a közös érdekű projektek *és kölcsönös érdekű projektek 3. cikk szerint létrehozott* uniós listáján (a továbbiakban: az uniós lista) szereplő projektek azonosításáról;
- b) az engedélyezési eljárások észszerűsítése, szorosabb koordinációja és felgyorsítása, valamint az *átláthatóság és* a lakossági részvétel növelése révén előmozdítja az uniós listán szereplő projektek időben történő végrehajtását;
- c) szabályokat **■** ír elő az uniós listán szereplő projektek költségeinek és a kockázatalapú ösztönzőknek a határokon átnyúló megosztására vonatkozóan;
- d) meghatározza az uniós listán szereplő projektek uniós pénzügyi támogatásra való jogosultságának feltételeit.

■

2. cikk

Fogalommeghatározások

A 715/2009/EK, az (EU) 2018/1999, az (EU) 2019/942 és az (EU) 2019/943 rendelet, valamint a 2009/73/EK, az (EU) 2018/2001³⁴ és az (EU) 2019/944 irányelv a fogalommeghatározásai mellett e rendelet alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

1. „energia-infrastruktúra”: minden olyan, az energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó fizikai berendezés és létesítmény, amely az Unió területén található, vagy az Uniót egy vagy több harmadik országgal kapcsolja össze;
2. „energiainfrastruktúra-szűkület”: valamely energiarendszerben a fizikai áramlások lefékeződése az elégtelen átviteli kapacitás következtében, ideértve egyebek mellett az infrastruktúra hiányát is;
3. „átfogó határozat”: egy tagállam hatósága vagy hatóságai – kivéve a bíróságokat – által hozott valamely határozat vagy határozatok együttese, amely eldönti, hogy a projektgazda számára engedélyezi-e egy közös érdekű projekt **vagy kölcsönös érdekű projekt** megvalósítása érdekében az energia-infrastruktúra kiépítését azzal, hogy lehetőséget biztosít számára a szükséges kivitelezés megkezdésére, illetve a kapcsolódó beszerzési eljárás lefolytatása után történő megkezdésére (a továbbiakban: az építésre kész állapot), a közigazgatási fellebbezési eljárás keretében hozott bármely határozat sérelme nélkül;

³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

4. „projekt”: a II. mellékletben meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó egy vagy több vezeték, csővezeték, létesítmény, berendezés vagy felszerelés;
5. „közös érdekű projekt”: olyan projekt, amely szükséges az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosók és területek megvalósításához, és amely szerepel az uniós listán;
6. „kölsönös érdekű projekt”: az Unió által harmadik országokkal együttműködésben, *a közvetlenül érintett országok kormányainak támogató levelei vagy egyéb, nem kötelező erejű megállapodások alapján* támogatott olyan projekt, *amely a II. melléklet 1. pontjának a) vagy f) alpontjában, 3. pontjának a) alpontjában, vagy 5. pontjának a) vagy c) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriák valamelyikébe tartozik, hozzájárul az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaihoz és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzéséhez és szerepel az uniós listán*;
7. „versengő projektek”: *olyan projektek, amelyek teljes mértékben vagy részben ugyanazt az azonosított infrastrukturális hiányosságot vagy regionális infrastrukturális igényt elégítik ki*;

8. „projektgazda”:

- a) egy, az uniós listán szereplő projektet végrehajtó átvitelrendszer-üzemeltető, elosztórendszer-üzemeltető vagy egyéb üzemeltető vagy beruházó;
- b) több ilyen átvitelrendszer-üzemeltető, elosztórendszer-üzemeltető, egyéb üzemeltető vagy beruházó, vagy ezek bármely csoportja esetében az alkalmazandó nemzeti jog értelmében jogi személyiséggel rendelkező szervezet, amelyet az említett üzemeltetők vagy beruházók között létrejött szerződéses megállapodás jelöl ki, és amely jogképességgel rendelkezik arra, hogy a szerződéses megállapodás felei nevében jogi kötelezettséget és pénzügyi felelősséget vállaljon;

9. „intelligens villamosenergia-hálózat”: olyan villamosenergia-hálózat – **beleértve a transzeurópai energiahálózatokkal nem vagy nem megfelelően összekapcsolt szigeteken található hálózatokat is –**, amely költséghatékony módon képes integrálni a hozzá csatlakoztatott valamennyi felhasználót – köztük a termelőket, a fogyasztókat és a termelő-fogyasztókat – és aktívan ellenőrizni azok magatartását és tevékenységét, annak érdekében, hogy egy olyan, gazdaságilag hatékony és fenntartható villamosenergia-rendszert biztosítson, amelyet alacsony veszteség és a megújuló energiaforrások magas szintű integrációja, magas szintű ellátásbiztonság és biztonság jellemez, és amelyben a hálózatüzemeltető digitálisan figyelemmel kísérheti a hálózatra csatlakozott felhasználók tevékenységeit, valamint információs és kommunikációs technológiákat alkalmaz az érintett hálózatüzemeltetőkkel, termelőkkel, **energiatároló létesítményekkel**, fogyasztókkal vagy termelő-fogyasztókkal való kommunikációhoz a villamos energia fenntartható, költséghatékony és biztonságos továbbítása **és elosztása** céljából;

10. „intelligens gázhálózat”: olyan gázhálózat, amely innovatív *és* digitális megoldásokat alkalmaz többféle alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázforrás és **különösen a** megújuló gázforrások költséghatékony, a fogyasztók igényeivel és a gázminőségi követelményekkel összhangban történő integrálásához azzal a céllal, hogy csökkenteni lehessen a kapcsolódó gázfogyasztás szénlábnyomát, növelni lehessen a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok részarányát és összeköttetéseket lehessen teremteni egyéb energiahordozókkal és -ágazatokkal, **ideértve a kapcsolódó fizikai korszerűsítéseket is, amennyiben azok elengedhetetlenek az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és különösen a megújuló gázok integrációjához szükséges berendezések és létesítmények működéséhez;**
11. „érintett hatóság”: az a hatóság, amely a nemzeti jog alapján az ingatlanok – ideértve az energia-infrastruktúrát is – tervezésével, kialakításával és építésével kapcsolatos különböző engedélyek kiadására illetékes;
12. „nemzeti szabályozó hatóság”: a 2009/73/EK irányelv 39. cikkének (1) bekezdésével összhangban kijelölt nemzeti szabályozó hatóság vagy az (EU) 2019/944 irányelv 57. cikkével összhangban kijelölt, nemzeti szintű szabályozó hatóság;
13. „érintett nemzeti szabályozó hatóság”: azon tagállamok nemzeti szabályozó hatósága, **amelyekben a projektek megvalósulnak,** valamint amelyekre a projekt jelentős pozitív hatást gyakorol;

14. „kivitelezés”: az összetevők, rendszerek és szolgáltatások – beleértve a szoftvereket is – beszerzése, szállítása és telepítése, a projekthez kapcsolódó fejlesztési, **átalakítási**, kivitelezési és telepítési tevékenységek végzése, valamint a létesítmények átadása és a projekt elindítása;
15. „tanulmányok”: a projekt végrehajtásának előkészítéséhez szükséges tevékenységek, például előkészületi, megvalósíthatósági, értékelő, tesztelő és hitelesítő tanulmányok – beleértve a szoftvereket is –, valamint minden más ezt elősegítő technikai intézkedés, beleértve a kivitelezést megelőző, a projekt meghatározásához és végrehajtásához, valamint a finanszírozására vonatkozó döntésekhez szükséges olyan intézkedéseket, mint például a helyszíni feltárásokra és a finanszírozási konstrukció előkészítésére vonatkozó lépések;
16. „üzembe helyezés”: valamely projekt megépítés utáni üzembe állításának folyamata;
17. **„célzott hidrogéneszközök”: olyan infrastruktúra, amely további átalakítási munkálatok nélkül készen áll a tiszta hidrogén fogadására, beleértve az újonnan épített és/vagy földgázalapú eszközökből átalakított csővezeték-hálózatokat vagy tárolólétesítményeket is;**
18. **„átalakítás”: a meglévő földgáz-infrastruktúra műszaki korszerűsítése vagy módosítása annak biztosítása érdekében, hogy azt kifejezetten tiszta hidrogén felhasználására tegyék alkalmassá;**
19. „az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás”: olyan folyamat, amely biztosítja az energia-infrastruktúra rezilienciáját az éghajlatváltozás lehetséges káros hatásaival szemben egy éghajlati sérülékenységi és kockázatértékelés révén, beleértve a releváns alkalmazkodási intézkedéseket is.

II. FEJEZET

KÖZÖS ÉRDEKŰ PROJEKTEK ÉS KÖLCSÖNÖS ÉRDEKŰ PROJEKTEK

3. cikk

A közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek uniós listája

- (1) A III. melléklet 1. szakaszában meghatározott eljárással összhangban regionális csoportokat (a továbbiakban: a csoportok) kell létrehozni. Az egyes csoportokba való besorolás az I. mellékletben meghatározott egyes kiemelt jelentőségű folyosók és területek, valamint azok földrajzi kiterjedése alapján történik. A csoportokban a döntéshozatali hatáskört kizárólag a tagállamok és a Bizottság gyakorolják (a továbbiakban: a döntéshozó testület), és a döntéshozatal *konszenzuson alapul*.

- (2) Az egyes csoportok a III. mellékletben foglalt rendelkezésekre tekintettel elfogadják saját eljárási szabályzatukat.

- (3) A III. melléklet 2. szakaszában meghatározott eljárás szerint az egyes csoportok döntéshozó testületei elfogadják a ■ projekteket tartalmazó regionális listát a projekteknek az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosók és területek megvalósításához való hozzájárulása és a 4. cikkben meghatározott kritériumok projektek általi teljesítése alapján.

A regionális lista összeállításakor az egyes csoportok:

- a) minden egyes projektjavaslathoz kéri azon tagállamok jóváhagyását, amelyek területét a projekt érinti; ha egy tagállam úgy határoz, hogy nem adja meg jóváhagyását, ennek megalapozott indokait közli az érintett csoporttal;
- b) figyelembe veszik a Bizottság tanácsát annak érdekében, hogy az uniós listán szereplő projektek teljes száma kezelhető legyen.

- (4) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy e rendelet 20. cikkének megfelelően **■** felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az uniós lista összeállítása érdekében, figyelemmel az EUMSZ 172. cikkének második bekezdésére.

Hatáskörében eljárva a Bizottság a III. melléklet 1. szakaszának 1. pontja szerint létrehozott csoportok döntéshozó testületei által elfogadott regionális listák alapján az e cikk (3) bekezdésében meghatározott eljárás szerint gondoskodik az uniós lista kétévenkénti összeállításáról.

A Bizottság az e rendelet szerinti első uniós listát létrehozó, felhatalmazáson alapuló jogi aktust 2023. november 30-ig fogadja el.

Amennyiben a Bizottság által e bekezdés szerint elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus az Európai Parlament vagy a Tanács által a 20. cikk (6) bekezdése szerint emelt kifogás miatt nem léphet hatályba, a Bizottság haladéktalanul összehívja a csoportokat abból a célból, hogy a kifogás indokolásának figyelembevételével új regionális listákat állítsanak össze. A Bizottság a lehető leghamarabb új, felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogad el az uniós lista létrehozásáról.

- (5) A Bizottság az uniós listának a (3) bekezdésben említett regionális listák *összevonásával* történő létrehozása során, *a csoportok tanácskozásainak kellő figyelembevételével*:
- a) gondoskodik róla, hogy kizárólag azok a projektek kerüljenek fel a listára, amelyek teljesítik a 4. cikkben említett kritériumokat;
 - b) gondoskodik a régióközi összhangról, a III. melléklet 2. szakasza 14. pontjának megfelelően figyelembe véve az Ügynökség véleményét;
 - c) a III. melléklet 2. szakasza 10. pontjának megfelelően figyelembe veszi a tagállamok véleményét;
 - d) törekszik az uniós listán szereplő projektek teljes számának kezelhető szinten tartására.

- (6) Az e rendelet II. melléklete 1. pontjának a), **b**), c), d) és f) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projektek részét képezik az (EU) 2019/943 rendelet 34. cikke ■ szerinti vonatkozó regionális beruházási terveknek, az (EU) 2019/944 irányelv 51. cikke ■ szerinti vonatkozó nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terveknek és adott esetben bármely más nemzeti infrastruktúrára vonatkozó tervnek. E közös érdekű projekteknek valamennyi említett tervben a lehető legnagyobb prioritást biztosítják. E bekezdés nem alkalmazandó ***a versengő projektekre, azokra a projektekre, amelyek nem érték el a III. melléklet 2. szakasza 1. pontjának d) alpontjában említett projektspecifikus költség-haszon elemzés elvégzéséhez szükséges érettségi szintet, valamint*** a kölcsönös érdekű projektekre.

- (7) *A II. melléklet 1. pontjának a), b), c), d) és f) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó azon közös érdekű projektek, amelyek versengő projektek vagy olyan projektek, amelyek nem érték el a III. melléklet 2. szakasza 1. pontjának d) alpontjában említett projektspecifikus költség-haszon elemzés elvégzéséhez szükséges érettségi szintet, belefoglalhatók a vonatkozó regionális beruházási tervekbe, a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervekbe és adott esetben egyéb nemzeti infrastruktúrára vonatkozó tervekbe mint mérlegelés alatt álló projektek.*

4. cikk

A projektek csoportok általi értékelésénél alkalmazott kritériumok

- (1) A közös érdekű projekt megfelel az alábbi általános kritériumoknak:
- a) a projekt szükséges az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosók és területek közül legalább egyhez;
 - b) a projektnek a (3) bekezdésben meghatározott vonatkozó egyedi kritériumok szerint értékelt lehetséges átfogó előnyei meghaladják – hosszú távon is – a projekt költségeit;
 - c) a projekt megfelel a következő kritériumok valamelyikének:
 - i. legalább két tagállam részt vesz benne úgy, hogy a projekt közvetlenül **vagy közvetve, egy harmadik országgal való összeköttetés révén** átnyúlik két vagy több tagállam határán;
 - ii. valamely tagállam területén helyezkedik el, **vagy a szárazföldön, vagy tengeren, a szigeteket is beleértve**, és a IV. melléklet 1. pontja szerint jelentős határokon átnyúló hatással bír.

- (2) A kölcsönös érdekű projekt megfelel az alábbi általános kritériumoknak:
- a) a projekt jelentősen hozzájárul *az 1. cikk (1) bekezdésében említett célkitűzésekhez és a harmadik ország célkitűzéseire – különösen azáltal, hogy nem akadályozza a harmadik ország abbéli képességét, hogy kivezesse a belföldi energiafogyasztás céljából fosszilis tüzelőanyagokat termelő eszközöket* –, valamint a fenntarthatósághoz, többek között a megújuló energia hálózatba való integrálása, valamint a megújuló termelésnek a főbb fogyasztói központokhoz és tárolóhelyekhez történő átvitele *és elosztása* révén;

- b) a projektnek a (3) bekezdésben meghatározott vonatkozó egyedi kritériumok szerint értékelt lehetséges átfogó, **uniós szintű** előnyei meghaladják – hosszú távon is – a projekt **Unión belüli** költségeit;
- c) a projekt legalább egy tagállam területén és legalább egy harmadik ország területén helyezkedik el, és a IV. melléklet 2. pontja szerint jelentős határokon átnyúló hatással bír;
- d) a **tagállam** területén található rész tekintetében a projekt összhangban van a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelvvel, amennyiben az e rendelet II. mellékletének 1. és 3. pontjában meghatározott infrastruktúra-kategóriákba tartozik;
- e) **az érintett harmadik ország vagy országok szakpolitikai keretét** magas szintű **konvergencia** jellemzi, **és bizonyítottan hatékony jogérvényesítési mechanizmusok állnak rendelkezésre** az Unió szakpolitikai célkitűzéseinek támogatása érdekében, biztosítva különös tekintettel az alábbiakat:
 - i. jól működő belső energiapiac;
 - ii. az ellátás biztonsága, amely többek között **különböző forrásokon**, együttműködésen és szolidaritáson alapul;

- iii. egy olyan, a termelést, az átvitelt és az elosztást is magában foglaló energiarendszer, amely **a klímasemlegesség célkitűzése felé halad** a Párizsi Megállapodással és az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaival és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésével összhangban, **elkerülve különösen a szén-dioxid-szivárgást;**
- f) az érintett harmadik ország vagy országok a 7. cikkben meghatározottak szerint támogatják a projekt elsőbbségi státuszát, és vállalják, hogy a gyorsított végrehajtás érdekében hasonló ütemtervet követnek, valamint, hogy megfelelnek az Unióban a közös érdekű projektekre alkalmazandó egyéb szakpolitikai és támogató szabályozási intézkedéseknek.

A II. melléklet 5. pontjának c) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó, szén-dioxid tárolására irányuló projekteket illetően a projektekre azért van szükség, hogy lehetővé váljon a szén-dioxid határokon átnyúló szállítása és tárolása, és a projekt helye szerinti harmadik ország bizonyítottan hatékony jogérvényesítési mechanizmusokon alapuló, megfelelő jogi kerettel rendelkezik annak biztosítására, hogy a projektekre legalább az uniós jogban előírtakkal azonos szintű szabványok és biztosítékok vonatkozzanak a szén-dioxid-szivárgás megelőzése, valamint az éghajlatra, az emberi egészségre és az ökoszisztémákra vonatkozóan a szén-dioxid tartós tárolásának biztonsága és hatékonysága tekintetében.

- (3) A különböző energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projektekre az alábbi egyedi kritériumok alkalmazandók:
- a) a II. melléklet 1. pontjának a), **b)**, c), d) és f) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó villamosenergia-átviteli, **-elosztási** és -tárolási projekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul a fenntarthatósághoz a megújuló energia hálózatba való integrálásával és a megújuló energiatermelésnek a főbb fogyasztási központokba és tárolóhelyekre történő átvitelével vagy elosztásával, valamint **adott esetben az energia korlátozásának csökkentéséhez**, és hozzájárul a következő egyedi kritériumok közül legalább egyhez:

- i. piaci integráció – többek között legalább egy tagállam energetikai elszigeteltségének megszüntetése és az energiainfrastruktúra-szükséletek mérséklése révén –, verseny, *interoperabilitás* és a rendszer rugalmassága;
 - ii. ellátásbiztonság, többek között az interoperabilitás, a rendszer rugalmassága, a kiberbiztonság, a megfelelő összeköttetések és a rendszer biztonságos és megbízható működése révén;
- b) a II. melléklet 1. pontjának e) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó intelligens villamosenergia-hálózati projekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul a fenntarthatósághoz a megújuló energia hálózatba való integrálásával, valamint hozzájárul a következő egyedi kritériumok közül legalább kettőhöz:
- i. ellátásbiztonság, többek között a villamosenergia-átvitel és -elosztás hatékonysága és interoperabilitása révén a napi hálózati működés során, valamint a szűk keresztmetszet elkerülése és a hálózati felhasználók integrációja és bevonása révén;
 - ii. piaci integráció, többek között hatékony rendszerüzemeltetés és a rendszerösszekötők használata révén;

- iii. hálózatbiztonság, az ellátás rugalmassága és minősége, többek között a kiegyenlítő szabályozás, **a rugalmassági piacok**, a kiberbiztonság, a nyomon követés, a rendszerellenőrzés és a hibajavítás terén az innováció nagyobb mértékű elterjedése révén;
 - iv. **intelligens ágazati integráció, akár az energiarendszeren belül a különböző energiahordozók és -ágazatok összekapcsolásával, akár tágabb értelemben előnyben részesítve az energia-, a közlekedési és a távközlési ágazatok közötti szinergiákat és koordinációt;**
- c) a II. melléklet 5. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó szén-dioxid-szállítási és **-tárolási** projekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul **a fenntarthatósághoz a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésével az összekapcsolt ipari létesítményekben, valamint hozzájárul** valamennyi alábbi egyedi kritériumhoz:
- i. a szén-dioxid-kibocsátás elkerülése az ellátás biztonságának fenntartása mellett;
 - ii. a szén-dioxid-szállítás **és -tárolás** rezilienciájának és biztonságosságának növelése;
 - iii. hatékony erőforrás-felhasználás több szén-dioxid-forrás és -tárolóhely közös infrastruktúrával történő összekapcsolásának lehetővé tétele, valamint a környezeti terhek és kockázatok minimalizálása révén;

- d) a II. melléklet 3. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó hidrogénprojekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul a fenntarthatósághoz, többek között az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése, a megújuló **vagy karbonszegény** hidrogén hasznosításának fokozása – **külön hangsúlyt fektetve a megújuló forrásokból származó hidrogénre, különösen a végfelhasználási alkalmazásokban, például azokban a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatokban, ahol az energiahatékonyabb megoldások nem megvalósíthatók – révén**, valamint – azáltal, hogy rugalmasságot, tárolási megoldásokat vagy mindkettőt kínál – az ingadozó megújulóenergia-termelés támogatása révén; valamint a projekt jelentősen hozzájárul az alábbi egyedi kritériumok közül legalább egyhez:
- i. piaci integráció, többek között a tagállamok meglévő vagy kialakulóban lévő hidrogénhálózatainak összekapcsolásával, vagy más módon hozzájárulva egy, a hidrogén szállítására és tárolására szolgáló uniós szintű hálózat létrejöttéhez, valamint az összekapcsolt rendszerek interoperabilitásának biztosításával;
 - ii. ellátásbiztonság és rugalmasság, többek között a megfelelő összeköttetések és a rendszer biztonságos és megbízható működésének elősegítése révén;
 - iii. verseny, többek között az ellátási források sokféleségéhez és a hálózati felhasználókhöz való átlátható és megkülönböztetéstől mentes hozzáférés biztosításával;

- e) a II. melléklet 4. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó elektrolizátorokat illetően a projekt jelentősen hozzájárul valamennyi alábbi egyedi kritériumhoz:
- i. fenntarthatóság, többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésével és a megújuló **vagy karbonszegény, különösen a megújuló forrásokból származó hidrogén, valamint az ilyen eredetű szintetikus tüzelőanyagok hasznosításának fokozásával;**
 - ii. ellátásbiztonság, többek között a biztonságos, hatékony és megbízható rendszerműködéshez való hozzájárulással, vagy olyan tárolási, rugalmassági megoldások, vagy mindkettő kínálásával, mint például keresletoldali válasz és kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások;
 - iii. **rugalmassági szolgáltatások, így a keresletoldali válasz és a tárolás lehetővé tétele** az intelligens energiaágazati integráció megkönnyítése **révén az egyéb energiahordozókkal és -ágazatokkal való összeköttetések megteremtésével;**

- f) a II. melléklet 2. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó intelligens gázhálózati projekteket illetően a projekt jelentősen hozzájárul a fenntarthatósághoz azáltal, hogy biztosítja **többféle** karbonszegény **és különösen megújuló – többek között helyi forrásból származó** – gáz, mint például biometán vagy megújuló hidrogén gázátviteli, -elosztási **vagy -tárolási rendszerekbe** történő integrációját az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése érdekében, továbbá a projekt jelentősen hozzájárul az alábbi egyedi kritériumok közül legalább egyhez:
- i. a hálózatbiztonság és az ellátás minősége a hálózat napi működése során a gázátviteli, -elosztási vagy **tárolási rendszerek** hatékonyságának és interoperabilitásának javításával, többek között a különböző minőségű gázok betáplálásából fakadó kihívások **■** kezelésével;
 - ii. piaci működés és ügyfélszolgálat;
 - iii. az intelligens energiaágazati integráció megkönnyítése az egyéb energiahordozókkal és -ágazatokkal való összeköttetések megteremtése, valamint a keresletoldali válasz lehetővé tétele révén.

- (4) A II. mellékletben meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó projekteket illetően az e cikk (3) bekezdésében meghatározott kritériumokat a IV. melléklet 3–8. pontjában meghatározott mutatók alapján értékelik.
- (5) A közös érdekű projektként támogatható és regionális listára felvehető valamennyi projekt értékelésének megkönnyítése érdekében az egyes csoportok átlátható és objektív módon értékelik, hogy az egyes projektek mennyire járulnának hozzá az ugyanazon kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosó vagy terület megvalósításához. Az egyes csoportok értékelési módszerüket a (3) bekezdésben említett kritériumokhoz való összesített hozzájárulás alapján állapítják meg. Ezen értékelés rangsorolja a projekteket a csoport belső használatára. Sem a regionális, sem az uniós lista nem tartalmazhat semmiféle rangsort, és a rangsorolás semmiféle későbbi célból nem használható fel a III. melléklet 2. szakaszának 16. pontjában leírtakon kívül.

A csoportok közötti következetes értékelési megközelítés biztosítása érdekében a projektek értékelése során a csoportoknak körültekintően meg kell vizsgálniuk a következőket:

- a) a javasolt projektek mennyire sürgősek *és milyen hozzájárulást nyújtanak* az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljainak és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésének megvalósításához, a piaci integrációhoz, a versenyhez, a fenntarthatósághoz és az ellátásbiztonsághoz;
- b) *az egyes javasolt projektek és más javasolt projektek közötti kiegészítő jelleg, beleértve a versengő vagy potenciálisan versengő projekteket is;*
- c) *lehetséges szinergiák a transzeurópai közlekedési és távközlési hálózatok keretében meghatározott, kiemelt jelentőségű folyosókkal és területekkel;*
- d) azon javasolt projektek esetében, amelyek az értékelés időpontjában szerepelnek az uniós listán, a végrehajtásuk előrehaladása, valamint a jelentéstételi és átláthatósági kötelezettségeknek való megfelelésük.

A II. melléklet 1. pontjának e) alpontjában és 2. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó, intelligens villamosenergia-hálózatokkal és intelligens gázhálózatokkal kapcsolatos projektek esetében az ugyanazt a két tagállamot érintő projekteket rangsorolják, ezenkívül körültekintően megvizsgálják a projekt által érintett felhasználók számát, valamint az éves energiafogyasztást és a nem szabályozható forrásokból történő termelés részesedését az említett felhasználók által lefedett területen.

5. cikk

Az uniós listán szereplő projektek végrehajtása és nyomon követése

- (1) A projektgazdák **az uniós listán szereplő** projektekhez végrehajtási tervet készítenek, amely ütemtervet tartalmaz a következők mindegyikére vonatkozóan:
 - a) megvalósíthatósági és tervezési tanulmányok, többek között az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással, valamint a környezetvédelmi jogszabályoknak és a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek való megfeleléssel kapcsolatban;
 - b) a nemzeti szabályozó hatóság vagy más érintett hatóság általi jóváhagyás;
 - c) kivitelezés és üzembe helyezés;
 - d) a 10. cikk (6) bekezdésének b) pontjában említett engedélyezési eljárás.
- (2) A saját területükön megvalósuló, az uniós listán szereplő projektek végrehajtásának előmozdítása érdekében az átvitelrendszer-üzemeltetők, az elosztórendszer-üzemeltetők, és egyéb üzemeltetők együttműködnek egymással.

- (3) Az Ügynökség és az érintett csoportok nyomon követik az uniós listán szereplő projektek végrehajtása terén elért haladást, és szükség esetén ajánlásokat tesznek azok végrehajtásának megkönnyítése érdekében. A csoportok a (4), (5) és (6) bekezdéssel összhangban további tájékoztatást kérhetnek, üléseket hívhatnak össze az érintett felek részvételével, és kérhetik a Bizottságtól a helyszínen nyújtott információk ellenőrzését.
- (4) A projektgazdák egy projektnek az uniós listára történő felvételét követő minden év december 31-ig éves jelentést nyújtanak be a II. mellékletben meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó projektekre vonatkozóan a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes nemzeti hatóságnak.

E jelentésnek részletesen ki kell térnie az alábbiakra:

- a) a projekt fejlesztése, kivitelezése és az üzembe helyezés terén elért haladás, különös tekintettel az engedélyezési és konzultációs eljárásokra, valamint a környezetvédelmi jogszabályoknak és a környezetre vonatkozóan a jelentős károkozás elkerülését célzó elvnek való megfelelésre, továbbá az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében tett intézkedések;
- b) adott esetben a végrehajtási tervhez viszonyított késések, az ilyen késések okai és más felmerült nehézségek;
- c) adott esetben a késések megszüntetését célzó felülvizsgált terv.

- (5) ***Azt az évet követően, amelyben a projektgazda köteles benyújtani az e cikk (4) bekezdésében említett jelentést, a 8. cikk (1) bekezdésében említett illetékes hatóságok minden év február 28-ig benyújtják az Ügynökségnek és az érintett csoportnak az e cikk (4) bekezdésében említett jelentést, kiegészítve azt a saját területükön folyó, az uniós listán szereplő projektek végrehajtásának előrehaladására és adott esetben a késésekre vonatkozó információkkal, kitérve az engedélyezési eljárásokra és az ilyen késések okaira. Az illetékes hatóságok jelentéshez való hozzájárulását egyértelműen jelezni kell, és azt a projektgazdák által előterjesztett szöveg módosítása nélkül kell megfogalmazni.***

- (6) Minden olyan év április 30-áig, amelyben új uniós listát kell elfogadni, az Ügynökség a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe tartozó, az uniós listán szereplő projektekre vonatkozóan összefoglaló jelentést nyújt be a csoportoknak, amelyben értékeli az elért előrehaladást **és a projektköltségek várható változásait**, és adott esetben ajánlásokat tesz a késedelmek és a felmerült nehézségek leküzdésére. Ezen összefoglaló jelentés értékeli továbbá az (EU) 2019/942 rendelet 11. cikkének b) pontjával összhangban az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terveknek az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosók és területek tekintetében történő következetes végrehajtását.

Kellően indokolt esetekben az Ügynökség további információkat kérhet, amelyek szükségesek az e bekezdésben meghatározott feladatainak elvégzéséhez.

- (7) Amennyiben egy, az uniós listán szereplő projekt üzembe helyezése a végrehajtási tervhez viszonyítva a projektgazdán kívül álló kényszerítő okoktól eltérő ok miatt késik, a következő intézkedések alkalmazandók:
- a) amennyiben a 2009/73/EK irányelv 22. cikke (7) bekezdésének a), b) vagy c) pontjában, illetve az (EU) 2019/944 irányelv 51. cikke (7) bekezdésének a), b) vagy c) pontjában említett intézkedések a vonatkozó nemzeti jog értelmében alkalmazandók, a nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják a beruházás végrehajtását;
 - b) ha a nemzeti szabályozó hatóságoknak az a) pont szerinti intézkedései nem alkalmazandók, a projektgazda a végrehajtási tervben meghatározott üzembe helyezési időponttól számított 24 hónapon belül kiválaszt egy harmadik felet a projekt vagy annak egy része finanszírozására vagy kivitelezésére;

- c) ha nem választják ki a harmadik felet a b) pont szerint, a tagállam vagy a rendelkezése szerinti nemzeti szabályozó hatóság a b) pontban említett határidő lejártát követő két hónapon belül kijelölhet egy harmadik felet a projekt finanszírozására vagy kivitelezésére, akit a projektgazda köteles elfogadni;
- d) ha a végrehajtási tervben meghatározott üzembe helyezési időponthoz viszonyított késés meghaladja a 26 hónapot, a Bizottság – az érintett tagállamok jóváhagyásával és maradéktalan együttműködésével – bármely harmadik fél mint alkalmas projektgazda számára nyitva álló pályázati felhívást tehet közzé a projekt egy megállapodott ütemterv szerinti megépítésére;
- e) a c) vagy d) pontban említett intézkedések alkalmazása esetén a beruházás helye szerinti rendszerüzemeltető biztosítja a megvalósítást végző üzemeltetők, beruházók vagy harmadik fél számára a beruházás befejezéséhez szükséges információkat, az új eszközöket hozzákapcsolja az átviteli hálózathoz **vagy adott esetben az elosztóhálózathoz**, és általánosságban minden tőle telhetőt megtesz a beruházás végrehajtásának, valamint az uniós listán szereplő projekt biztonságos, megbízható és hatékony üzemeltetésének és karbantartásának megkönnyítésére.

- (8) Az uniós listán szereplő projekt a 3. cikk (4) bekezdésében leírt eljárással összhangban eltávolítható az uniós listáról, amennyiben az adott listára való felvétele olyan téves információkon alapult, amelyek döntően befolyásolták a listára való felvételt, vagy ha a projekt nem felel meg az uniós jognak.
- (9) Az uniós listán már nem szereplő projektek elveszítik a közös érdekű projekt vagy kölcsönös érdekű projekt státuszához kapcsolódó, e rendeletben előírt valamennyi jogot és kötelezettséget.

Ugyanakkor az uniós listán már nem szereplő azon projektek esetében, amelyekre vonatkozóan az illetékes hatóság megvizsgálás céljából kérelmet fogadott be, a III. fejezetben megállapított jogok és kötelezettségek továbbra is fennmaradnak, kivéve, ha a projektet az e cikk (8) bekezdésében meghatározott okokból távolították el az uniós listáról.

- (10) Ez a cikk nem érinti az uniós listán szereplő projektek részére azoknak az uniós listáról történő eltávolítását megelőzően nyújtott uniós pénzügyi támogatásokat.

6. cikk

Az európai koordinátorok

- (1) Amennyiben egy közös érdekű projekt végrehajtása jelentős nehézségekbe ütközik, a Bizottság – az érintett tagállamokkal egyetértésben – legfeljebb egy évre európai koordinátort jelölhet ki, akinek a megbízatása kétszer újítható meg.
- (2) Az európai koordinátor:
 - a) előmozdítja azokat a projekteket, amelyekhez európai koordinátorként kijelölték, valamint a projektgazdák és valamennyi érdekelt fél közötti határokon átnyúló párbeszédet;
 - b) szükség szerint valamennyi félnek segítséget nyújt az érdekelt felekkel folytatott egyeztetésben, *adott esetben az alternatív útvonalak megvitatásában* és a projektekre vonatkozó szükséges engedélyek megszerzésében;
 - c) adott esetben tanácsokkal látja el a projektgazdákat a projekt finanszírozásával kapcsolatban;

- d) biztosítja, hogy az érintett tagállamok megfelelő támogatást és stratégiai iránymutatást nyújtsanak a projektek előkészítéséhez és végrehajtásához;
- e) évente – illetve adott esetben megbízatása lejártakor – jelentést nyújt be a Bizottsághoz a projektekben elért haladásról és minden olyan nehézségről és akadályról, amelyek várhatóan jelentősen késleltetik a projektek üzembe helyezésének időpontját.

A Bizottság az európai koordinátor e) pontban említett jelentését eljuttatja az Európai Parlamenthez és az érintett csoportokhoz.

- (3) Az európai koordinátort ***egy nyílt, megkülönböztetésmentes és átlátható eljárás keretében és*** a jelöltnek az adott projektekhez kapcsolódóan reá bízott feladatok terén szerzett tapasztalatai alapján választják ki.
- (4) Az európai koordinátort kijelölő határozat tartalmazza a feladatmeghatározást, és részletesen ismerteti a megbízás időtartamát, az egyes feladatokat és az ezekhez tartozó határidőket, valamint a követendő módszertant. A koordinációs törekvéseknek a projektek összetett jellegével és becsült költségeivel arányosnak kell lenniük.
- (5) Az érintett tagállamok maradéktalanul együttműködnek az európai koordinátorral a (2) és (4) bekezdésben említett feladatok végrehajtásában.

III. FEJEZET
ENGEDÉLYEZÉS ÉS LAKOSSÁGI RÉSZVÉTEL

7. cikk

Az uniós listán szereplő projektek elsőbbségi státusza

- (1) Az uniós lista elfogadásával az engedélyezési eljárás során meghozandó valamennyi döntés vonatkozásában megállapítást nyer, hogy az uniós listán szereplő projektek az energiapolitika **és az éghajlat** szempontjából – a projekt elhelyezkedésének pontos helyére, nyomvonalára vagy technológiájára való tekintet nélkül – szükségesek.

Ez a bekezdés nem alkalmazandó az egymással versengő projektekre és azokra a projektekre, amelyek nem érték el a kellő érettségi szintet ahhoz, hogy el lehessen végezni a III. melléklet 2. szakasza 1. pontjának d) alpontjában említett projektspecifikus költség-haszon elemzést.

- (2) Az uniós listán szereplő projektekhez kapcsolódó kérelmek hatékony adminisztratív feldolgozásának biztosítása érdekében a projektgazdák és valamennyi érintett hatóság gondoskodik arról, hogy az említett kérelmekkel **az uniós és a nemzeti jognak megfelelően** a lehető leggyorsabban foglalkozzanak.

- (3) Az uniós jogban előírt kötelezettségek sérelme nélkül, az uniós listán szereplő projekteknek a lehető legnagyobb jelentőségű státuszt kell tulajdonítani nemzeti szinten – amennyiben a nemzeti jog szerint ilyen státusz létezik –, és azokat az engedélyezési eljárások, és – ha a nemzeti jog így rendelkezik – a területrendezés során, beleértve a környezeti hatásvizsgálatokhoz kapcsolódó eljárásokat is, megfelelően kell kezelni, oly módon, ahogyan arról a megfelelő típusú energia-infrastruktúrákra alkalmazandó nemzeti jog rendelkezik.
- (4) Az uniós listán szereplő projektekkel kapcsolatosan bármely nemzeti bíróság, törvényszék, testület előtt – ideértve a békéltetést vagy a választottbírást is, amennyiben a nemzeti jog szerint ezekre lehetőség van – zajló valamennyi vitarendezési eljárást, peres eljárást, fellebbezést és bírósági jogorvoslatot sürgősként kell kezelni, **ha és amennyiben a nemzeti jog rendelkezik ilyen sürgősségi eljárásokról.**
- (5) A tagállamok az uniós listán szereplő projektek környezeti hatásvizsgálati eljárásainak észszerűsítésével kapcsolatban kiadott, meglévő bizottsági útmutatás kellő figyelembevételével értékelik, hogy mely jogalkotási és nem jogalkotási intézkedésekre van szükség a környezeti hatásvizsgálati eljárások észszerűsítése, illetve ezek következetes alkalmazásának biztosítása érdekében, és az említett értékelés eredményéről tájékoztatják a Bizottságot.

- (6) ... [9 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig a tagállamok meghozzák az (5) bekezdés szerint általuk azonosított, nem jogalkotási intézkedéseket.
- (7) ... [12 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig a tagállamok meghozzák az (5) bekezdés szerint általuk azonosított jogalkotási intézkedéseket. Az említett jogalkotási intézkedések nem érinthetik az uniós jog által előírt kötelezettségeket.
- (8) A 92/43/EGK irányelv 6. cikke (4) bekezdésében és a 2000/60/EK irányelv 4. cikke (7) bekezdésében említett környezeti hatásokra tekintettel – feltéve, hogy az említett irányelvekben meghatározott valamennyi feltétel teljesül – az uniós listán szereplő projektek energiapolitikai szempontból közérdekűnek tekintendők, valamint úgy tekinthetők, hogy azokhoz kiemelkedően fontos közérdek fűződik.

Amennyiben a 92/43/EGK irányelvvel összhangban szükség van a Bizottság véleményére, a Bizottság és az e rendelet 9. cikkében említett illetékes nemzeti hatóság gondoskodik arról, hogy a projekt kiemelten közérdekű jellegéről szóló határozatot az e rendelet 10. cikke (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidőkön belül meghozzák.

Ez a bekezdés nem alkalmazandó az egymással versengő projektekre és azokra a projektekre, amelyek nem érték el a kellő érettségi szintet ahhoz, hogy el lehessen végezni a III. melléklet 2. szakasza 1. pontjának d) alpontjában említett projektspecifikus költség-haszon elemzést.

8. cikk

Az engedélyezési eljárás szervezése

- (1) ... [e rendelet hatálybalépésének időpontja]-ig minden tagállam szükség szerint naprakésszé teszi egy illetékes nemzeti hatóság kijelölését, amely az uniós listán szereplő projektek engedélyezési eljárásának megkönnyítéséért és koordinálásáért felel.
- (2) Az egyes, uniós listán szereplő projektek vagy projektkategóriák tekintetében az (1) bekezdésben említett illetékes nemzeti hatóság felelősségi köre, illetve az azzal összefüggő feladatok átruházhatók más hatóságra, vagy elvégezhetők más hatóság által, feltéve, hogy:
 - a) az illetékes nemzeti hatóság ezen átruházásról értesíti a Bizottságot, és az abban szereplő információt az illetékes nemzeti hatóság vagy a projektgazda közzéteszi a 9. cikk (7) bekezdésében említett internetes oldalon;

- b) egy, az uniós listán szereplő projekt esetében csak egyetlen hatóság viseli a felelősséget, és a projektgazda számára e hatóság az egyetlen kapcsolattartó az uniós listán szereplő, adott projektre vonatkozó átfogó határozathoz vezető folyamat során, és e hatóság hangolja össze valamennyi vonatkozó dokumentum és információ benyújtását.

Az illetékes nemzeti hatóság jogosult lehet határidők megállapítására, a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidők sérelme nélkül.

- (3) A uniós és nemzetközi, és – *amennyiben nem ellentétes az előbbiekkal* – a nemzeti jog alkalmazandó követelményeinek sérelme nélkül az illetékes nemzeti hatóság megkönnyíti az átfogó határozat kibocsátását. ■ Az átfogó határozatot a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidőkön belül kell kibocsátani, a következő rendszerek valamelyikének megfelelően:

- a) integrált rendszer : az átfogó határozatot az illetékes nemzeti hatóság bocsátja ki, és az a jogszabályban előírt engedélyezési eljárásból származó egyetlen jogilag kötelező erejű döntés. A projektben érintett más hatóságok az eljárásban való közreműködésük részeként a nemzeti jognak megfelelően véleményt nyilváníthatnak, amelyet az illetékes nemzeti hatóság figyelembe vesz;

- b) koordinált rendszer : az átfogó határozat több érintett hatóság által kibocsátott több különálló, jogilag kötelező erejű határozatot foglal magában, amelyeket az illetékes nemzeti hatóságnak kell összehangolnia. Az illetékes nemzeti hatóság valamennyi érintett hatóság részvételével munkacsoportot állíthat fel a 10. cikk (6) bekezdésének b) pontjával összhangban álló részletes engedélyezési eljárási ütemterv kidolgozása, valamint végrehajtásának ellenőrzése és összehangolása céljából. Az illetékes nemzeti hatóság a többi érintett hatósággal való konzultációt követően, adott esetben a nemzeti joggal összhangban és a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidők sérelme nélkül, eseti alapon megállapítja azt az észszerű határidőt, ameddig a különálló határozatokat meg kell hozni. Az illetékes nemzeti hatóság más érintett nemzeti hatóság nevében egyedi határozatot hozhat, amennyiben utóbbi az előírt határidőn belül nem hozza meg határozatát, és ha a késedelem jogos indokokkal nem igazolható; vagy, ha a nemzeti jog ekként rendelkezik és mindaddig, amíg nem sérti az uniós jogot, az illetékes nemzeti hatóság tekintheti úgy – amennyiben a másik érintett nemzeti hatóság határidőn belül nem hozott határozatot –, hogy a szóban forgó hatóság a projekthez megadta jóváhagyását vagy elutasította azt. Amennyiben valamely tagállam nemzeti joga akként rendelkezik, az illetékes nemzeti hatóság figyelmen kívül hagyhatja más érintett nemzeti hatóság egyedi határozatát, ha úgy véli, hogy az érintett nemzeti hatóság által szolgáltatott bizonyítékok nem támasztják alá kellően ezt a határozatot; ennek során az illetékes nemzeti hatóság meggyőződik arról, hogy teljesülnek az uniós és a nemzetközi jog vonatkozó követelményei, és döntését megindokolja;

- c) együttműködési rendszer : az illetékes nemzeti hatóság gondoskodik az átfogó határozat összehangolásáról. Az illetékes nemzeti hatóság a többi érintett hatósággal való konzultációt követően, adott esetben a nemzeti joggal összhangban és a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidők sérelme nélkül, eseti alapon megállapítja azt az észszerű határidőt, ameddig a különálló határozatokat ki kell bocsátani. Az illetékes nemzeti hatóság ellenőrzi, hogy az érintett hatóságok betartják-e a határidőket.

A tagállamok oly módon hajtják végre a rendszereket, hogy azok a nemzeti jognak megfelelően hozzájáruljanak az átfogó határozat leghatékonyabb és leggyorsabb kibocsátásához.

Az érintett hatóságok hatáskörét vagy be lehet építeni az (1) bekezdéssel összhangban kijelölt illetékes nemzeti hatóság hatáskörébe, vagy az érintett hatóságok – bizonyos mértékig – megtarthatják független hatáskörüket a tagállam által e bekezdésnek megfelelően kiválasztott engedélyezési rendszerrel összhangban az átfogó határozat kibocsátásának megkönnyítése, és ennek megfelelően az illetékes nemzeti hatósággal való együttműködés érdekében.

Ha egy érintett hatóság előreláthatóan nem tud az előírt határidőn belül meghozni egy egyedi határozatot, erről haladéktalanul értesíti az illetékes nemzeti hatóságot, indokolva a késedelmet. Ezt követően az illetékes nemzeti hatóság az említett egyedi határozat kibocsátására új határidőt állapít meg a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott általános határidőkkel összhangban.

A tagállamok az első albekezdés a), b) és c) pontjában említett három rendszer közül választhatnak az eljárások megkönnyítése és összehangolása céljából, és a számukra leghatékonyabb rendszert hajtják végre a tervezési és engedélyezési eljárásaik nemzeti sajátosságainak megfelelően. Amennyiben a tagállam az együttműködési rendszert választja, ennek indokairól értesíti a Bizottságot.

- (4) A tagállamok az uniós listán szereplő szárazföldi és tengeri projektek esetében a (3) bekezdésben meghatározott rendszereket alkalmazhatják.

- (5) Amennyiben az uniós listán szereplő projektekre vonatkozóan két vagy több tagállamban kell határozatot hozni, az érintett illetékes nemzeti hatóságok megteszik az egymás közötti hatékony és eredményes együttműködéshez **és kommunikációhoz** szükséges valamennyi lépést, többek között a 10. cikk (6) bekezdésében foglalt lépéseket. A tagállamoknak, különösen a környezeti hatásvizsgálatok tekintetében, törekedniük kell közös eljárások biztosítására.
- (6) *Az I. melléklet 2. szakaszában meghatározott, a tengeri hálózatok esetében kiemelt jelentőségű folyosók* valamelyikéhez tartozó, az *uniós listán szereplő projektben részt vevő tagállamok érintett* illetékes *nemzeti hatóságai minden egyes projekt esetében közösen kijelölnek egy egyedi kapcsolattartó pontot maguk közül a projektgazdák számára, amely felelős az illetékes nemzeti hatóságok közötti, a projekt engedélyezési eljárásával kapcsolatos információcsere előmozdításáért, azzal a céllal, hogy megkönnyítse az említett eljárást és a határozatoknak az érintett illetékes nemzeti hatóságok általi kibocsátását. Az egyedi kapcsolattartó pontok a projektekkel kapcsolatos meglévő dokumentumokat összesítő adattárként működhetnek.*

9. cikk

Átláthatóság és lakossági részvétel

- (1) ... [16 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig a tagállam vagy az illetékes nemzeti hatóság – adott esetben együttműködve más érintett hatóságokkal – közzétesz egy frissített eljárási kézikönyvet, amely ismerteti az uniós listán szereplő projektekre alkalmazandó engedélyezési eljárást, és tartalmazza legalább a VI. melléklet 1. pontjában meghatározott információkat. A kézikönyv jogilag nem kötelező erejű, de hivatkozik vagy idéz vonatkozó jogi előírásokat. Az illetékes nemzeti hatóságok ***adott esetben együttműködnek és szinergiákat alakítanak ki a szomszédos országok hatóságaival a bevált gyakorlatok cseréje és az engedélyezési eljárás megkönnyítése érdekében, különös tekintettel az eljárási kézikönyv kialakítására.***
- (2) A környezetvédelmi jog, az Aarhusi Egyezmény és az Espooi Egyezmény, valamint az alkalmazandó uniós jog követelményeinek sérelme nélkül az engedélyezési eljárásban érintett valamennyi fél tiszteletben tartja a VI. melléklet 3. pontjában előírt, a lakosság részvételére vonatkozó elveket.

- (3) A projektgazda az engedélyezési eljárásnak a 10. cikk (3) bekezdése szerinti kezdetétől számított három hónapos indikatív időtartamon belül tervet készít a lakosság részvételéről és benyújtja azt az illetékes nemzeti hatósághoz, az e cikk (1) bekezdésében említett kézikönyvben ismertetett módszer szerint és a VI. mellékletben meghatározott iránymutatásoknak megfelelően. Az illetékes nemzeti hatóság a terv kézhezvételét követő három hónapon belül módosításokat kér, vagy jóváhagyja a lakosság részvételének tervét, figyelembe véve a lakossági részvétel és konzultáció mindazon formáit, amelyekre az engedélyezési eljárás megindulásáig sor került, amennyiben az ilyen lakossági részvétel és konzultáció esetében teljesültek e cikk előírásai.

Amennyiben a projektgazda jelentős változtatásokat kíván végrehajtani a lakosság részvételének már elfogadott tervén, erről tájékoztatja az illetékes nemzeti hatóságot. Ilyen esetekben az illetékes nemzeti hatóság módosításokat kérhet.

- (4) Amennyiben ezt a nemzeti jog azonos vagy szigorúbb rendelkezései még nem írják elő, a projektgazda, illetve ahol a nemzeti jog így rendelkezik, az illetékes nemzeti hatóság a végleges és teljes kérelemnek a projektgazda általi, az illetékes nemzeti hatósághoz történő, a 10. cikk (7) bekezdése szerinti benyújtását megelőzően legalább egy nyilvános konzultációt tart. Az említett nyilvános konzultáció a 2011/92/EU irányelv 6. cikkének (2) bekezdése értelmében nem érinti az engedély iránti kérelem benyújtása után lefolytatott nyilvános konzultációt. A nyilvános konzultáció célja, hogy már a korai szakaszban tájékoztassa a VI. melléklet 3. pontjának a) alpontjában említett érdekelt feleket a projektről, és hozzájáruljon a legmegfelelőbb helyszín, nyomvonal **vagy technológia kiválasztásához**, beleértve **adott esetben – figyelemmel** a projekt kapcsán az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás szempontjaira – **az uniós és nemzeti jog szerinti valamennyi hatást**, illetve azon releváns kérdések meghatározásához, amelyekre a kérelemben ki kell térni. A nyilvános konzultációnak meg kell felelnie a VI. melléklet 5. pontjában meghatározott minimumkövetelményeknek. A **tagállamok eljárási és az átláthatóságra vonatkozó szabályainak sérelme nélkül a** projektgazdának az e cikk (7) bekezdésében említett honlapon közzé kell tennie egy jelentést, amelyben ismerteti, hogy a nyilvános konzultációk során kifejtett véleményeket milyen módon vették figyelembe, bemutatva a projekt helyszínének, nyomvonalának és terveinek módosításait, illetve megindokolva, hogy egyes véleményeket miért nem vették figyelembe.

A projektgazda a kérelem benyújtását megelőzően jelentést készít a lakosság részvételével kapcsolatos – köztük az engedélyezési eljárás megindulása előtt sorra került – tevékenységek eredményéről.

A projektgazda az első és a második albekezdésben említett jelentéseket a kérelemmel együtt benyújtja az illetékes nemzeti hatósághoz. Az átfogó határozatban kellően figyelembe kell venni e jelentések eredményeit.

- (5) A két vagy több tagállamot érintő határokon átnyúló projektek esetében a (4) bekezdés szerint lefolytatott nyilvános konzultációt minden érintett tagállamban legkésőbb az első nyilvános konzultáció kezdetének napját követő két hónapon belül megtartják.

- (6) Azon projektek esetében, amelyek egy vagy több szomszédos tagállamban várhatóan jelentős határokön áttérjedő hatással bírnak majd, és amelyekre alkalmazandó a 2011/92/EU irányelv 7. cikke és az Espooi Egyezmény, a vonatkozó információkat elérhetővé teszik az érintett szomszédos tagállamok illetékes nemzeti hatóságai számára. Az érintett szomszédos tagállamok illetékes nemzeti hatóságai jelzik – adott esetben az értesítési folyamat során –, ha ők maguk vagy bármely más érintett hatóság részt kíván venni az érintett nyilvános konzultációs eljárásokban.
- (7) A projektgazda létrehozza és a közös érdekű projektre vonatkozó információk közzétételével rendszeresen naprakésszé teszi a projekt internetes oldalát, amelyről hivatkozás mutat a Bizottság internetes oldalára és a 23. cikkben említett átláthatósági platformra, és amely megfelel a VI. melléklet 6. pontjában foglalt követelményeknek. Az üzleti szempontból érzékeny információkat bizalmasan kell kezelni.

A projektgazdák ezenfelül a vonatkozó információkat más olyan megfelelő tájékoztatási eszközök segítségével is közzéteszik, amelyek a nyilvánosság számára hozzáférhetőek.

10. cikk

Az engedélyezési eljárás időtartama és végrehajtása

- (1) Az engedélyezési eljárás két szakaszból áll:
- a) a kérelem benyújtását megelőző eljárás, amely az engedélyezési eljárás kezdete és a benyújtott kérelem illetékes nemzeti hatóság általi elfogadása közötti időszakot foglalja magában, amelynek irányadó időtartama 24 hónap; és
 - b) a jogszabályban előírt engedélyezési eljárás, amely a benyújtott kérelem elfogadásának napja és az átfogó határozat meghozatala közötti időszakot foglalja magában, amely nem lehet hosszabb 18 hónapnál.

Az első albekezdés b) pontja tekintetében a tagállamok adott esetben 18 hónapnál rövidebb, jogszabályban előírt engedélyezési eljárást is előírhatnak.

- (2) Az illetékes nemzeti hatóság gondoskodik arról, hogy az (1) bekezdésben említett két eljárás együttes időtartama ne haladja meg a 42 hónapot.

Ha azonban az illetékes nemzeti hatóság megítélése szerint az eljárás egyik vagy mindkét szakasza nem fejeződik be az (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül, még a határidő lejárta előtt és eseti alapon határozhat úgy, hogy az egyik vagy mindkét határidőt meghosszabbítja. *Az illetékes nemzeti hatóság a két eljárás* együttes időtartamát – kivételes körülményektől eltekintve – ***legfeljebb kilenc hónappal hosszabbíthatja meg.***

Amennyiben az illetékes nemzeti hatóság meghosszabbítja a határidőket, arról értesíti az érintett csoportot, és ***tájékoztatást ad*** az engedélyezési eljárás lehető leghamarabb történő befejezése érdekében meghozott vagy meghozandó intézkedésekről. A csoport kérheti, hogy az illetékes nemzeti hatóság rendszeresen számoljon be az e tekintetben elért haladásról ***és a késedelmek okáról.***

- (3) Az engedélyezési eljárás kezdetének meghatározása érdekében a projektgazdák írásban értesítik a projektről valamennyi érintett tagállam illetékes nemzeti hatóságát, mellékelve a projekt kellő mértékben részletes leírását.

Az illetékes nemzeti hatóság az értesítés kézhezvételétől számított három hónapon belül írásban – a többi érintett hatóság nevében is – tudomásul veszi vagy, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a projekt érettsége alapján az engedélyezési eljárás még nem indítható el, elutasítja az értesítést. Elutasítás esetén az illetékes nemzeti hatóság – a többi érintett hatóság nevében is – megindokolja döntését. Az engedélyezési eljárás kezdetét az a nap jelzi, amikor az illetékes nemzeti hatóság tudomásul veszi az értesítést. Két vagy több érintett tagállam esetében az engedélyezési eljárás kezdete az a nap, amikor az utolsó értesítést az érintett illetékes nemzeti hatóság elfogadja.

Az illetékes nemzeti hatóságok biztosítják az engedélyezési eljárás e fejezettel összhangban történő felgyorsítását a közös érdekű projektek minden kategóriája esetében. Ebből a célból az illetékes nemzeti hatóságok kiigazítják az engedélyezési eljárás megkezdésére és a benyújtott kérelem elfogadására vonatkozó követelményeiket, hogy azok megfelelők legyenek azon projektek tekintetében is, **■** amelyek jellegüknél és **méretüknél fogva, vagy amiatt, hogy a nemzeti jog nem ír elő követelményeket a környezeti hatásvizsgálatra vonatkozóan**, az építésre kész állapot eléréséhez kevesebb engedélyt és jóváhagyást igényelnek **■**. ***A tagállamok dönthetnek úgy, hogy az e cikk (1) és (6) bekezdésében említett, a kérelem benyújtását megelőző eljárásra nincs szükség az ezen albekezdésben említett projektek esetében.***

- (4) Az illetékes nemzeti hatóságok az engedélyezési eljárás során figyelembe veszik az uniós listán szereplő, adott projektre vonatkozóan azt megelőzően kiadott érvényes tanulmányokat és engedélyeket, hogy a projekt e cikkel összhangban belépett volna az engedélyezési eljárásba, és nem követelhetnek meg párhuzamos tanulmányokat és engedélyeket.
- (5) Azokban a tagállamokban, ahol egy nyomvonal vagy helyszín kizárólag valamely tervezett projekt egyedi célja érdekében történő meghatározása – beleértve egyedi folyosók intelligens infrastruktúrákhoz való tervezését – nem illeszthető be az átfogó határozathoz vezető folyamatba, a megfelelő határozat meghozatalára különálló hat hónapos időszak áll rendelkezésre, mely időszak azon a napon kezdődik, amikor a projektgazda benyújtotta a kérelem végleges és teljes dokumentációját.

Az e bekezdés első albekezdésében leírt körülmények között a (2) bekezdés második albekezdésében említett hosszabbítás időtartama – kivételes körülményektől eltekintve – hat hónapra csökken, az e bekezdésben említett eljárás tekintetében is.

- (6) A kérelem benyújtását megelőző szakasz a következő lépéseket foglalja magában:
- a) ***a lehető leghamarabb, és legkésőbb*** a (3) bekezdés első albekezdése szerinti értesítés tudomásulvételét ***követő 6 hónapon belül*** az illetékes nemzeti hatóság a VI. melléklet 1. pontjának e) alpontjában említett ellenőrzőlista alapján, a többi érintett hatósággal szoros együttműködésben – és adott esetben a projektgazda javaslata alapján – meghatározza a projektgazda által az átfogó határozat kérelmezésekor a kérelem részeként benyújtandó jelentések és dokumentumok körét és részletességét;
 - b) az illetékes nemzeti hatóság a projektgazdával és más érintett hatóságokkal szoros együttműködésben, valamint az e bekezdés a) pontja értelmében elvégzett tevékenységek eredményeire is figyelemmel, továbbá a VI. melléklet 2. pontjában meghatározott iránymutatásokkal összhangban kidolgozza az engedélyezési eljárás részletes ütemtervét;

█

- c) az illetékes nemzeti hatóság a saját – vagy szükség esetén a többi érintett hatóság nevében is – a kérelem tervezetének beérkezése után kérheti a projektgazdától az a) pontban említett, benyújtandó elemekhez kapcsolódó, hiányzó információk pótlását.

A kérelem benyújtását megelőző eljárás része – szükség szerint – a környezeti jelentések projektgazdák által összeállítása, beleértve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó dokumentációt is.

Az illetékes hatóság az első albekezdés c) pontjában említett hiányzó információk benyújtásától számított három hónapon belül vizsgálat céljából elfogadja a kérelmet írásban **vagy digitális platformokon, elindítva az (1) bekezdés b) pontjában említett, jogszabályban előírt engedélyezési eljárást.** További információk csak akkor kérhetők, ha ezt újonnan felmerült körülmények indokolják.

- (7) A projektgazda gondoskodik arról, hogy a kérelem teljes és megfelelő legyen, és az engedélyezési eljárás során a lehető legkorábban kikéri e kérdésben az illetékes nemzeti hatóság véleményét. A projektgazda az e rendeletben meghatározott határidők betartása érdekében teljes mértékben együttműködik az illetékes nemzeti hatósággal. ■

- (8) *A tagállamok törekednek annak biztosítására, hogy a nemzeti jog bármely módosítása ne vezessen* az említett módosítás hatálybalépése előtt megkezdett engedélyezési eljárások meghosszabbításához. Az uniós listán szereplő projektekre vonatkozó gyorsított engedélyezési eljárás fenntartása érdekében az illetékes nemzeti hatóságok megfelelően kiigazítják az e cikk (6) bekezdésének b) pontjával összhangban megállapított ütemtervet annak érdekében, hogy *lehetőség szerint* biztosítsák, hogy az engedélyezési eljárásra vonatkozóan az e cikkben meghatározott határidőket ne lépjék túl.
- (9) Az e cikkben meghatározott határidők nem érintik az uniós és a nemzetközi jogból fakadó kötelezettségeket, és nincsenek a közigazgatási fellebbezési eljárások és a bírósági jogorvoslati lehetőségek sérelmére.

Az e cikkben az engedélyezési eljárásokra meghatározott határidők nem érintik a tagállamok által meghatározott rövidebb határidőket.

IV. FEJEZET
ÁGAZATOKON ÁTÍVELŐ INFRASTRUKTÚRA-TERVEZÉS

11. cikk

Az energiarendszer egészére kiterjedő költség-haszon elemzés

- (1) A villamosenergia-piaci ENTSO, illetve a földgázpiaci ENTSO kidolgozza az uniós listán szereplő, a II. melléklet 1. pontjának a), **b**), d) és f) alpontjában és 3. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó projektekre vonatkozóan az energiarendszer egészére kiterjedő, uniós szinten harmonizált költség-haszon elemzés alapjául szolgáló egységes ágazati módszertan-tervezeteket, többek között az e cikk (10) bekezdésében említett energiahálózati és piaci modellt.

Az e bekezdés első albekezdésében említett módszertanokat az V. mellékletben megállapított elvekkel összhangban kell kidolgozni, azoknak a projektek összehasonlítását lehetővé tevő közös feltételezéseken kell alapulniuk és összhangban kell lenniük az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaival és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésével, valamint a IV. mellékletben meghatározott szabályokkal és mutatókkal.

Az e bekezdés első albekezdésében említett módszertanokat kell alkalmazni a (EU) 2019/943 rendelet 30. cikke alapján a villamosenergia-piaci ENTSO, illetve a 715/2009/EK rendelet 8. cikke alapján a földgázpiaci ENTSO által kidolgozandó valamennyi későbbi, az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervek elkészítésére.

... [10 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO közzéteszi és benyújtja a tagállamoknak, a Bizottságnak és az Ügynökségnek a vonatkozó ***egységes ágazati módszertantervezeteket, miután a (2) bekezdésben említett konzultációs folyamat során összegyűjtötte az érdekelt felek észrevételeit.***

- (2) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO, mielőtt az (1) bekezdéssel összhangban benyújtaná módszertantervezeteit a tagállamoknak, a Bizottságnak és az Ügynökségnek, előzetes módszertantervezeteket tesz közzé és széles körű konzultációs eljárást folytat le, **és ajánlásokat kér a tagállamoktól** és legalább az összes érintett érdekelt felet képviselő szervezetektől, beleértve az (EU) 2019/943 rendelet 52. cikke alapján létrehozott, az elosztórendszer-üzemeltetők uniós szervezetét (a továbbiakban: az elosztórendszer-üzemeltetők uniós szervezete), **valamint a villamosenergia-, a gáz- és a hidrogénpiacokon, a fűtésben és hűtésben, a szén-dioxid-leválasztásban és -tárolásban résztvevő szervezeteket, valamint a szén-dioxid-leválasztásban és -felhasználásban érdekelt feleket, a független aggregátorokat, a keresletoldali válaszintézkedések szereplőit, az energiahatékonysági megoldásokban szerepet vállaló szervezeteket, az energiafogyasztók szövetségeit, a civil társadalom képviselőit**, valamint adott esetben a nemzeti szabályozó hatóságokat és más nemzeti hatóságokat.

Az előzetes módszertantervezetek első albekezdés szerinti közzétételétől számított három hónapon belül az említett albekezdésben említett bármely érdekelt fél ajánlást nyújthat be.

A 401/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁵ 10a. cikkével létrehozott, éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testület saját kezdeményezésére véleményt nyújthat be a módszertantervezetekhez.

Adott esetben a tagállamok és az első albekezdésben említett érdekelt felek benyújtják és nyilvánosan hozzáférhetővé teszik ajánlásaikat, az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testület pedig benyújtja véleményét az Ügynökségnek, és adott esetben a villamosenergia-piaci ENTSO-nak vagy a földgázpiaci ENTSO-nak, és azt nyilvánosan hozzáférhetővé teszi.

A konzultációs folyamatnak nyitottnak, időben lefolytatottnak és átláthatónak kell lennie. A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO elkészít és nyilvánosságra hoz egy jelentést a konzultációs folyamatról.

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 401/2009/EK rendelete (2009. április 23.) az Európai Környezetvédelmi Ügynökségről és az európai környezeti információs és megfigyelőhálózatról (HL L 126., 2009.5.21., 13. o.).

A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO megindokolja, ha nem, vagy csak részben vette figyelembe a tagállamok vagy az érdekelt felek, valamint a nemzeti hatóságok ajánlásait, illetve az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testület véleményét.

- (3) Az Ügynökség a **módszertantervezetek**, a konzultációs folyamat során beérkezett információk és a **konzultációról szóló jelentés** kézhezvételétől számított három hónapon belül véleményt készít **a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO** számára. Az **Ügynökség véleményét** a villamosenergia-piaci ENTSO, a földgázpiaci ENTSO, a tagállamok és a Bizottság elé terjeszti, és közzéteszi internetes oldalán.
- (4) **A tagállamok a módszertantervezetek kézhezvételének napjától számított három hónapon belül véleményt terjeszthetnek** a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO, **valamint a Bizottság elé. A konzultáció megkönnyítése érdekében a Bizottság üléseket szervezhet a csoportok számára kifejezetten a módszertantervezetek megvitatása céljából.**

- (5) *A (3) és (4) bekezdésben említett ügynökségi és tagállami vélemények* kézhezvételétől számított három hónapon belül a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO *az Ügynökség és a tagállamok véleményének teljes körű figyelembevételével módosítja* módszertanát, amelyet *az Ügynökség véleményével együtt* benyújt jóváhagyásra a Bizottsághoz. *A Bizottság a módszertanoknak a villamosenergia-piaci ENTSO, illetve a földgázpiaci ENTSO általi benyújtásától számított három hónapon belül meghozza határozatát.*

- (6) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO *a Bizottság (5) bekezdés* szerinti jóváhagyásától számított két héten belül internetes oldalán közzéteszi módszertanát. A vonatkozó beviteli adathalmazokat és egyéb releváns hálózati, energiaáramlási és piaci adatokat kellően pontos formában, a nemzeti jog és a vonatkozó titoktartási megállapodások *szerinti korlátozásokra* figyelemmel teszik közzé. *A Bizottság és az Ügynökség gondoskodik arról, hogy bizalmasan kezeljék az általuk vagy más olyan felek által megkapott adatokat, akik ezen adatok alapján elemzéseket végeznek számukra.*

- (7) A módszertanokat az (1)–(6) bekezdésben ismertetett eljárással összhangban rendszeresen naprakésszé kell tenni **és tökéletesíteni** kell. **Különösen, a módszertanokat a (10) bekezdésben említett** energiahálózati és piaci **modell benyújtását követően módosítani kell.** Az Ügynökség saját kezdeményezésére vagy egy nemzeti szabályozó hatóság, illetve érdekelt fél megfelelően megindokolt kérésére, **a (2) bekezdés első albekezdésében említett,** valamennyi érdekeltet képviselő szervezetekkel és a Bizottsággal folytatott hivatalos konzultációt követően, indokolás és menetrend alapján kérheti, hogy a módszertant tegyék naprakésszé és tökéletesítsék. Az Ügynökség közzéteszi a nemzeti szabályozó hatóságoktól vagy érdekelt felektől érkező azon kéréseket és üzleti szempontból nem érzékeny dokumentumokat, amelyek alapján a naprakésszé tételt vagy tökéletesítést kérte.

- (8) *A II. melléklet 1. pontjának c) és e) alpontjában, valamint 2., 4. és 5. pontjában említett energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó projektek esetében a Bizottság biztosítja módszertanok kidolgozását az energiarendszer egészére kiterjedő, uniós szintű, harmonizált költség-haszon elemzéshez. E módszertanoknak a hasznok és a költségek tekintetében kompatibilisnek kell lenniük a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO által kidolgozott módszertanokkal. Az Ügynökség a nemzeti szabályozó hatóságok támogatásával előmozdítja e módszertanok összhangját a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO által kidolgozott módszertanokkal. A módszertanokat átlátható módon kell kidolgozni, kiterjedt konzultációt folytatva a tagállamokkal és minden érintett érdekelt féllel.*

- (9) Az Ügynökség háromévente meghatározza és közzéteszi azon mutatók és az ezeknek megfelelő referenciaértékek együttesét, amelyek alapján a II. mellékletben felsorolt energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó összehasonlítható projektek fajlagos beruházási költségei összehasonlíthatók. ***A projektgazdáknak át kell adniuk a kért adatokat a nemzeti szabályozó hatóságoknak és az Ügynökségnek.***

Az Ügynökség ... [10 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig közzéteszi a II. melléklet 1., 2. és 3. pontjában meghatározott infrastruktúra-kategóriákra vonatkozó első mutatókat, ***amennyiben a megbízható mutatók és referenciaértékek kiszámításához rendelkezésre állnak adatok.*** Ezeket a referenciaértékeket a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO felhasználhatja a következő, az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervekhez készítendő költség-haszon elemzések során.

Az Ügynökség ... [34 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig közzéteszi a II. melléklet 4. és 5. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákra vonatkozó első mutatókat.

- (10) ... [36 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig **a (2) bekezdés első albekezdésében említett, érdekelt felekkel folytatott széles körű konzultációt követően a** villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO közösen benyújt a Bizottságnak és az Ügynökségnek egy olyan konzisztens **és fokozatosan integrált** modellt, amely összhangot biztosít az V. mellékletben meghatározott elveknek megfelelően kidolgozott, az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosókra és területekre – többek között a villamosenergia-, a gáz- és a hidrogén szállítási infrastruktúrára, valamint a tárolólétesítményekre, a cseppfolyósított földgázra és az elektrolizátorokra – kiterjedő, **közös feltételezéseken alapuló egységes ágazati módszertanok között.**
- (11) A **(10)** bekezdésben említett ■ modellnek ki kell terjednie legalább az adott ágazat kapcsolódási pontjaira az infrastruktúra-tervezés minden szakaszában, konkrétan a forgatókönyvekre, **a technológiákra és a térbeli felbontásra**, az infrastrukturális hiányosságok azonosítására különösen a határokon átnyúló kapacitások tekintetében, továbbá a projektek értékelésére.
- (12) Miután a Bizottság az **(1)–(5)** bekezdésben meghatározott eljárással összhangban jóváhagyta a **(10)** bekezdésben említett ■ modellt, azt bele kell foglalni az (1) bekezdésben említett módszertanokba, **amelyeket ennek megfelelően módosítani kell.**
- (13) A modellt és az egységes ágazati költség-haszon módszertanokat a (7) bekezdésben említett eljárással összhangban a (10) bekezdés szerinti jóváhagyásuktól kezdve legalább ötévente és szükség esetén gyakrabban naprakésszé kell tenni.**

12. cikk

A tízéves hálózatfejlesztési tervek elkészítéséhez szükséges forgatókönyvek

- (1) ... [hét hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig az Ügynökség – a Bizottság, *a tagállamok, a villamosenergia-piaci ENTSO, a földgázpiaci ENTSO, az elosztórendszer-üzemeltetők uniós szervezete és legalább a villamosenergia-, a gáz- és a hidrogénpiacokon, a fűtésben és hűtésben, a szén-dioxid-leválasztásban és -tárolásban résztvevő szervezetek, valamint a szén-dioxid-leválasztásban és -felhasználásban érdekelt felek, a független aggregátorok, a keresletoldali válaszingykedések üzemeltetői, az energiahatékonysági megoldásokban részt vevő szervezetek, az energiafogyasztói szövetségek és a civil társadalom képviselői részvételével folytatott* – széles körű konzultációs folyamatot követően közzéteszi a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO által kidolgozandó közös forgatókönyvekre vonatkozó keretiránymutatásokat. Ezeket az iránymutatásokat szükség szerint rendszeresen naprakésszé kell tenni.

Az iránymutatások létrehozzák a forgatókönyvek átlátható, megkülönböztetésmentes és megbízható kidolgozásának kritériumait, figyelembe véve az infrastruktúra-értékelés és a hálózat-fejlesztési tervezés terén bevált gyakorlatokat. Az iránymutatások célja továbbá annak biztosítása, hogy a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO mögöttes forgatókönyvei teljes mértékben összhangban legyenek az „első az energiahatékonyság” elvével, valamint az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlatpolitikai céljaival és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésével, és figyelembe vegyék a rendelkezésre álló legfrissebb bizottsági forgatókönyveket, valamint adott esetben a nemzeti energia- és klímaterveket.

Az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testület saját kezdeményezésére véleményt nyilváníthat arról, hogy miként biztosítható, hogy a forgatókönyvek megfeleljenek az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljainak és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésének. Az Ügynökség ezt a hozzájárulást belefoglalja az első albekezdésben említett keretjellelű iránymutatásokba.

Az Ügynökség megindokolja, ha nem, vagy csak részben vette figyelembe a tagállamok, az érdekelt felek és az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testület ajánlásait.

- (2) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervek elkészítéséhez szükséges közös forgatókönyvek kidolgozása során követik az Ügynökség keretiránymutatásait.

A közös forgatókönyvek hosszú távú perspektívát is tartalmaznak 2050-ig, és adott esetben köztes lépéseket is tartalmaznak.

- (3) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO felkéri az összes érdekelt felet képviselő szervezeteket, köztük az elosztórendszer-üzemeltetők uniós szervezetét, *a villamosenergia-, a gáz- és a hidrogénpiacokon, a fűtésben és hűtésben, a szén-dioxid-leválasztásban és -tárolásban résztvevő szervezeteket, valamint a szén-dioxid-leválasztásban és -felhasználásban érdekelt feleket, a független aggregátorokat, a keresletoldali válaszintézkedések üzemeltetőit, az energiahatékonysági megoldásokban részt vevő szervezeteket, az energiaszolgáltatói szervezeteket és a civil társadalom képviselőit, hogy vegyenek részt a forgatókönyvek kidolgozási folyamatában, különösen az olyan kulcsfontosságú elemek tekintetében, mint például a feltételezések és azok megjelenítése a forgatókönyvek adataiban.*

- (4) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO közzéteszik a közös forgatókönyvekről szóló jelentés tervezetét, és azt benyújtják véleményezésre az Ügynökség, *a tagállamok* és a Bizottság számára.

Az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testület saját kezdeményezésére véleményt nyilváníthat a közös forgatókönyvekről szóló jelentésről.

- (5) Az Ügynökség a közös forgatókönyvekről szóló – a konzultációs folyamat során beérkezett információkkal és az ezek figyelembevételéről szóló jelentéssel együtt benyújtott – jelentés tervezetének kézhezvételétől számított három hónapon belül *a módosításokra vonatkozó esetleges ajánlásokat is tartalmazó* véleményt terjeszt a villamosenergia-piaci ENTSO, a földgázpiaci ENTSO, *a tagállamok* és a Bizottság elé arról, *hogy a forgatókönyvek megfelelnek-e az (1) bekezdés első albekezdésében említett keretiránymutatásoknak.*

Ugyanezen határidőn belül az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testület saját kezdeményezésére véleményt nyilváníthat arról, hogy a forgatókönyvek összeegyeztethetők-e az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaival és a 2050-ig elérendő klímaseglegességi célkitűzésével.

- (6) *A Bizottság az (5) bekezdésben említett vélemény kézhezvételétől számított három hónapon belül, az Ügynökség és a tagállamok véleményének figyelembevételével jóváhagyja a közös forgatókönyvekről szóló jelentés tervezetét vagy felkéri a villamosenergia-piaci ENTSO-t, illetve a földgázpiaci ENTSO-t, hogy módosítsák azt.*

A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO megindokolja, hogy miként kezelte a Bizottság módosítási kérelmeit.

Amennyiben a Bizottság nem hagyja jóvá a közös forgatókönyvekről szóló jelentést, indokolással ellátott véleményt nyújt be a villamosenergia-piaci ENTSO-nak és a földgázpiaci ENTSO-nak.

- (7) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO a közös forgatókönyvekről szóló jelentésnek a (6) bekezdéssel összhangban történő jóváhagyásától számított két héten belül internetes oldalukon közzéteszik azt. A vonatkozó bemeneti és kimeneti adatokat is kellően *világos és* pontos formában teszik közzé *ahhoz, hogy egy harmadik fél reprodukálhassa az eredményeket*, a nemzeti jogra és az alkalmazandó titoktartási megállapodásokra, *valamint az érzékeny információkra* figyelemmel.

13. cikk

Az infrastrukturális hiányosságok azonosítása

- (1) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO ***a közös forgatókönyvekről szóló jelentésnek a 12. cikk (6) bekezdése szerinti jóváhagyásától számított hat hónapon belül***, majd azt követően két évente közzéteszi az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervek keretében kidolgozott, az infrastrukturális hiányosságokról szóló jelentéseket.

Az infrastrukturális hiányosságok értékelése során a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO ***a 12. cikk szerint létrehozott forgatókönyvek alapján készíti el az elemzését***, érvényre juttatja az „***első az energiahatékonyság***” elvét, és prioritásként fontolóra veszi mindazon releváns megoldásokat, amelyek ***új infrastruktúráknak kínálnak alternatívát. Az infrastrukturális hiányosságok értékelése keretében az új infrastrukturális megoldások mérlegelése során figyelembe kell venni minden releváns költséget, beleértve a hálózat megerősítésének költségeit is.***

Az infrastrukturális hiányosságok értékelésének különösen azokra az infrastrukturális hiányosságokra kell összpontosítania, amelyek potenciálisan befolyásolhatják az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljainak és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésének teljesülését.

A vonatkozó jelentéseik *közzététele* előtt a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO széles körű konzultációs folyamatot folytat le valamennyi érdekelt fél bevonásával, beleértve az elosztórendszer-üzemeltetők uniós szervezetét, *a villamosenergia-, a gáz- és a hidrogénpiacokon, a fűtésben és hűtésben, a szén-dioxid-leválasztásban és -tárolásban résztvevő szervezeteket, valamint a szén-dioxid-leválasztásban és -felhasználásban érdekelt feleket, a független aggregátorokat, a keresletoldali válaszintézkedések üzemeltetőit, az energiahatékonysági megoldásokban részt vevő szervezeteket és az energiafogyasztói szervezeteket, a civil társadalom képviselőit, az Ügynökséget és az I. mellékletben meghatározott releváns, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosók részét képező valamennyi tagállam képviselőjét.*

- (2) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO az infrastrukturális hiányosságokról szóló jelentése tervezetét benyújtja véleményezésre az Ügynökséghez és a Bizottsághoz, *valamint a tagállamokhoz.*

- (3) Az Ügynökség az infrastrukturális hiányosságokról szóló – a konzultációs folyamat során beérkezett információkkal és az ezek figyelembevételéről szóló jelentéssel együtt benyújtott –jelentés kézhezvételének napjától számított három hónapon belül véleményt terjeszt a villamosenergia-piaci ENTSO, illetve a földgázpiaci ENTSO, és a Bizottság, **valamint a tagállamok elé, és azt nyilvánosan hozzáférhetővé teszi.**
- (4) Az Ügynökség (3) bekezdésben említett véleményének **kézhezvételétől számított három hónapon belül és az Ügynökség véleményének, valamint a tagállamok hozzájárulásának figyelembevételével a Bizottság** elkészíti és benyújtja véleményét a villamosenergia-piaci ENTSO-hoz, illetve a földgázpiaci ENTSO-hoz.
- (5) A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO az Ügynökség véleményének kellő figyelembevételével, valamint a Bizottság **és a tagállamok** véleményével összhangban kiigazítja az infrastrukturális hiányosságokról szóló jelentéseit és azokat **nyilvánosan hozzáférhetővé teszi.**

V. FEJEZET
TENGERI HÁLÓZATOK A MEGÚJULÓ ENERGIA INTEGRÁLÁSÁHOZ

14. cikk

Tengeri hálózatok tervezése

- (1) ... [hét hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig a tagállamok a Bizottság támogatásával, az I. melléklet 2. szakaszában meghatározott, a tengeri hálózatok tekintetében kiemelt jelentőségű folyosóikon belül, az egyes régiók sajátosságait és fejlődését figyelembe véve ■ nem kötelező erejű megállapodást kötnek arról, hogy együttműködnek az egyes tengeri medencékben 2050-ig telepítendő tengeri megújuló termelési *célokról*, a 2030-ban és 2040-ben megteendő közbenső lépésekkel együtt, *összhangban* saját nemzeti energia- és éghajlat-politikai terveikkel és a tengeri megújuló termelés tekintetében az egyes tengeri medencékben rejlő potenciállal ■ .

Az említett nem kötelező erejű megállapodást írásban kell megkötni a *tagállamok* területéhez kapcsolódó minden egyes tengeri medence vonatkozásában, *és az nem érinti a tagállamok azon jogát, hogy a partmenti tengereiken és kizárólagos gazdasági övezeteikben projekteket dolgozzanak ki. A Bizottság iránymutatást nyújt a csoportokban folyó munkához.*

- (2) ... [19 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig és azt követően a tízéves hálózatfejlesztési terv részeként a villamosenergia-piaci ENTSO – az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők, a nemzeti szabályozó hatóságok, **a tagállamok** és a Bizottság bevonásával és az e cikk (1) bekezdésében említett **nem kötelező erejű** megállapodással összhangban – **egy**, az Unió egészére kiterjedő **tízéves hálózatfejlesztési terv részét képező külön jelentésként** minden egyes tengeri medence esetében kidolgozza és közzéteszi **a magas szintű stratégiai integrált tengeri hálózatfejlesztési tervet**, összhangban a tengeri hálózatoknak az I. mellékletben említett, kiemelt jelentőségű folyosóival, figyelembe véve a környezetvédelmet és a tengerek egyéb hasznosítási módjait. ■

A magas szintű stratégiai integrált tengeri hálózatfejlesztési terveknek az (1) bekezdésben előírt határidőn belüli kidolgozása során a villamosenergia-piaci ENTSO figyelembe veszi az (1) bekezdésben említett nem kötelező erejű megállapodásokat az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési terv forgatókönyveinek kidolgozása céljából.

A magas szintű stratégiai integrált tengeri hálózatfejlesztési terveknek magas szinten meg kell határozniuk a tengeri termelési kapacitás potenciáljára, valamint a tengeri hálózat ebből eredő szükségleteire vonatkozó általános kilátásokat, beleértve a rendszerösszekötők, a hibrid projektek, a sugaras összeköttetések, a megerősítések és a hidrogén-infrastruktúra iránti potenciális igényeket is.

- (3) *A magas szintű stratégiai integrált tengeri hálózatfejlesztési terveknek összhangban kell lenniük az (EU) 2019/943 rendelet 34. cikkének (1) bekezdése alapján közzétett regionális beruházási tervekkel, és azokat integrálni kell az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervekbe a szárazföldi és tengeri hálózatok tervezésének koherens fejlesztése és a szükséges megerősítésük biztosítása érdekében.*

- (4) *... [30 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig és azt követően kétfévente a tagállamok naprakésszé teszik az e cikk (1) bekezdésében említett nem kötelező erejű megállapodásaikat, többek között tekintettel a költség-haszon elemzésnek és a költségmegosztásnak a tengeri hálózatok kiemelt jelentőségű folyosóira való alkalmazása eredményeire is, amikor az említett eredmények elérhetővé válnak.*

- (5) *A nem kötelező erejű megállapodások (4) bekezdés szerinti minden egyes naprakésszé tétele után a villamosenergia-piaci ENTSO a (2) bekezdésben említettek szerint a következő, az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési terven belül minden egyes tengeri medence estében naprakésszé teszi a magas szintű stratégiai integrált tengeri hálózatfejlesztési tervet.*

15. cikk

A tengeri megújulóenergia-hálózatokra vonatkozó, határokon átnyúló költségmegosztás

- (1) A Bizottság ... **[24 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig a tagállamok, az érintett átvitelirendszer-üzemeltetők, az Ügynökség és a nemzeti szabályozó hatóságok bevonásával iránymutatást** dolgoz ki az 14. cikk (2) bekezdésében említett, tengermédecék integrált tengeri hálózatfejlesztési terveinek megvalósítására vonatkozó **konkrét** költség-haszon elemzésére és költségmegosztására vonatkozóan, **a 14. cikk (1) bekezdésében említett nem kötelező erejű megállapodásokkal összhangban. Ennek az iránymutatásnak összeegyeztethetőnek kell lennie a 16. cikk (1) bekezdésével. A Bizottság adott esetben naprakésszé teszi iránymutatását, figyelembe véve a végrehajtásával kapcsolatos eredményeket.**
- (2) A villamosenergia-piaci ENTSO ... **[36 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig** az érintett átvitelirendszer-üzemeltetők, **az Ügynökség,** a nemzeti szabályozó hatóságok és a Bizottság bevonásával ismerteti a **költség-haszon elemzésnek és** költségmegosztásnak a tengeri hálózatok kiemelt jelentőségű folyosóira való alkalmazása eredményeit.

VI. FEJEZET
SZABÁLYOZÁSI KERET

16. cikk

Határokon átnyúló hatással bíró beruházások engedélyezése

- (1) Amennyiben azok *minden egyes érintett tagállamban* a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe tartoznak, a II. melléklet 1. pontjának a), **b)**, c), d) és f) alpontjában meghatározott energiaiinfrastruktúra-kategóriákba, valamint a II. melléklet 3. pontjában meghatározott energiaiinfrastruktúra-kategóriába tartozó közös érdekű projekteknek a ténylegesen felmerült – karbantartási költségeket nem tartalmazó – beruházási költségeit azon tagállamok érintett átvitelrendszer-üzemeltetői vagy átviteliinfrastruktúra-projektgazdái viselik, amelyekben a projekt nettó hatása kedvező, és azokat – a túlterhelési és egyéb díjak által nem fedezett rész tekintetében – a hálózat-hozzáférési tarifákon keresztül megfizettetik a rendszerhasználókkal e tagállam(ok)ban.
2. E cikk rendelkezései a II. melléklet 1. pontjának a), **b)**, c), d), f) alpontjában *és 3. pontjában* meghatározott energiaiinfrastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projekt esetében akkor alkalmazandók, ha legalább egy projektgazda kéri az érintett nemzeti hatóságoktól a projekt költségei tekintetében azok alkalmazását. ■

A II. melléklet 1. pontjának e) alpontjában és 2. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó projektek esetében az e cikk rendelkezéseiből fakadó előnyökkel csak akkor lehet élni, ha legalább egy projektgazda kéri az érintett nemzeti hatóságoktól e rendelkezések alkalmazását.

Amennyiben a projektnek több projektgazdája van, az érintett nemzeti szabályozó hatóság haladéktalanul felkéri az összes projektgazdát, hogy a (4) bekezdéssel összhangban közösen nyújtsák be a beruházási kérelmet.

- (3) Az olyan közös érdekű projekt esetén, amelyre az (1) bekezdés alkalmazandó, a projektgazdák legalább évente egy alkalommal és mindaddig, amíg a projektet üzembe nem helyezik, valamennyi érintett nemzeti szabályozó hatóságot rendszeresen tájékoztatják az adott projekt előrehaladásáról és az ahhoz kapcsolódó meghatározott költségekről és hatásról.
- (4) Amint egy ilyen közös érdekű projekt elérte a megfelelő érettséget és a becslések szerint az elkövetkező 36 hónapon belül készen fog állni a kivitelezési szakasz megkezdésére, a projektgazdák, miután konzultáltak azon tagállamok átvitelirendszer-üzemeltetőivel, amelyek számára a projekt nettó hatása kedvező, beruházási kérelmet nyújtanak be. Az említett beruházási kérelemnek határokon átnyúló költségmegosztást is magában kell foglalnia, és az valamennyi érintett nemzeti szabályozó hatósághoz benyújtandó, az összes következő melléklettel együtt:

- a) a 11. cikknek megfelelően kidolgozott módszertannal összhangban levő projektspecifikus költség-haszon elemzés, mely figyelembe veszi az azon tagállamok határain túl jelentkező hasznot is, amelyek területén a projekt található, ***legalább a 12. cikkben említett, a hálózatfejlesztési tervezéshez létrehozott közös forgatókönyvek figyelembevételével. Amennyiben további forgatókönyveket alkalmaznak, ezeknek összhangban kell lenniük az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaival és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésével, és a 12. cikkben előírt eljárással megegyező szintű konzultáción és vizsgálaton kell átesniük. Az Ügynökség felelős a további forgatókönyvek értékeléséért és az e bekezdésnek való megfelelésük biztosításáért;***
- b) a projekt pénzügyi megvalósíthatóságát értékelő üzleti terv, amely tartalmazza a választott finanszírozási megoldást, illetve a II. melléklet 3. pontjában említett energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó közös érdekű projekt esetében a piaci vizsgálat eredményeit is;
- c) ha a projektgazdák egyetértenek, a határokon átnyúló költségmegosztásra vonatkozó lényegi javaslat.

Ha a projektért több projektgazda felel, akkor közös beruházási kérelmet nyújtanak be.

A beérkezést követően az érintett nemzeti szabályozó hatóságok tájékoztatásul minden egyes beruházási kérelem egy példányát haladéktalanul eljuttatják az Ügynökségnek.

Az érintett nemzeti szabályozó hatóságok és az Ügynökség megőrzik az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

- (5) A beruházási kérelemnek a legutolsó érintett nemzeti szabályozó hatóság általi kézhezvétele dátumától számított hat hónapon belül e hatóságok az érintett projektgazdákkal folytatott konzultációt követően közös koordinált határozatokat hoznak a projekttel kapcsolatban az egyes rendszerüzemeltetők által viselendő, **ténylegesen felmerült** beruházási költségek megosztásáról, valamint ezeknek a tarifákba való beépítéséről, **vagy a beruházási kérelem – egészének vagy egy részének – elutasításáról, amennyiben az érintett nemzeti szabályozó hatóságok közös elemzése azt állapítja meg, hogy a projekt, vagy annak egy része nem jár jelentős nettó előnnyel** az érintett nemzeti szabályozó hatóságok **egyik tagállamában sem**. Az érintett nemzeti szabályozó hatóságok **a (11) bekezdésben említett ajánlásban meghatározottak szerint** beépítik a tarifákba a ténylegesen felmerülő **releváns** beruházási költséget a projekttel kapcsolatban az egyes rendszerüzemeltetők által viselendő beruházási költségek megosztásával összhangban. **A hatóságok tagállamának területén megvalósuló projektek esetében** az érintett nemzeti szabályozó hatóságok ezt követően adott esetben értékelik, hogy felmerülhetnek-e megfizethetőséggel kapcsolatos problémák a beruházási költségeknek a tarifákba történő beépítése miatt.

A költségek megosztásakor az érintett nemzeti szabályozó hatóságok figyelembe veszik a következőkre vonatkozó tényleges vagy becsült adatokat:

- a) túlterhelési és egyéb díjak;
- b) az (EU) 2019/943 rendelet 49. cikke értelmében létrehozott, átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmusból származó bevételek.

A költségek határokon átnyúló megosztása során figyelembe kell venni az érintett tagállamokban megvalósított projekt gazdasági, társadalmi és környezeti költségeit és hasznát, valamint egy stabil finanszírozási keret biztosításának szükségességét a közös érdekű projektek kidolgozásához, minimalizálva a pénzügyi támogatásra való rászorultságot.

A költségek határokon átnyúló megosztása során az érintett nemzeti szabályozó hatóságok az érintett átvitelirendszer-üzemeltetőkkel folytatott konzultációt követően kölcsönös megállapodásra törekednek, amely az e cikk (4) bekezdése első albekezdésének a) és b) pontjában meghatározott információkra épül, de nem korlátozódik azokra. **Értékelésüknek figyelembe kell vennie a 12. cikkben említett összes releváns forgatókönyvet, és a hálózatfejlesztési tervezés egyéb forgatókönyveit, lehetővé téve a közös érdekű projekt uniós energiapolitikához való hozzájárulásának alapos elemzését a dekarbonizáció, a piaci integráció, a verseny, a fenntarthatóság és az ellátás biztonságának területén. Amennyiben további forgatókönyveket alkalmaznak, azoknak összhangban kell lenniük az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaival és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésével, és a 12. cikkben előírt eljárással megegyező szintű konzultáción és vizsgálaton kell átesniük.**

Amennyiben egy közös érdekű projekt negatív externáliákat, például hurokáramlásokat mérsékel, és e közös érdekű projektet abban a tagállamban hajtják végre, ahonnan a negatív externália ered, az ilyen mérséklő hatás nem tekintendő határokon átnyúló előnynek, és így nem nyújthat alapot arra, hogy e negatív externáliák által érintett tagállamok átvitelrendszer-üzemeltetőjére hárítsanak költségeket.

- (6) Az érintett nemzeti szabályozó hatóságok a tarifáknak a 2009/73/EK irányelv 41. cikke (1) bekezdésének a) pontja és az (EU) 2019/944 irányelv 59. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében való megállapításakor vagy jóváhagyásakor – az e cikk (5) bekezdésében említett, határokon átnyúló költségmegosztás alapján – figyelembe veszik az átvitelrendszer-üzemeltetőnél vagy más projektgazdánál a beruházások eredményeképpen felmerülő tényleges költségeket, amennyiben az ilyen költségek megfelelnek egy hatékony és szerkezetileg összehasonlítható rendszerüzemeltető költségeinek.

Az érintett nemzeti szabályozó hatóságok a költségmegosztási határozatról, az adott határozatra vonatkozó összes információval együtt, haladéktalanul értesítik az Ügynökséget. Különösen, a költségmegosztási határozatnak részletesen ismertetnie kell a költségek határokon átnyúló megosztásának okait, beleértve a következőket:

- a) az egyes érintett tagállamokra gyakorolt azonosított hatás, egyebek között a hálózati tarifákat érintő hatások értékelése;
- b) a (4) bekezdés első albekezdésének b) pontjában említett üzleti terv értékelése;

- c) a projekt eredményeképpen várható regionális vagy uniós szintű pozitív externáliák, mint például az ellátás biztonsága, a rendszer rugalmassága, a szolidaritás vagy az innováció;
- d) az érintett projektgazdákkal folytatott konzultáció eredménye.

A költségmegosztási határozatot közzé kell tenni.

- (7) Amennyiben az érintett nemzeti szabályozó hatóságok a hozzájuk legutoljára benyújtott beruházási kérelem kézhezvételének napjától számított hat hónapon belül nem jutnak megállapodásra a kérelemről, haladéktalanul tájékoztatják az Ügynökséget.

Ilyen esetben, vagy az érintett nemzeti szabályozó hatóságok **közös** kérésére az Ügynökség az ügy hozzá történő továbbítását követő három hónapon belül meghozza az (5) bekezdésben említett, a határokon átnyúló költségmegosztásra is kiterjedő beruházási kérelemre vonatkozó határozatot .

Az Ügynökség az ilyen határozat meghozatala előtt konzultál az érintett nemzeti szabályozó hatóságokkal és a projektgazdákkal. A második albekezdésben említett három hónapos időszak további két hónappal meghosszabbítható, ha az Ügynökség további információkat kér. Ez a további időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik.

Az Ügynökség értékelésének figyelembe kell vennie a 12. cikk szerint készített összes releváns forgatókönyvet és a hálózatfejlesztés tervezésére vonatkozó egyéb forgatókönyveket is, lehetővé téve annak az alapos elemzését, hogy a közös érdekű projekt miként járul hozzá az Unió energiapolitikai célkitűzéseihez a dekarbonizáció, a piaci integráció, a verseny, a fenntarthatóság és az ellátásbiztonság területén. Amennyiben további forgatókönyveket alkalmaznak, azoknak összhangban kell lenniük az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaival és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésével, és a 12. cikkben előírt eljárással megegyező szintű konzultáción és vizsgálaton kell átesniük.

Az Ügynökség a határokon átnyúló költségmegosztást magában foglaló beruházási kérelemre vonatkozó határozatában az érintett nemzeti hatóságokra bízva annak meghatározását, hogy az említett határozatnak a nemzeti joggal összhangban történő végrehajtásakor az előírt, határokon átnyúló költségmegosztással összhangban a beruházási költségek hogyan kerülnek beépítésre a tarifákba.

A határokon átnyúló költségmegosztást magában foglaló beruházási kérelemre vonatkozó határozatot nyilvánosságra kell hozni. Az (EU) 2019/942 rendelet 25. cikkének (3) bekezdése, valamint 28. és 29. cikke alkalmazandó.

- (8) Az Ügynökség a meghozott költségmegosztási határozatok egy példányát – minden, az egyes határozatok szempontjából lényeges információval együtt – haladéktalanul megküldi a Bizottságnak. Az említett információk összesítve is benyújthatók. A Bizottság megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.
- (9) A költségmegosztási határozatok nem érintik az átvitelrendszer-üzemeltetők azon jogát, hogy a 715/2009/EK rendelet 13. cikkével, az (EU) 2019/943 rendelet 18. cikkének (1) és (3)–(6) bekezdésével, a 2009/73/EK irányelv 32. cikkével, valamint az (EU) 2019/944 rendelet 6. cikkével összhangban alkalmazzák, illetve a nemzeti szabályozó hatóságok azon jogát, hogy az említett rendelkezésekkel összhangban jóváhagyják a hálózati hozzáférési díjakat.
- (10) E cikk nem alkalmazandó azokra a közös érdekű projektekre, amelyek mentességet élveznek:
- a) a 2009/73/EK irányelv 32., 33. és 34. cikke, valamint 41. cikkének (6), (8) és (10) bekezdése alól az említett irányelv 36. cikke szerint;
 - b) az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikkének (2) és (3) bekezdése, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 6. cikke, 59. cikkének (7) bekezdése és 60. cikkének (1) bekezdése alól az (EU) 2019/943 rendelet 63. cikke szerint;

c) a 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁶ 17. cikke, vagy az (EU) 2019/943 rendelet 64. cikke és az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikke szerinti szétválasztási, illetve a harmadik felek hozzáféréseire vonatkozó szabályok alól.

(11) *Az Ügynökség ... [12 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig ajánlást fogad el a közös érdekű projektek beruházási kérelmeinek kezelésére vonatkozó bevált gyakorlatok azonosítására. Az említett ajánlást szükség szerint, különösen a 15. cikk (1) bekezdésében említett, tengeri megújulóenergia-hálózatokkal kapcsolatos határokon átnyúló költségmegosztásra vonatkozó elvekkel való összhang biztosítása érdekében rendszeresen naprakészé kell tenni. Az [] ajánlás elfogadása, illetve módosítása alkalmával az Ügynökség kiterjedt konzultációs eljárást végez, bevonva minden érintett [] érdekelt felet. []*

(12) *E cikk értelemszerűen alkalmazandó a közös érdekű projektekre.*

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 714/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 15. o.).

17. cikk

Szabályozási ösztönzők

- (1) Amennyiben egy projektgazda egy, a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe tartozó közös érdekű projekttel a vele összehasonlítható infrastrukturális projektekhez kapcsolódó rendes kockázatoknál magasabb fejlesztési, kivitelezési, üzemeltetési vagy karbantartási kockázatot vállal, a tagállamok és a nemzeti szabályozó hatóságok az említett projekthez megfelelő ösztönzőket nyújthatnak a 715/2009/EK rendelet 13. cikkével, az (EU) 2019/943 rendelet 18. cikkének (1) és (3)–(6) bekezdésével, a 2009/73/EK irányelv 41. cikkének (8) bekezdésével, valamint az (EU) 2019/944 rendelet 58. cikkének f) pontjával összhangban.

Az első albekezdés nem alkalmazandó abban az esetben, ha a közös érdekű projekt mentesül:

- a) a 2009/73/EK irányelv 32., 33. és 34. cikke, valamint 41. cikkének (6), (8) és (10) bekezdése alól az említett irányelv 36. cikke szerint;

- b) az (EU) 2019/943 rendelet 19. cikkének (2) és (3) bekezdése, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 6. cikke, 59. cikkének (7) bekezdése és 60. cikkének (1) bekezdése alól az (EU) 2019/943 rendelet 63. cikke szerint;
 - c) a 2009/73/EK irányelv 36. cikke szerint;
 - d) a 714/2009/EK rendelet 17. cikke szerint.
- (2) Az ezen cikk (1) bekezdésben említett ösztönzők nyújtásáról szóló **határozat esetében** a nemzeti szabályozó hatóságoknak figyelembe kell venniük a 11. cikk szerint kidolgozott módszertannal összhangban készített költség-haszon elemzés eredményeit, és különösen a projekt által eredményezett regionális vagy uniós szintű pozitív externáliákat. A nemzeti szabályozó hatóságoknak ezenkívül elemezniük kell a projektgazdák által vállalt konkrét kockázatokat, a meghozott kockázatmérséklési intézkedéseket, valamint a kockázati profil indokoltságát, figyelemmel a projektnek az alacsonyabb kockázattal járó alternatív megoldáshoz viszonyított nettó kedvező hatására. Támogatható kockázatok különösen az új, tengeri és szárazföldi átviteli technológiákhoz és a költségek nem megfelelő megtérüléséhez kapcsolódó kockázatok, valamint a fejlesztési kockázatok.

- (3) Az ösztönzők nyújtására vonatkozó határozatnak figyelembe kell vennie a felmerült kockázat sajátos jellegét, és többek között a következő, egy vagy több intézkedésre kiterjedő ösztönzőket nyújthat:
- a) az előzetes beruházásra vonatkozó szabályok;
 - b) a projekt üzembe helyezése előtt ténylegesen felmerülő költségek elismerésére vonatkozó szabályok;
 - c) a projekthez köthető tőkeberuházás további megtérülésének biztosítására vonatkozó szabályok;
 - d) valamennyi egyéb, szükségesnek és helyénvalónak tekinthető intézkedés.
- (4) ... [hét hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig minden nemzeti szabályozó hatóság megküldi az Ügynökségnek – a legfrissebb jogalkotási, szakpolitikai, technológiai és piaci fejlemények figyelembevételével naprakésszé tett – módszertanát és azokat a kritériumokat, amelyeket az egyes energiainfrastruktúra-projektekre irányuló beruházások és az említett projektekkel kapcsolatosan felmerülő magasabb kockázatok értékeléséhez alkalmaz. E módszertannak és kritériumoknak kifejezetten foglalkozniuk kell a II. melléklet 1. pontjának f) alpontjában említett tengeri megújulóenergia-hálózatoknál, valamint az olyan projekteknél felmerült sajátos kockázatokkal is, amelyek, noha alacsony tőkekiadásokkal, ugyanakkor jelentős működési kiadásokkal járnak.

- (5) Az Ügynökség az e cikk (4) bekezdése értelmében kapott információk megfelelő figyelembevételével az (EU) 2019/942 rendelet 6. cikkének (2) bekezdésével összhangban ... [12 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig elősegíti a bevált gyakorlatok megosztását és ajánlásokat tesz közzé a következők mindegyike tekintetében:
- a) az (1) bekezdésben említett ösztönzők, a nemzeti szabályozó hatóságok bevált gyakorlatokról készített összehasonlítása alapján;
 - b) az energiainfrastruktúra-projektekre irányuló beruházásokkal járó magasabb kockázatok értékelésére szolgáló közös módszertan.
- (6) ... [15 hónappal e rendelet hatálybalépésének időpontját követően]-ig minden nemzeti szabályozó hatóság közzéteszi módszertanát és azokat a kritériumokat, amelyeket az egyes az energiainfrastruktúra-projektekre irányuló beruházások és a velük kapcsolatosan felmerülő magasabb kockázatok értékeléséhez alkalmaz.
- (7) Amennyiben az (5) és (6) bekezdésben említett intézkedések nem elegendőek a közös érdekű projektek időben történő végrehajtásának biztosításához, a Bizottság iránymutatásokat adhat ki az ebben a cikkben meghatározott ösztönzőkkel kapcsolatban.

VII. FEJEZET
FINANSZÍROZÁS

18. cikk

Uniós pénzügyi támogatásra jogosult projektek az (EU) 2021/1153 rendelet értelmében

- (1) A **24. cikkben** és a II. mellékletben meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projektek tanulmányok készítéséhez nyújtott támogatások, valamint pénzügyi eszközök formájában uniós pénzügyi támogatásra jogosultak.
- (2) A **24. cikkben** és a II. melléklet 1. pontjának a), **b)**, c), d) és f) alpontjában, valamint a II. melléklet 3. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projektek **■** szintén jogosultak uniós pénzügyi támogatásra kivitelezési munkákhoz nyújtott támogatások formájában, amennyiben megfelelnek valamennyi alábbi kritériumnak:
 - a) a projektre vonatkozó, a 16. cikk (4) bekezdésének a) pontja szerint elkészített költség-haszon elemzés olyan jelentős pozitív externáliák meglétét bizonyítja, mint az ellátás biztonsága, a rendszer rugalmassága, a szolidaritás vagy az innováció;

- b) a 16. cikk értelmében határokon átnyúló költségmegosztásról szóló határozatot hoztak a projekttel kapcsolatban, vagy, a II. melléklet 3. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó közös érdekű projektek esetében, amennyiben azok nem tartoznak a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe, és így azokkal kapcsolatban nem hoztak határokon átnyúló költségmegosztásról szóló határozatot, a projekt célja a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás, a technológiai innováció megvalósítása és a határokon átnyúló hálózat biztonságos működésének biztosítása;
- c) *a projekt az üzleti terv és más – különösen a potenciális befektetők, hitelezők, vagy a nemzeti szabályozó hatóság által végzett – értékelések szerint nem juthat finanszírozáshoz a piacon, illetve a szabályozási keret útján, a 17. cikk (2) bekezdése szerinti, az ösztönzőkre vonatkozó bármely határozatot és annak indokolását figyelembe véve annak értékelésekor, hogy a projekthez szükség van-e uniós pénzügyi támogatásra.*

- (3) Az 5. cikk (7) bekezdésének d) pontjában említett eljárás szerint végrehajtott közös érdekű projektek szintén jogosultak kivitelezési munkákra vonatkozó támogatások formájában nyújtott uniós pénzügyi támogatásra, ha megfelelnek az e cikk (2) bekezdésében foglalt kritériumoknak.
- (4) A II. melléklet 1. pontjának e) alpontjában, valamint 2. és 5. pontjában meghatározott energiastruktúra-kategóriákba tartozó közös érdekű projektek szintén jogosultak kivitelezési munkákhoz nyújtott támogatások formájában biztosított uniós pénzügyi támogatásra, ha az érintett projektgazdák – **az érintett nemzeti hatóság, vagy adott esetben a nemzeti szabályozó hatóság által végzett értékelés keretében** – egyértelműen bizonyítani tudják a jelentős pozitív externáliákat például az ellátás biztonsága, a rendszer rugalmassága, a szolidaritás vagy az innováció terén, és hogy az – elsősorban a potenciális befektetők vagy hitelezők, vagy adott esetben a nemzeti szabályozó hatóság által végzett – költség-haszon elemzés, üzleti terv és más értékelések szerint üzletileg nem életképes.

(5) E cikk értelemszerűen alkalmazandó a közös érdekű projektekre.

A közös érdekű projektek az (EU) 2021/1153 rendelet 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározott feltételek mellett jogosultak uniós pénzügyi támogatásra. A kivitelezési munkákhoz nyújtott támogatások tekintetében a közös érdekű projektek uniós pénzügyi támogatásra jogosultak, feltéve, hogy megfelelnek az e cikk (2) bekezdésében meghatározott kritériumoknak, és amennyiben a projekt hozzájárul az Unió átfogó energia- és éghajlat-politikai céljaihoz. ■

19. cikk

Iránymutatás az uniós pénzügyi támogatások odaítélési kritériumaihoz

Az e rendelet 4. cikkének (3) bekezdésében foglalt egyedi kritériumok és az e rendelet 4. cikkének (5) bekezdésében foglalt paraméterek alkalmazandók az uniós pénzügyi támogatások odaítélési kritériumainak az (EU) 2021/1153 rendelettel összhangban történő megállapítása céljából. ***Az e rendelet 24. cikkének hatálya alá tartozó közös érdekű projektek esetében a piaci integrációra, az ellátásbiztonságra, a versenyre és a fenntarthatóságra vonatkozó kritériumok alkalmazandók.***

VIII. FEJEZET
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

20. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 3. cikk (4) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása az ... [e rendelet hatálybalépésének időpontja]-t követő hétéves időtartamra szól. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal a hétéves időszak vége előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 3. cikk (4) bekezdésében megállapított felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) ***A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban megállapított elvekkel összhangban konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.***
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

- (6) A 3. cikk (4) bekezdése értelmében elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve, ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

■

21. cikk

Jelentéstétel és értékelés

A Bizottság 2027. június 30-ig jelentést tesz közzé az uniós listán szereplő projektek végrehajtásáról, és azt megküldi az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. E jelentésnek értékelést kell tartalmaznia a következőkről:

- a) az uniós listán szereplő projektek tervezése, fejlesztése, kivitelezése és üzembe helyezése terén elért haladás, valamint adott esetben a végrehajtási késedelmek és más felmerült nehézségek;
- b) az Unió által az uniós listán szereplő projektekre lekötött és kifizetett pénzeszközöknek az uniós lista támogatott projektjeinek összértékéhez viszonyított aránya;
- c) az uniós listán szereplő projektek tervezése, fejlesztése, kivitelezése és üzembe helyezése révén a megújuló – *köztük a tengeri megújuló* – energiaforrások integrációja és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése terén elért haladás;

- d) a villamosenergia-ágazat, valamint ***a megújuló és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázforrások ágazata, többek között*** a hidrogénszektor esetében a tagállamok közötti összekapcsolódás szintjének alakulása és az energiaárak ehhez kapcsolódó változásai, valamint a hálózati rendszerhibák előfordulásának száma, azok okai és gazdasági költségei;
- e) az engedélyezési eljárás és a lakosság bevonása, különösen:
- i. az uniós listán szereplő projektekkel kapcsolatos engedélyezési eljárás átlagos összigótartama és leghosszabb összigótartama, beleértve az engedély benyújtását megelőző eljárás valamennyi lépésének időtartamát, összevetve a 10. cikk (6) bekezdésében említett kezdeti fő mérföldkövek által előirányzott ütemezéshez képest;
 - ii. az uniós listán szereplő projektekkel szembeni ellenállás mértéke, különösen a nyilvános konzultációs folyamat során készült írásbeli tiltakozások száma és a jogorvoslati eljárások száma;

- iii. az érdekelt felek bevonásával kapcsolatos bevált és innovatív gyakorlatok **■** ;
 - iv. *az engedélyezési eljárás és a projekt végrehajtása során a környezeti hatások mérséklésével kapcsolatos bevált és innovatív gyakorlatok, ideértve az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást is;*
 - v. a 8. cikk (3) bekezdésében előírt, a 10. cikk (1) és (2) bekezdésében meghatározott határidők betartására szolgáló mechanizmusok hatékonysága;
- f) a szabályozás, különösen:
- i. azon közös érdekű projektek száma, amelyekre vonatkozóan a 16. cikk értelmében határokon átnyúló költségmegosztásról szóló határozatot hoztak;
 - ii. a 17. cikk értelmében egyedi ösztönzőkben részesült közös érdekű projektek száma és típusa;
- g) e rendelet hatékonysága a tekintetben, hogy mennyiben járul hozzá az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljai eléréséhez és a klímasemlegesség **legkésőbb** 2050-ig történő megvalósításához.

22. cikk
Felülvizsgálat

A Bizottság 2027. június 30-ig elvégzi e rendelet felülvizsgálatát az e rendelet 21. cikkében előírt jelentéstétel és értékelés eredményei, valamint az (EU) 2021/1153 rendelet 22. és 23. cikke szerint elvégzett monitoring, jelentéstétel és értékelés alapján.

23. cikk
Tájékoztatás és nyilvánosság

A Bizottság a közvélemény számára az interneten keresztül könnyen hozzáférhető átláthatósági platformot hoz létre és tart fenn. Az említett platformot rendszeresen frissíteni kell az 5. cikk (4) bekezdésében említett jelentésekből és a 9. cikk (7) bekezdésében említett internetes oldalról származó információkkal. Ennek a platformnak az alábbi információkat kell tartalmaznia:

- a) az uniós listán szereplő egyes projektekre vonatkozó általános, naprakész információk, többek között földrajzi adatok;
- b) az uniós listán szereplő egyes projektekre vonatkozó, az 5. cikk (1) bekezdése szerinti végrehajtási tervek, amelyeket oly módon kell ismertetni, hogy bármikor lehetővé tegyék a végrehajtás előrehaladásának értékelését;

- c) a projektek várható fő előnyei **és az 1. cikk (1) bekezdésében említett célkitűzésekhez való várható hozzájárulásuk**, valamint a projektek várható költségei, kivéve az üzleti szempontból érzékeny információkat;
- d) az uniós lista;
- e) az Unió által az uniós listán szereplő egyes projektek számára elkülönített és kifizetett források;
- f) **a 9. cikkben említett nemzeti eljárási kézikönyvekre mutató hivatkozások;**
- g) **a tengeri hálózatok kiemelt jelentőségű folyosói mindegyike esetében a tengeri medencékre vonatkozó meglévő tanulmányok és tervek, a szellemi tulajdon-jogok sérelme nélkül.**

24. cikk

Az összekapcsolásra vonatkozó eltérés Ciprus és Málta tekintetében

(1) *Ciprus és Málta esetében, amelyek nincsenek összekapcsolva a transzeurópai gázhálózattal, a 32. cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül a 3. cikktől, a 4. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjától, a 4. cikk (5) bekezdésétől, a 16. cikk (4) bekezdésének a) pontjától, valamint az I., II. és III. melléklettől való eltérés alkalmazandó. E tagállamok mindegyike esetében egy összekapcsolás megtartja az e rendelet szerinti közös érdekű projekt minősítést az összes vonatkozó joggal és kötelezettséggel együtt, amennyiben az adott összekapcsolás:*

- a) ... [e rendelet hatálybalépésének időpontja]-án/én kidolgozás vagy tervezés alatt áll;***
- b) a 347/2013/EU rendelet alapján közös érdekű projektnek minősült; és***
- c) szükséges ahhoz, hogy ezek a tagállamok állandó jelleggel össze legyenek kapcsolva a transzeurópai gázhálózattal.***

Az említett projekteknek biztosítaniuk kell az új energiapiacokra való jövőbeli belépés képességét, ideértve a hidrogénpiacot is.

(2) *A projektgazdáknak elegendő bizonyítékot kell szolgáltatniuk arra vonatkozóan, hogy az (1) bekezdésben említett összekapcsolások az Unió átfogó energia- és éghajlat-politikai céljaival összhangban miként teszik lehetővé az új energiapiacokhoz – többek között a hidrogénpiachoz – való hozzáférést. Az ilyen bizonyítékoknak tartalmazniuk kell a megújuló vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén kínálatának és keresletének értékelését, valamint a projekt által lehetővé tett üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentésre vonatkozó számításokat.*

A Bizottság rendszeresen ellenőrzi az említett értékelést és számításokat, valamint a projekt időben történő végrehajtását.

(3) *Az uniós pénzügyi támogatásra vonatkozóan a 19. cikkben meghatározott egyedi kritériumokon túlmenően az e cikk (1) bekezdésében említett összekapcsolásokat úgy kell megtervezni, hogy biztosítsák a jövőbeli energiapiacokhoz, beleértve a hidrogénpiachoz való hozzáférést, ne járjanak a földgáz-eszközök élettartamának meghosszabbításával, és biztosítsák a szomszédos, határokon átnyúló hálózatok interoperabilitását. Az uniós pénzügyi támogatáshoz fűződő, a 18. cikk szerinti összes jogosultság 2027. december 31-én jár le.*

- (4) *A kivitelezéshez nyújtott uniós pénzügyi támogatás iránti kérelmekben pontos határidőket tartalmazó ütemterv révén világosan be kell mutatni azt a célt, hogy az eszközt – amennyiben azt a piaci feltételek lehetővé teszik – 2036-ig célzott hidrogéneszközzé alakítják át.*
- (5) *Az (1) bekezdésben meghatározott eltérést addig kell alkalmazni, amíg Ciprus vagy Málta közvetlenül nem kapcsolódik a transzeurópai gázhálózathoz, vagy 2029. december 31-ig, attól függően, hogy melyik következik be korábban.*

25. cikk

A 715/2009/EK rendelet módosítása

A 715/2009/EK rendelet 8. cikke (10) bekezdésének első albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

- „(10) A földgázpiaci ENTSO kétévente a (3) bekezdés b) pontja szerinti, a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervet fogad el és tesz közzé. A Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben be kell mutatni az integrált, hidrogénhálózatokat is magába foglaló hálózat modelljét, a forgatókönyvek alakulását, az európai ellátás megfelelőségére vonatkozó előrejelzést és a rendszer rezilienciájának értékelését.”

26. cikk

Az (EU) 2019/942 rendelet módosítása

Az (EU) 2019/942 rendelet 11. cikkének c) és d) pontja helyébe a következő szöveg lép:

- „c) eleget tesz az (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet*⁺ 5. cikkében, 11. cikkének (3) bekezdésében, 11. cikkének (6)–(9) bekezdésében, 12., 13. és 17. cikkében, valamint III. melléklete **2. szakaszának** 12. pontjában meghatározott kötelezettségeknek;
- d) határozatot hoz a határokon átnyúló költségmegosztást magukban foglaló beruházási kérelmekről az (EU) 2022/... rendelet⁺⁺ 16. cikke (7) bekezdésének megfelelően.

* Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/... rendelete (...) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, a 715/2009/EK, az (EU) 2019/942 és az (EU) 2019/943 rendelet, továbbá a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelv módosításáról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L..., ... o.).”

⁺ HL: Kérjük, illessze be a szövegbe a PE-CONS 2/22 (2020/0360(COD)) dokumentumban szereplő rendelet számát, és lábjegyzetbe illessze be az említett rendelet számát, címét, dátumát és HL-hivatkozását.

⁺⁺ HL: Kérjük, illessze be a PE-CONS 2/22 (2020/0360(COD)) dokumentumban szereplő rendelet számát.

27. cikk

Az (EU) 2019/943 rendelet módosítása

Az (EU) 2019/943 rendelet 48. cikke (1) bekezdésének első albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A 30. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett, az Unió egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben ismertetni kell az integrált hálózat modelljét, beleértve a forgatókönyvek kidolgozását, és a rendszer rezilienciájának értékelését. ***A modellezéshez szükséges releváns bemeneti paramétereknek – például a tüzelőanyag- és szénárakra vagy a megújuló energiaforrások telepítésére vonatkozó feltevéseknek*** – teljes mértékben összhangban kell lenniük a 23. cikk szerint kidolgozott európai szintű erőforrás-megfelelőségi értékeléssel.”

28. cikk

A 2009/73/EK irányelv módosítása

A 2009/73/EK irányelv 41. cikkének (1) bekezdése a következő ponttal egészül ki:

„v. eleget tesz az (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet*⁺ 3. cikkében, 5. cikkének (7) bekezdésében és 14–17. cikkében meghatározott kötelezettségeknek.

* Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/... rendelete (...) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, a 715/2009/EK, az (EU) 2019/942 és az (EU) 2019/943 rendelet, továbbá a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelv módosításáról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L..., ... o.).”

⁺ HL: Kérjük, illessze be a szövegbe a PE-CONS 2/22 (2020/0360(COD)) dokumentumban szereplő rendelet számát, és lábjegyzetbe illessze be az említett rendelet számát, címét, dátumát és HL-hivatkozását.

29. cikk

Az (EU) 2019/944 irányelv módosítása

Az (EU) 2019/944 irányelv 59. cikkének (1) bekezdése az alábbi ponttal egészül ki:

„aa) eleget tesz az (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet*⁺ 3. cikkében, 5. cikkének (7) bekezdésében és 14–17. cikkében meghatározott kötelezettségeknek.

* Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/... rendelete (...) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, a 715/2009/EK, az (EU) 2019/942 és az (EU) 2019/943 rendelet, továbbá a 2009/73/EK és az (EU) 2019/944 irányelv módosításáról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L..., ... o.).”

⁺ HL: Kérjük, illessze be a szövegbe a PE-CONS 2/22 (2020/0360(COD)) dokumentumban szereplő rendelet számát, és lábjegyzetbe illessze be az említett rendelet számát, címét, dátumát és HL-hivatkozását.

30. cikk

Átmeneti rendelkezések

Ez a rendelet nem érinti a Bizottság által az 1316/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁷ alapján odaitélt pénzügyi támogatások nyújtását, folyamatos biztosítását vagy módosítását.

A III. fejezet nem alkalmazandó azokra a közös érdekű projektekre, amelyek esetében az engedélyezési eljárás megindult, és amelyekre vonatkozóan a projektgazda 2013. november 16. előtt kérelmet nyújtott be.

³⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 1316/2013/EU rendelete (2013. december 11.) az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, a 913/2010/EU rendelet módosításáról és a 680/2007/EK és 67/2010/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 348., 2013.12.20., 129. o.).

31. cikk

Átmeneti időszak

- (1) *Egy 2029. december 31-én véget érő átmeneti időszak alatt a II. melléklet 3. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó, földgáz-eszközből átállított, célzott hidrogéneszközök használhatók a hidrogén és földgáz vagy biometán előre meghatározott keverékének szállítására vagy tárolására.*
- (2) *Az (1) bekezdésben említett átmeneti időszak alatt a projektgazdák szoros együttműködést folytatnak a projekt tervezésével és végrehajtásával kapcsolatban a szomszédos hálózatok átjárhatóságának biztosítása érdekében.*
- (3) *A projektgazdáknak többek között kereskedelmi szerződések révén elegendő bizonyítékot kell szolgáltatniuk arra vonatkozóan, hogy az e cikk (1) bekezdésében említett eszközök miként válnak majd az átmeneti időszak végére földgáz-eszközökből célzott hidrogéneszközökké a II. melléklet 3. pontjában meghatározottak szerint, továbbá azt, hogy az átmeneti időszakban a hidrogén fokozott felhasználását hogyan teszik lehetővé. Az ilyen bizonyítékoknak tartalmazniuk kell a megújuló vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén kínálatának és keresletének értékelését, valamint a projekt által lehetővé tett üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentésre vonatkozó számításokat. A közös érdekű projektek végrehajtása terén elért eredmények nyomon követésével összefüggésben az Ügynökség ellenőrzi a projektnek a II. melléklet 3. pontjában meghatározottak szerinti, célzott hidrogéneszközre, kellő időben történő átalakítását.*
- (4) *Az ezen cikk (1) bekezdésében említett projekteknek a 18. cikk szerinti uniós pénzügyi támogatáshoz fűződő jogosultsága 2027. december 31-én jár le.*

32. cikk

Hatályon kívül helyezés

- (1) A 347/2013/EU rendelet ... [e rendelet hatálybalépésének időpontja]-tól/től hatályát veszti. A 347/2013/EU rendelet mellékleteiben szereplő projektek tekintetében e rendelet nem keletkeztet jogokat.
- (2) *E cikk (1) bekezdése ellenére a ...-i (EU) .../... felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel módosított 347/2013/EU rendeletnek³⁸ a közös érdekű projektek ötödik uniós listáját tartalmazó VII. melléklete, valamint a 347/2013/EU rendelet 2–10. cikke, 12., 13. és 14. cikke, I–IV. melléklete és VI. melléklete a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek e rendelet alapján létrehozott első uniós listájának hatálybalépéséig hatályban marad és joghatást vált ki az ötödik uniós listán szereplő közös érdekű projektek tekintetében.*
- (3) *E cikk (2) bekezdése ellenére azok a projektek, amelyek szerepelnek a közös érdekű projektek 347/2013/EU rendelet alapján létrehozott ötödik uniós listáján, és amelyek esetében az illetékes hatóság vizsgálat céljából a kérelmet elfogadta, az e rendelet hatálybalépésétől számított négy évig gyakorolják és teljesítik az e rendelet III. fejezetéből fakadó jogokat és kötelezettségeket.*

³⁸ A Bizottság (EU) .../... felhatalmazáson alapuló rendelete (...) a 347/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közös érdekű projektek uniós listája tekintetében történő módosításáról (HL L..., ... o.).

33. cikk
Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt ..., -án/-én.

az Európai Parlament részéről

a Tanács részéről

az elnök

az elnök

I. MELLÉKLET

KIEMELT JELENTŐSÉGŰ ENERGIAINFRASTRUKTÚRA-FOLYOSÓK ÉS TERÜLETEK

(az 1. cikk (1) bekezdésében említettek szerint)

Ezt a rendeletet a következő **kiemelt jelentőségű** transzeurópai energiainfrastruktúra-folyosókra és területekre kell alkalmazni:

1. KIEMELT JELENTŐSÉGŰ VILLAMOSENERGIA-FOLYOSÓK

1. Észak-déli irányú villamosenergia-hálózati összekapcsolódások Nyugat-Európában (NSI West Electricity): a régió tagállamai közötti és a földközi-tengeri térséggel – ideértve az Ibériai-félszigetet – létesített összeköttetések, különösen a megújuló forrásból származó energia integrálására, a régión belüli piaci integráció előmozdítása **és Írország elszigeteltségének megszüntetése** érdekében a belső hálózati infrastruktúra megerősítésére, **valamint a megújuló energiához szükséges tengeri hálózatok szárazföldi meghosszabbításának biztosítására és a belföldi hálózat ahhoz szükséges megerősítésére, hogy biztosítani lehessen a megfelelő és megbízható átviteli hálózatot, illetve hogy a tengeren termelt villamos energiát a tenger nélküli tagállamok részére lehessen szolgáltatni.**

Érintett tagállamok: Belgium, **Dánia**, Németország, Írország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Luxemburg, Málta, Hollandia, Ausztria és Portugália.

2. Észak-déli irányú villamosenergia-hálózati összekapcsolódások Középkelet- és Délkelet-Európában (NSI East Electricity): észak-déli és kelet-nyugati irányú összekapcsolódások és belső vezetékek a belső piac teljes körű megvalósítására, a megújuló energiaforrásokból származó termelés ***Ciprus elszigeteltségének megszüntetése érdekében*** történő integrálására, ***valamint a megújuló energiához szükséges tengeri hálózatok szárazföldi meghosszabbításának biztosítására és a belföldi hálózat ahhoz szükséges megerősítésére, hogy biztosítani lehessen a megfelelő és megbízható átviteli hálózatot, illetve hogy a tengeren termelt villamos energiát a tenger nélküli tagállamok részére lehessen szolgáltatni.***

Érintett tagállamok: Bulgária, Csehország, Németország, Horvátország, Görögország, Ciprus, Olaszország, Magyarország, Ausztria, Lengyelország, Románia, Szlovénia és Szlovákia.

3. A balti energiapiacok összekapcsolási terve a villamos energia területén (BEMIP – villamos energia): a balti régió tagállamai közötti összekapcsolódások és belső vezetékek a piaci integráció előmozdítása céljából, növekvő részarányú megújuló energia integrálása mellett a régióban.

Érintett tagállamok: Dánia, Németország, Észtország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Finnország és Svédország.

2. TENGERI HÁLÓZATOK KIEMELT JELENTŐSÉGŰ FOLYOSÓI

4. Északi-tengeri tengeri *hálózatok* (NSOG): *a tengeri villamosenergia-hálózat fejlesztése*, az integrált tengeri villamosenergia-hálózat, *továbbá adott esetben a hidrogénhálózatok fejlesztése* és a kapcsolódó rendszerösszekötők az Északi-tengeren, az Ír-tengeren, *a Kelta-tengeren*, a La Manche csatornán és a szomszédos vizeken, amelyek célja a megújuló tengeri energiaforrásokból előállított villamos energia vagy *adott esetben a hidrogén* fogyasztói és tárolóközpontokba történő szállítása, *vagy* a határokon átnyúló *megújulóenergia*-kereskedelem növelése.

Érintett tagállamok: Belgium, Dánia, Németország, Írország, Franciaország, Luxemburg, Hollandia és Svédország.

5. A balti energiapiac összekapcsolásának terve a tengeri *hálózatok* területén (BEMIP – tengeri): *a tengeri villamosenergia-hálózat fejlesztése*, az integrált tengeri villamosenergia-hálózat, *továbbá adott esetben a hidrogénhálózatok fejlesztése* és a kapcsolódó rendszerösszekötők a Balti-tengeren és a szomszédos vizeken, amelyek célja a megújuló tengeri energiaforrásokból előállított villamos energia vagy *adott esetben a hidrogén* fogyasztói és tárolóközpontokba történő szállítása, *vagy* a határokon átnyúló *megújulóenergia*-kereskedelem növelése.

Érintett tagállamok: Dánia, Németország, Észtország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Finnország és Svédország.

6. Déli és *nyugati* tengeri *hálózatok (DNY-i tengeri): a tengeri villamosenergia-hálózat fejlesztése*, az integrált tengeri villamosenergia-hálózat, *továbbá adott esetben a hidrogénhálózatok fejlesztése* és a kapcsolódó rendszerösszekötők a Földközi-tengeren – *a Cadizi-öbölt is ideértve* – és a szomszédos vizeken, amelyek célja a megújuló tengeri energiaforrásokból előállított villamos energia *vagy adott esetben a hidrogén* fogyasztói és tárolóközpontokba történő szállítása, *vagy* a határokon átnyúló *megújulóenergia-kereskedelem* növelése.

Érintett tagállamok: Görögország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Málta és *Portugália*.

7. Déli és *keleti* tengeri hálózatok (DK-i tengeri): *a tengeri villamosenergia-hálózat fejlesztése*, az integrált tengeri villamosenergia-hálózat, *továbbá adott esetben a hidrogénhálózatok* fejlesztése és a kapcsolódó rendszerösszekötők a *Földközi-tengeren, a Fekete-tengeren és a szomszédos vizeken*, amelyek célja a megújuló tengeri energiaforrásokból előállított villamos energia *vagy adott esetben a hidrogén* fogyasztói és tárolóközpontokba történő szállítása, *vagy* a határokon átnyúló *megújulóenergia-kereskedelem* növelése.

Érintett tagállamok: *Bulgária, Horvátország, Görögország, Olaszország, Ciprus, Románia és Szlovénia*.

8. *Atlanti-óceáni tengeri hálózatok: a tengeri villamosenergia-hálózat fejlesztése, az integrált tengeri villamosenergia-hálózat fejlesztése és a kapcsolódó rendszerösszekötők az Atlanti-óceán északi részének vizein, amelyek célja a megújuló tengeri energiaforrásokból előállított villamos energia fogyasztói és tárolóközpontokba történő szállítása, valamint a határokon átnyúló villamosenergia-kereskedelem növelése.*

Érintett tagállamok: Írország, Spanyolország, Franciaország, és Portugália.

3. KIEMELT JELENTŐSÉGŰ FOLYOSÓK A HIDROGÉN ÉS AZ ELEKTROLIZÁTOROK ESETÉBEN

9. Hidrogénellátási rendszerösszeköttetések Nyugat-Európában (HI West): olyan hidrogén-infrastruktúra, **és a gázinfrastruktúra átalakítása**, amely lehetővé teszi a térség országait – **közvetlenül vagy (egy harmadik országgal való összeköttetésen keresztül) közvetetten** – összekötő, integrált hidrogénellátási gerinc kialakulását, és kielégíti a hidrogén iránti sajátos infrastrukturális igényeiket, támogatva egy uniós szintű hidrogénszállítási hálózat kialakulását, **továbbá a szigeteket és a szigetrendszereket illetően csökkentve az energetikai elszigeteltséget, támogatva a legalább két tagállamot érintő innovatív vagy egyéb megoldásokat, amelyek jelentős pozitív hatást gyakorolnak az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaira és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésére, és jelentősen hozzájárulnak a szigeti energiarendszer és az Unió energiarendszereinek fenntarthatóságához.**

Elektrolizátorok: az üvegházhatású gázok csökkentésének lehetővé tétele, valamint a biztonságos, hatékony és megbízható rendszerműködtetés és az intelligens energiarendszer-integráció elősegítése érdekében a villamos energiát gázzá alakító („power-to-gas”) technológiák telepítésének támogatása, **továbbá a szigeteket és a szigetrendszereket illetően a legalább két tagállamot érintő innovatív vagy egyéb megoldások támogatása, amelyek jelentős pozitív hatást gyakorolnak az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaira és a 2050-ig elérendő klímasegességi célkitűzésére, és jelentősen hozzájárulnak a szigeti energiarendszer és az Unió energiarendszerének fenntarthatóságához.**

Érintett tagállamok: Belgium, **Csehország**, Dánia, Németország, Írország, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Luxemburg, Málta, Hollandia, Ausztria és Portugália.

10. Hidrogénelátási rendszerösszeköttetések Kelet-Közép- és Délkelet-Európában (HI East): olyan hidrogén-infrastruktúra, **és a gázinfrastruktúra átalakítása**, amely lehetővé teszi a térség országait – **közvetlenül vagy (egy harmadik országgal való összeköttetésen keresztül) közvetetten** – összekötő, integrált hidrogénelátási gerinc kialakulását, és kielégíti a hidrogén iránti sajátos infrastrukturális igényeiket, támogatva egy uniós szintű hidrogénszállítási hálózat kialakulását, **továbbá a szigeteket és a szigetrendszereket illetően csökkentve az energetikai elszigeteltséget, támogatva a legalább két tagállamot érintő innovatív vagy egyéb megoldásokat, amelyek jelentős pozitív hatást gyakorolnak az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaira és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésére, és jelentősen hozzájárulnak a szigeti energiarendszer és az Unió energiarendszereinek fenntarthatóságához.**

Elektrolizátorok: az üvegházhatású gázok csökkentésének lehetővé tétele, valamint a biztonságos, hatékony és megbízható rendszerműködtetés és az intelligens energiarendszer-integráció elősegítése érdekében a villamos energiát gázzá alakító („power-to-gas”) technológiák telepítésének támogatása, **továbbá a szigeteket és a szigetrendszereket illetően a legalább két tagállamot érintő innovatív vagy egyéb megoldások támogatása, amelyek jelentős pozitív hatást gyakorolnak az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaira és a 2050-ig elérendő klímasegességi célkitűzésére, és jelentősen hozzájárulnak a szigeti energiarendszer és az Unió energiarendszereinek fenntarthatóságához.**

Érintett tagállamok: Bulgária, Csehország, Németország, Görögország, Horvátország, Olaszország, Ciprus, Magyarország, Ausztria, Lengyelország, Románia, Szlovákia és Szlovénia.

11. A balti energiapiac összekapcsolásának terve a hidrogénellátás területén (BEMIP – hidrogén): olyan hidrogén-infrastruktúra, és ***a gázinfrastruktúra átalakítása***, amely lehetővé teszi a térség országait – ***közvetlenül vagy (egy harmadik országgal való összeköttetésen keresztül) közvetetten*** – összekötő, integrált hidrogénellátási gerinc kialakulását, és kielégíti a hidrogén iránti sajátos infrastrukturális igényeiket, támogatva egy uniós szintű hidrogénszállítási hálózat kialakulását, ***továbbá a szigeteket és a szigetrendszereket illetően csökkentve az energetikai elszigeteltséget, támogatva a legalább két tagállamot érintő innovatív vagy egyéb megoldásokat, amelyek jelentős pozitív hatást gyakorolnak az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaira és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésére, és jelentősen hozzájárulnak a szigeti energiarendszer és az Unió energiarendszereinek fenntarthatóságához.***

Elektrolizátorok: az üvegházhatású gázok csökkentésének lehetővé tétele, valamint a biztonságos, hatékony és megbízható rendszerműködtetés és az intelligens energiarendszer-integráció elősegítése érdekében a villamos energiát gázzá alakító („power-to-gas”) technológiák telepítésének támogatása, ***továbbá a szigeteket és a szigetrendszereket illetően a legalább két tagállamot érintő innovatív vagy egyéb megoldások támogatása, amelyek jelentős pozitív hatást gyakorolnak az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaira és a 2050-ig elérendő klímaseglegességi célkitűzésére, és jelentősen hozzájárulnak a szigeti energiarendszer és az Unió energiarendszereinek fenntarthatóságához.***

Érintett tagállamok: Dánia, Németország, Észtország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Finnország és Svédország.

4. KIEMELT JELENTŐSÉGŰ TEMATIKUS TERÜLETEK

12. Intelligens villamosenergia-hálózatok kiépítése: intelligens hálózati technológiák bevezetése az Unió egész területén a villamosenergia-hálózathoz csatlakozó valamennyi felhasználó magatartásának és intézkedéseinek hatékony integrálása érdekében, különös tekintettel a megújuló vagy hálózatra termelt nagy mennyiségű villamosenergia-termelésre és a fogyasztók keresletoldali válaszingtezkedéseire, *az energiatárolásra, az elektromos járművekre és más rugalmassági forrásokra, továbbá a szigeteket és a szigetrendszereket illetően csökkentve az energetikai elszigeteltséget, támogatva a legalább két tagállamot érintő innovatív vagy egyéb megoldásokat, amelyek jelentős pozitív hatást gyakorolnak az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaira és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésére, és jelentősen hozzájárulnak a szigeti energiarendszer és az Unió energiarendszereinek fenntarthatóságához.*

Érintett tagállamok: minden tagállam.

13. Határokon átnyúló szén-dioxid-szállítási hálózat: a tagállamok között és a szomszédos harmadik országokba vezető szén-dioxid-szállítási és -tárolási infrastruktúra kifejlesztése *az ipari létesítményekből származó szén-dioxid állandó geológiai tárolás céljából történő* leválasztása és tárolása, *valamint a szén-dioxid szintetikus tüzelőanyag-gázok céljára történő hasznosítása* céljából, *ami a szén-dioxid tartós semlegesítéséhez vezet.*

Érintett tagállamok: minden tagállam.

14. Intelligens gázhálózatok: intelligens gázhálózati technológiák bevezetése az Unió egész területén, többféle **■** alacsony szén-dioxid-kibocsátású – *és különösen megújuló* – gázforrás gázhálózatba történő hatékony integrálása, az innovatív *és digitális* hálózatkezelési megoldások elterjedésének támogatása, valamint az intelligens energiaágazati integráció és a keresletoldali válaszingykedések megkönnyítése érdekében, *ideértve a kapcsolódó fizikai korszerősítéseket is, amennyiben azok elengedhetetlenek az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és különösen a megújuló gázok integrációjához szükséges berendezések és létesítmények működéséhez.*

Érintett tagállamok: minden tagállam.

II. MELLÉKLET

AZ ENERGIAINFRASTRUKTÚRA-KATEGÓRIÁK

Az I. mellékletben meghatározott energiainfrastruktúra-prioritások végrehajtásához szükséges energiainfrastruktúra-kategóriák a következők:

1. a villamos energia tekintetében:
 - a) a legalább 220 kV feszültségre tervezett, villamos energia átvitelére szolgáló, ***határokon átnyúló vagy egy tagállam területén – köztük a kizárólagos gazdasági övezeten – belül lévő nagyfeszültségű és igen nagy feszültségű*** légvezetékek, valamint legalább 150 kV feszültség átvitelére tervezett föld alatti és tenger alatti vezetékek. ***Az alacsonyabb feszültségű teljes átviteli rendszerrel rendelkező tagállamok és kis, szigetüzemben működő rendszerek esetében az említett feszültségküszöbök megegyeznek a saját villamosenergia-rendszerük legmagasabb feszültség szintjével;***
 - b) ***az a) pontban említett energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó bármely berendezés vagy létesítmény, amely lehetővé teszi a tengeri helyszínekről származó, tengeri megújuló villamos energia átvitelét (a tengeri megújuló villamos energiához kapcsolódó energia-infrastruktúra);***

- c) energiatároló létesítmények – ***önmagukban vagy összesítve – energia*** állandó vagy ideiglenes, felszíni vagy föld alatti létesítményekben vagy geológiai tárolásra alkalmas helyszíneken történő tárolására, feltéve, hogy ezek közvetlenül legalább 110 kV feszültség átvitelére tervezett nagyfeszültségű átviteli vezetékekkel ***és elosztóvezetékekkel*** kapcsolódnak össze. ***Az alacsonyabb feszültségű teljes átviteli rendszerrel rendelkező tagállamok és kis, szigetüzemben működő rendszerek esetében az említett feszültségküszöbök megegyeznek a saját villamosenergia-rendszerük legmagasabb feszültség szintjével;***
- d) az a), b) és c) pontban említett rendszerek biztonságos, biztos és hatékony működéséhez szükséges valamennyi berendezés vagy létesítmény, beleértve a minden feszültségi szinten alkalmazandó védelmi, felügyeleti és szabályozó rendszereket és alállomásokat is;

- e) ***intelligens villamosenergia-hálózatok***: olyan ***berendezések vagy létesítmények, digitális*** rendszerek és rendszerelemek, amelyek operatív digitális platformokon, vezérlőrendszereken és érzékelő technológiákon keresztül mind az átviteli, mind pedig közép- ***és magasfeszültségű*** elosztási szinten integrálnak információs és kommunikációs technológiákat (IKT), egy hatékonyabb és intelligensebb villamosenergia-átviteli és -elosztási hálózat, az új termelési, ***energiatárolási*** és -fogyasztási formák integrálására való képesség javításának, valamint új üzleti modellek és piaci struktúrák kialakulásának biztosítása érdekében, ***beleértve a szigetekbe és szigeti rendszerekbe történő beruházásokat, hogy csökkentsék az energetikai elszigeteltséget, támogassák a legalább két tagállamot érintő innovatív vagy egyéb megoldásokat, amelyek jelentős pozitív hatást gyakorolnak az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaira és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésére, és jelentősen hozzájáruljanak a szigeti energiarendszer és az Unió energiarendszereinek fenntarthatóságához;***

- f) az a) pontban említett energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó bármely berendezés vagy létesítmény, amely kettős funkcióval rendelkezik: összekapcsolás ■ , valamint tengeri *hálózati csatlakozási rendszer* a tengeri *megújuló* termelési helyekről *az uniós listán szereplő projektekben részt vevő két vagy több tagállamba és harmadik országba, ideértve e berendezéseknek a szárazföldi átviteli rendszer első alállomásig történő szárazföldi meghosszabbítását*, valamint a biztonságos, biztos és hatékony működéshez elengedhetetlen bármely csatlakozó tengeri berendezés vagy létesítmény, beleértve a védelmi, felügyeleti és vezérlőrendszereket, valamint a szükséges alállomásokat is, ha azok is a biztosítják a technológiai interoperabilitást, többek között a különböző technológiák interfészeinek kompatibilitását (tengeri megújulóenergia-hálózatok).

2. az intelligens gázhálózatok tekintetében: a következő berendezések vagy felszerelések bármelyike, amelyek célja lehetővé tenni és megkönnyíteni **többféle** alacsony szén-dioxid-kibocsátású, **és különösen** a megújuló gázok, beleértve a biometánt vagy a hidrogént, **gázhálózatba** történő integrálását: olyan digitális rendszerek és rendszerelemek, amelyek információs és kommunikációs technológiákat, vezérlő rendszereket és érzékelőtechnológiákat alkalmaznak annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a gáztermelés, -átvitel, -elosztás, **-tárolás** és -fogyasztás interaktív és intelligens nyomon követését, mérését, minőség-ellenőrzését és kezelését a gázhálózaton belül. Ezenkívül az ilyen projektek adott esetben olyan berendezéseket is alkalmazhatnak, amelyek lehetővé teszik az elosztási szint és az átviteli szint közötti kétirányú áramlásokat, **ideértve a kapcsolódó fizikai** korszerűsítéseket is, **amennyiben azok elengedhetetlenek az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és különösen a megújuló gázok integrációjához szükséges berendezések és létesítmények működéséhez;**

3. a hidrogén tekintetében:

- a) hidrogén szállítására szolgáló, főleg nagynyomású csővezetékek, amelyek átlátható és megkülönböztetéstől mentes hozzáférést biztosítanak több hálózathasználó számára, ideértve az átalakított földgáz-infrastruktúrát;
- b) az a) pontban említett nagynyomású hidrogénvezetékekhez csatlakozó **■** tárolólétesítmények;
- c) cseppfolyósított hidrogénnek vagy más kémiai anyagokba ágyazott hidrogénnek **adott esetben** a hálózatba betáplálás céljából történő befogadására, tárolására, újragázosítására vagy dekompressziójára szolgáló létesítmények;

- d) a hidrogénrendszer biztonságos, biztos és hatékony működéséhez, illetve a kétirányú kapacitás megvalósításához szükséges berendezések vagy létesítmények, ideértve a kompresszorállomásokat is;
- e) ***olyan berendezések vagy létesítmények, amelyek lehetővé teszik a hidrogénnek vagy a hidrogénalapú tüzelőanyagoknak a közlekedési ágazatban való felhasználását az 1315/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁹ III. fejezetének megfelelően azonosított TEN-T törzshálózatban.***

Az a)–d) pontban említett eszközök bármelyike lehet újonnan épített vagy földgázból hidrogénre átalakított eszköz, illetve e kettő kombinációja.

³⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 1315/2013/EU rendelete (2013. december 11.) a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésére vonatkozó uniós iránymutatásokról és a 661/2010/EU határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 348., 2013.12.20., 1. o.).

4. az elektrolizáló létesítmények tekintetében:
- a) elektrolizátorok, amelyek:
- i. **egyetlen elektrolizátor vagy egyetlen összehangolt projekthez tartozó több elektrolizátor útján** legalább **50 MW** kapacitással rendelkeznek;
 - ii. termelése a 94 g CO₂eq/MJ fosszilis**üz**előanyag-komparátorhoz viszonyítva megfelel a teljes életciklusra számított üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarításra vonatkozóan előírt 70%-os követelménynek, az (EU) 2018/2001 irányelv 25. cikkének (2) bekezdésében, valamint V. mellékletében meghatározottak szerint. A teljes életciklusra számított üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarítást az (EU) 2018/2001 irányelv 28. cikkének (5) bekezdésében említett módszertan vagy – alternatív megoldásként – az ISO 14067, illetve az ISO 14064-1 szabvány alapján számítják ki. **A teljes életciklusra számított üvegházhatásúgáz-kibocsátásba bele kell számítani a közvetett kibocsátásokat is.** A számszerűsített, teljes életciklusra számított üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarításokat adott esetben az (EU) 2018/2001 irányelv 30. cikkével összhangban vagy független harmadik fél által kell ellenőrizni, és
 - iii. valamely hálózattal kapcsolatos funkcióval rendelkeznek, **különös tekintettel a rendszer általános rugalmasságára és a villamosenergia- és hidrogénhálózatok általános rendszerhatékonyására;**
- b) kapcsolódó berendezések, **ideértve a hálózathoz való csatlakozásra szolgáló csővezetéseket;**

5. a szén-dioxid tekintetében:

- a) az upstream csővezeték-hálózat kivételével a szén-dioxid egynél több forrásból ■ történő szállítására használt csővezetékek ■ a 2009/31/EK irányelv szerint a szén-dioxid állandó geológiai tárolása céljából;
- b) a szén-dioxid *csővezetékeken és az erre használt szállítási módokon, például hajóval, uszályal, teherautóval és vonattal történő* tovább szállításához szükséges cseppfolyósításra vagy kiegyenlítő tárolásra szolgáló *helyhez kötött* létesítmények és átalakítók;
- c) *a szén-dioxid valamely tagállamban történő geológiai tárolására vonatkozó tilalom sérelme nélkül, egy geológiai formáción belüli olyan infrastruktúrához kapcsolódó felszíni és besajtoló létesítmények, amelyeket a 2009/31/EK irányelvvel összhangban a szén-dioxid állandó geológiai tárolására használnak, amennyiben nem járnak szén-dioxidnak a növelt hatékonyságú szénhidrogén-kitermeléshez való felhasználásával, és amelyek szükségesek a szén-dioxid határokon átnyúló szállításához és tárolásához;*
- d) bármely, a szóban forgó rendszer megfelelő, biztonságos és hatékony működéséhez szükséges berendezés vagy létesítmény, ideértve a védelmi, felügyeleti és vezérlőrendszereket is.

III. MELLÉKLET

PROJEKTEK REGIONÁLIS LISTÁI

1. A CSOPORTOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

1. A nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe tartozó energiainfrastruktúra tekintetében az egyes csoportok a tagállamok, a nemzeti szabályozó hatóságok, az átvitelrendszer-üzemeltetők, a Bizottság, az Ügynökség, ***az elosztórendszer-üzemeltetők uniós szervezete***, valamint vagy a villamosenergia-piaci ENTSO, vagy a földgázpiaci ENTSO képviselőiből állnak.

Az energiainfrastruktúra egyéb kategóriái esetében az egyes csoportok tagjai a Bizottság, valamint a tagállamok képviselői, és az I. mellékletben meghatározott, egyes vonatkozó prioritások által érintett projektgazdák.

2. Az uniós listára felkerülni kívánó projektek számától, a regionális infrastrukturális hiányosságoktól és a piaci fejleményektől függően a csoportok és a csoportok döntéshozó testületei szükség szerint alcsoportokra válhatnak, egyesülhetnek vagy különböző formációkban ülésezhetnek, hogy megvitassák az összes csoportot érintő közös kérdéseket, valamint a kizárólag bizonyos régiókat érintő kérdéseket. Ilyen például a régióközi összhang vagy a regionális listák tervezetén szereplő projektek száma is, ha fennáll a kezelhetetlenné válás kockázata.
3. Az egyes csoportok munkájukat a 715/2009/EK rendelet 12. cikkében, az (EU) 2019/943 rendelet 34. cikkében, a 2009/73/EK irányelv 7. cikkében, valamint az (EU) 2019/944 irányelv 61. cikkében előírt regionális együttműködési erőfeszítésekkel, továbbá más meglévő regionális együttműködési struktúrákkal összhangban szervezik.

4. Az egyes csoportok – ha erre az I. mellékletben meghatározott, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-**folyosók és területek** megvalósítása céljából szükség van – meghívják a közös érdekű projektként potenciálisan kijelölhető projekt gazdáit, valamint a nemzeti közigazgatási szervek, a szabályozó hatóságok, **a civil társadalom**, valamint harmadik országok átvitelrendszer-üzemeltetőinek képviselőit. A harmadik országok képviselőinek meghívásáról hozott döntéseket konszenzussal kell meghozni.
5. ***Az I. melléklet 2. szakaszában meghatározott, kiemelt jelentőségű energiainfrastruktúra-folyosók és területek esetében az egyes csoportok szükség szerint meghívják a tengerparttal nem rendelkező tagállamok, az illetékes hatóságok, a nemzeti szabályozó hatóságok és az átvitelrendszer-üzemeltetők képviselőit.***
6. Az egyes csoportoknak adott esetben meg kell hívniuk az érintett érdekelteket képviselő szervezeteket – **ideértve a harmadik országok képviselőit is** – , és amennyiben azt megfelelőnek ítélik, közvetlenül magukat az érdekelt feleket is, többek között a termelőket, az elosztórendszer-üzemeltetőket, a beszállítókat, a fogyasztókat, **a helyi lakosságot** és az **uniós székhelyű** környezetvédelmi szervezeteket, hogy megoszthassák szakértelmüket. Az egyes csoportoknak, amennyiben ez a feladataik ellátásához szükséges, meghallgatásokat vagy konzultációkat **kell szervezniük**.

7. A csoportok üléseit illetően a Bizottság az érdekelt felek számára elérhető platformon közzéteszi a belső szabályzatot, a tagszervezetek naprakész listáját, a munka előrehaladásáról szóló rendszeresen frissített információt, az ülések napirendjét, valamint az ülések jegyzőkönyveit, ha készül ilyen. A csoportok döntéshozó testületeinek határozatai és a projektek 4. cikk (5) bekezdése szerinti rangsorolása bizalmas. ***A tagállamoknak és a Bizottságnak konszenzussal kell meghoznia a regionális csoportok működésére és munkájára vonatkozó összes döntést.***
8. A Bizottság, az Ügynökség és a csoportok arra törekcsenek, hogy a csoportok között összhang legyen. Ennek érdekében a Bizottság és az Ügynökség adott esetben gondoskodik a régióközi érdeket jelentő összes munkával kapcsolatos információk érintett csoportok közötti megosztásáról.
9. A nemzeti szabályozó hatóságok és az Ügynökség részvétele a csoportokban nem veszélyeztetheti e rendelet, vagy az (EU) 2019/942 rendelet, a 2009/73/EK irányelv 40. és 41. cikke és az (EU) 2019/944 irányelv 58., 59. és 60. cikke szerinti célkitűzéseik és kötelezettségeik teljesítését.

2. A REGIONÁLIS LISTÁK ÖSSZEÁLLÍTÁSÁNAK FOLYAMATA

1. Az uniós listán szereplő projekt státuszra potenciálisan kijelölhető, az említett státuszt megszerezni szándékozó projektek gazdái az uniós listán szereplő projektként történő kiválasztásra irányuló pályázatot nyújtanak be a csoporthoz, amely a következőket tartalmazza:
 - a) a projekteknek az I. mellékletben felsorolt prioritások végrehajtásához való hozzájárulása értékelése;
 - b) a II. mellékletben meghatározott, vonatkozó projektkategória megjelölése;**
 - c) a 4. cikkben megállapított, vonatkozó kritériumoknak való megfelelés elemzése;
 - d) a kellő érettségi szintet elért projektek esetében egy, a 11. cikk szerint kidolgozott módszereknek megfelelő projektspecifikus költség-haszon elemzés;

e) *kölcsönös érdekű projektek esetében a közvetlenül érintett országok kormányainak támogató levelei, amelyekben támogatásukat fejezik ki a projekt iránt, illetve egyéb nem kötelező erejű megállapodások;*

f) a projekt értékelése szempontjából releváns minden más információ.

2. A címzettek biztosítják az üzleti szempontból érzékeny információk bizalmas kezelését.

3. Az e rendelet II. mellékletének 1. pontjának a), **b)**, c), d) és f) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó villamosenergia-átviteli és -tárolási közös érdekű projektjavaslatokat fel kell tüntetni az (EU) 2019/943 rendelet 30. cikke szerint a villamosenergia-piaci ENTSO által kidolgozott, legújabb rendelkezésre álló, az Unió egészére kiterjedő *tízéves villamosenergia-hálózat-fejlesztési tervben*. Az e rendelet II. melléklete **1. pontjának b)** és f) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó villamosenergia-átviteli közös érdekű projektjavaslatoknak az e rendelet 14. cikkének (2) bekezdésében említett integrált tengeri hálózatfejlesztésből, *illetve hálózatmegerősítésekből* kell származniuk, és azokkal összhangban kell állniuk.

4. 2024. január 1-jétől kezdve az e rendelet II. mellékletének 3. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó, hidrogénnel kapcsolatos közös érdekű projektjavaslatok olyan projektek, amelyeket feltüntetnek a 715/2009/EK rendelet 8. cikke értelmében a földgázpiaci ENTSO által kidolgozott, legújabb rendelkezésre álló, közösségi tízéves földgázhálózat-fejlesztési tervben.
5. 2022. június 30-ig és azt követően az Unió egészére kiterjedő minden tízéves hálózatfejlesztési terv esetében a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO a projekteknek a megfelelő, a 3. és 4. pontban említett, az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési terveikben történő feltüntetésére vonatkozó naprakésszé tett irányelveket bocsát ki az egyenlő bánásmód és a folyamat átláthatóságának biztosítása érdekében. Az iránymutatások meghatározzák a ■ mindenkor hatályos uniós listán szereplő valamennyi projekt esetében az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervekbe történő felvétel egyszerűsített folyamatát, az Unió egészére kiterjedő korábbi tízéves hálózatfejlesztési tervhez kapcsolódó folyamat során korábban már benyújtott dokumentáció és adatok figyelembevételével, amennyiben a már benyújtott dokumentáció és adatok továbbra is érvényesek.

A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO konzultál a Bizottsággal és az Ügynökséggel a projekteknek az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervbe történő felvételére vonatkozó iránymutatás-tervezetéről, és a végleges iránymutatások közzététele előtt kellően figyelembe veszi a Bizottság és az Ügynökség ajánlásait.

6. A II. melléklet 5. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó szén-dioxid-szállítási **és -tárolási** projektjavaslatokat egy legalább két tagállam által kidolgozott, határokon átnyúló szén-dioxid-szállítási és -tárolási infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó terv részeként kell benyújtani, amelyet az érintett tagállamok vagy az általuk közvetlenül kijelölt jogalanyok nyújtanak be a Bizottsághoz.
7. ***A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO tájékoztatja a csoportokat arról, hogy hogyan alkalmazták az iránymutatásokat az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervbe történő felvétel értékelése céljából.***

8. ***A hatáskörükbe tartozó projektek esetében*** a nemzeti szabályozó hatóságok, és szükség esetén az Ügynökség – lehetőség szerint a 2009/73/EK irányelv 7. cikke és az (EU) 2019/944 irányelv 61. cikke szerinti regionális együttműködés keretében – ellenőrzik a kritériumok és a költség-haszon elemzés módszertanának következetes alkalmazását, és értékelik ezek határokon átnyúló relevanciáját. Értékelésüket a csoport elé terjesztik. ***A Bizottság a regionális csoportok közötti konzisztencia biztosítása érdekében biztosítja az e rendelet 4. cikkében és a IV. mellékletben említett kritériumok és módszertanok összehangolt alkalmazását.***
9. ***Az e melléklet 8. pontjában nem szereplő valamennyi projekt esetében*** a Bizottság értékeli az e rendelet 4. cikkében foglalt kritériumok alkalmazását. A Bizottság ezenkívül figyelembe veszi a projekt további tagállamokra való jövőbeni kiterjesztésének lehetőségét. A Bizottság a csoport elé terjeszti értékelését. ***A kölcsönös érdekű projekt státuszát kérelmező projektek esetében a harmadik országok képviselőit és a szabályozó hatóságokat meg kell hívni az értékelés ismertetésére.***

10. **Minden** olyan tagállam, amelynek területét nem érinti a javasolt projekt, de amelyre esetleg nettó kedvező hatást gyakorolhat, vagy amely számára a javasolt projekt jelentős következményekkel járhat – például a környezetre vagy területén az energia-infrastruktúra működésére –, véleményt nyilváníthat a csoport részére, megnevezve aggályait.
11. A csoport a csoportban részt vevő tagállam kérésére megvizsgálja a területét érintő projektekre irányuló javaslatot jóvá nem hagyó tagállam által a 3. cikk (3) bekezdése értelmében előterjesztett indokokat.
12. ***A csoport megvizsgálja, hogy érvényesül-e az „első az energiahatékonyság” elve a regionális infrastrukturális igények megállapítása, valamint minden egyes pályázó projekt vonatkozásában. A csoport prioritásként különösen olyan megoldásokat vesz figyelembe, mint például a keresletoldali szabályozás, a piacszervezési megoldások, a digitális megoldások megvalósítása, valamint épületek felújítása, amennyiben azok rendszerszempontról költséghatékonyabbnak minősülnek, mint egy új kínálatoldali infrastruktúra kiépítése.***

13. A csoport ülést tart a projektjavaslatok vizsgálata és rangsorolása céljából ***a projektek átlátható értékelése alapján, a 4. cikkben meghatározott kritériumok alkalmazásával***, figyelembe véve a szabályozók értékeléseit vagy a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe nem tartozó projektek esetében a Bizottság által készített értékelést.
14. A nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe tartozó projektjavaslatok regionális listájának a csoportok által kidolgozott tervezetét az e szakasz 10. pontjában meghatározott valamennyi véleménnyel együtt az Ügynökség elé kell terjeszteni az uniós lista elfogadásának időpontja előtt hat hónappal. A projektjavaslatok regionális listáját és a hozzá csatolt véleményeket az Ügynökség a kézhezvételtől számított három hónapon belül értékeli. Az Ügynökség véleményt nyilvánít a regionális listák tervezetéről, különösen a kritériumok és a költség-haszon elemzés következetes, régiókon átívelő alkalmazásáról. Az Ügynökség a véleményét az (EU) 2019/942 rendelet 22. cikkének (5) bekezdése szerinti eljárással összhangban fogadja el.

15. Az Ügynökség véleményének kézhezvételétől számított egy hónapon belül az egyes csoportok döntéshozó szerve a csoport javaslatai alapján elfogadja a **javasolt projektek** végleges regionális listáját, tiszteletben tartva a 3. cikk (3) bekezdésében megfogalmazott előírásokat, és figyelembe véve az Ügynökség véleményét, továbbá a nemzeti szabályozó hatóságok által a 8. pont értelmében benyújtott értékelést vagy a nemzeti szabályozó hatóságok hatáskörébe nem tartozó, a 9. ponttal összhangban javasolt projektek esetében a Bizottság által készített értékelést, **valamint a Bizottság arra vonatkozó tanácsát, hogy az uniós listán szereplő projektek teljes száma ne haladja meg a kezelhető mennyiséget, különösen a határoknál, az egymással versengő vagy potenciálisan versengő projektek esetében.** A csoportok **döntéshozó szervei** a Bizottság elé terjesztik a végleges regionális listákat és velük együtt a 10. pontban meghatározott összes véleményt.
16. Amennyiben a ■ regionális listák **tervezetének** alapján, és az Ügynökség véleményének figyelembevétele után az uniós listára való felvétel céljából javasolt ■ projektek teljes száma meghaladja a kezelhető mennyiséget, a Bizottság azt **tanácsolja** az összes érintett csoportnak, hogy a csoport által a 4. cikk (5) bekezdése szerint felállított rangsorban a legutolsó helyeken szereplő projekteket ne vegyék fel a **regionális** listára.

IV. MELLÉKLET

A PROJEKTEKRE VONATKOZÓ KRITÉRIUMOKHOZ KAPCSOLÓDÓ SZABÁLYOK ÉS MUTATÓK

1. A jelentős határokon átnyúló hatással bíró közös érdekű projekt olyan, bármelyik tagállam területén található projekt, amely megfelel az alábbi feltételeknek:
 - a) a villamosenergia-átvitel tekintetében a projekt az üzembe helyezése előtti helyzettel összehasonlítva legalább 500 megawattal (MW) növeli a nettó átviteli kapacitást vagy a kereskedelmi áramlások céljára rendelkezésre álló kapacitást az adott tagállam egy vagy több más tagállammal közös határán, melynek eredményeképp az említett mértékben növekszik a határon átnyúló nettó átviteli kapacitás az adott tagállam egy vagy több más tagállammal közös határán, ***vagy a projekt csökkenti egy vagy több tagállam össze nem kapcsolt rendszereinek energiaelszigeteltségét, és legalább 200 MW-tal növeli a határon átnyúló nettó átviteli kapacitást két tagállam közös határán;***
 - b) a villamosenergia-tárolás tekintetében a projekt legalább 225 MW beépített kapacitást biztosít, és tárolókapacitása évi nettó 250 GWh villamosenergia-termelést tesz lehetővé;

- c) az intelligens villamosenergia-hálózatok esetében a projektet nagyfeszültségű és közepes feszültségű berendezésekhez és létesítményekhez alakítják ki, és legalább két tagállam átvitelrendszer-üzemeltetőit, átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetőit vagy elosztórendszer-üzemeltetőit bevonja. ***A projekt bevonhat csak elosztórendszer-üzemeltetőket, amennyiben legalább két tagállamból származnak, és ha biztosított az interoperabilitás. A projektnek legalább két kritériumnak kell megfelelni az alábbiak közül: 50 000 villamosenergia-felhasználót, -termelőt, -fogyasztót vagy -termelő-fogyasztót foglal magában, egy legalább évi 300 GWh-nak megfelelő fogyasztási területet ölel fel, a projekthez kapcsolódó villamosenergia-fogyasztás legalább 20%-a váltakozó megújuló forrásokból származik, vagy csökkenti egy vagy több tagállam össze nem kapcsolt rendszereinek energiaelszigeteltségét. A projektnek nem szükséges közös fizikai határt magában foglalnia. Az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 42. pontjában meghatározott kis, szigetüzemben működő rendszerekkel – többek között szigetekkel – kapcsolatos projektek esetében ezeknek a feszültség szinteknek meg kell egyezniük az érintett villamosenergia-rendszer legmagasabb feszültség szintjével;***

- d) a hidrogénátvitel esetében a projekt lehetővé teszi a hidrogénnek az érintett tagállamok határain történő átvitelét, vagy a projekt üzembe helyezése előtt fennálló állapothoz képest a két tagállam közötti határon legalább 10%-kal növeli a meglévő, határokon átnyúló hidrogénszállítási kapacitást, valamint kellően alátámasztott, hogy a projekt egy tervezett, határokon átnyúló hidrogénhálózat elengedhetetlen része, és elegendő bizonyíték áll rendelkezésre a meglévő terveket és a szomszédos országokkal és hálózatüzemeltetőkkel való együttműködést illetően, **avagy egy vagy több tagállam össze nem kapcsolt rendszereinek energiaelszigeteltségét csökkentő projektek esetében a projekt célja legalább két tagállam közvetlen vagy közvetett ellátása;**
- e) a II. melléklet 3. pontjában említett hidrogén-tároló vagy hidrogén-befogadó létesítmények tekintetében a projekt célja legalább két tagállam közvetlen vagy közvetett ellátása;
- f) az elektrolizátorok tekintetében a projekt legalább 50 MW beépített kapacitást biztosít **egyetlen elektrolizátor vagy egyetlen összehangolt projekthez tartozó több elektrolizátor útján,** és közvetlenül vagy közvetve legalább két tagállam számára előnyökkel jár, **továbbá a szigeteket és a szigetrendszereket illetően támogatja a legalább két tagállamot érintő innovatív vagy egyéb megoldásokat, amelyek jelentős pozitív hatást gyakorolnak az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaira és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésére, és jelentősen hozzájárulnak a szigeti energiarendszer és az Unió energiarendszereinek fenntarthatóságához;**

- g) az intelligens gázhálózatok tekintetében a projekt legalább két tagállam átvitelrendszer-üzemeltetőit, átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetőit vagy elosztórendszer-üzemeltetőit bevonja. Az elosztórendszer-üzemeltetők csak legalább két tagállam olyan átvitelrendszer-üzemeltetőinek támogatásával vehetnek részt, amelyek szorosan kapcsolódnak a projekthez, és biztosítják az interoperabilitást;
- h) a tengeri megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia átvitele tekintetében a projekt célja a legalább 500 MW kapacitású tengeri termelőhelyekről származó villamos energia átadása, lehetővé teszi a villamos energiának egy adott tagállam szárazföldi hálózatába történő átvitelét, növelve a belső piacon rendelkezésre álló megújuló villamos energia mennyiségét. A projektet olyan területeken kell kifejleszteni, ahol alacsony a tengeri megújuló villamos energia elterjedtsége, és a projektnek jelentős pozitív hatást kell gyakorolnia az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaira és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésére, és jelentősen hozzá kell járulnia az energiarendszer fenntarthatóságához és a piaci integrációhoz, ugyanakkor nem akadályozhatja a határokon átnyúló kapacitásokat és áramlásokat;***
- i) szén-dioxid-projektek esetében a projektet legalább két tagállamból származó, antropogén eredetű szén-dioxid szállítására és adott esetben tárolására használják.***

2. A jelentős határokon átnyúló hatással bíró kölcsönös érdekű projekt olyan projekt, amely megfelel az alábbi feltételeknek:
- a) a II. melléklet 1. pontjának a) és f) alpontjában meghatározott kategóriába tartozó kölcsönös érdekű projektek esetében a projekt növeli a nettó átviteli kapacitást vagy a kereskedelmi áramlások számára rendelkezésre álló kapacitást az adott tagállam egy vagy több harmadik országgal közös határán, és a 4. cikk (3) bekezdésében felsorolt egyedi kritériumok alapján **közvetlenül vagy közvetetten (valamely harmadik országgal való összeköttetés révén)** jelentős előnyöket nyújt **uniós szinten**. A tagállamok számára nyújtott előnyök kiszámítását a villamosenergia-piaci ENTSO végzi és teszi közzé az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési terv keretében;
 - b) a II. melléklet 3. pontjában meghatározott kategóriába tartozó kölcsönös érdekű projektek esetében a hidrogénprojekt lehetővé teszi a hidrogénnek egy tagállam egy vagy több harmadik országgal közös határán történő átvitelét, és bizonyítja, hogy a 4. cikk (3) bekezdésében felsorolt egyedi kritériumok alapján **közvetlenül vagy közvetetten (valamely harmadik országgal való összeköttetés révén)** jelentős előnyöket nyújt **uniós szinten**. A tagállamok számára nyújtott előnyök kiszámítását a földgázpiaci ENTSO végzi és teszi közzé az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési terv keretében;
 - c) a II. melléklet 5. pontjában meghatározott kategóriába tartozó kölcsönös érdekű projektek esetében a projekt felhasználható antropogén eredetű szén-dioxid legalább két tagállam és egy harmadik ország általi szállítására **és tárolására**.

3. A II. melléklet 1. pontjának a), **b)**, c), d) és f) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó projektek tekintetében a 4. cikkben felsorolt kritériumok teljesítésének értékelése a következőképpen történik:

- a)** a megújuló energiatermelés főbb fogyasztói központokhoz és tárolóhelyekhez történő átvitelét a legújabb rendelkezésre álló, az Unió egészére kiterjedő tízéves villamosenergiahálózat-fejlesztési tervben szereplő elemzéssel összhangban mérik, különösen az alábbiak révén:
- i. a villamosenergia-átvitel tekintetében a projektnek köszönhetően bekapcsolt és átvitt, megújuló energiaforrásból származó termelési kapacitás mennyiségének becslése (technológiák szerint, MW-ban), az adott tagállam által a (EU) 2018/1999 rendeletnek megfelelően benyújtott nemzeti energia- és éghajlatpolitikai terv szerint az adott tagállamban 2030-ig megvalósítandó, azonos típusú megújuló energiaforrásokból származó tervezett összes termelési kapacitás mennyiségéhez viszonyítva;
 - ii. vagy az **energiatárolás** tekintetében a projekt által biztosított új kapacitás összehasonlítása az V. mellékletben meghatározott elemzett területen az ugyanazon tárolási technológiához kapcsolódó összes meglévő kapacitással;

-
- b) a piaci integrációt, a versenyt és a rendszer rugalmasságát a rendelkezésre álló legújabb, az Unió egészére kiterjedő tízéves villamosenergiahálózat-fejlesztési tervben szereplő elemzéssel összhangban mérik, különösen az alábbiak révén:
- i. a határokon átnyúló projektek, **többek között az újraberuházási projektek** esetében a mindkét áramlási irányban mért hálózati átviteli kapacitásra gyakorolt hatás kiszámítása, a továbbított áram mennyiségében (MW) mérve, és ezek hozzájárulása a minimum 15%-os összekapcsolódási cél eléréséhez, illetve a jelentős határokon átnyúló hatással bíró projektek esetében az érintett tagállamok közötti és az érintett tagállamok és harmadik országok közötti határ menti vagy az érintett tagállamokon belüli hálózati átviteli kapacitásra, valamint az érintett tagállamokban a kereslet és a kínálat közötti egyensúlyra és a hálózati műveletekre gyakorolt hatás kiszámítása;
 - ii. az V. mellékletben meghatározott vizsgált területen egy adott projekt által különböző tervezési forgatókönyvek esetén az energiarendszer egészére vetített termelési és átviteli költségek és a piaci árak változása és konvergenciája tekintetében eredményezett hatások felmérése, különös tekintettel a bekapcsolási sorrendben bekövetkező változásokra;

c) az ellátás biztonságát, az interoperabilitást és a rendszer biztonságos működését a legújabb rendelkezésre álló, az Unió egészére kiterjedő tízéves villamosenergiahálózat-fejlesztési tervben szereplő elemzéssel összhangban mérik, különösen olyan módon, hogy értékelik, hogy milyen hatást gyakorol egy adott projekt az V. mellékletben meghatározott vizsgált területen a várható beviteli veszteségre, a termelés és az átvitel meghatározott beviteli időszakok egy csoportjára vonatkozó megfelelésége tekintetében, figyelembe véve az éghajlatváltozás okozta szélsőséges időjárási eseményekben várható változásokat és azoknak az infrastruktúra rezilienciájára gyakorolt hatását. Adott esetben mérni kell, hogy a projekt milyen hatást gyakorol a rendszerműködtetés és a rendszerszolgáltatások független és megbízható ellenőrzésére.

4. A II. melléklet 1. pontjának e) alpontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó projektek tekintetében a 4. cikkben felsorolt kritériumok teljesítésének értékelése a következőképpen történik:

- a) a fenntarthatóság szintje – ennek méréséhez értékelni kell, hogy a hálózatok milyen mértékben képesek a váltakozó megújulóenergia-forrásokat összekapcsolni és megújuló energiát szállítani;
- b) az ellátás biztonsága – ennek méréséhez értékelni kell az elosztó vagy átviteli hálózatokon, vagy mindkettőn belüli veszteség szintjét, a villamosenergia-hálózat összetevőinek százalékos hasznosítását (azaz az átlagos terhelést), a hálózati összetevők rendelkezésre állását (a tervezett és nem tervezett karbantartással összefüggésben) és ennek a hálózati teljesítményre, valamint az üzemzavarok időtartamára és gyakoriságára gyakorolt hatását, beleértve az éghajlattal kapcsolatos üzemzavarokat is;

- c) piaci integráció – ennek méréséhez értékelni kell az innováció elterjedését a rendszerüzemeltetésben, **az energetikai elszigeteltség csökkentését** és az összekapcsolást, valamint más ágazatok integrációjának szintjét, és az új üzleti modellek és piaci struktúrák előmozdításának mértékét;
 - d) hálózatbiztonság, az ellátás rugalmassága és minősége – ennek méréséhez értékelni kell a rendszer rugalmasságának innovatív megközelítését, a kiberbiztonságot, az átvitelrendszer-üzemeltetői és az elosztórendszer-üzemeltetői szint közötti hatékony működőképességet, a felhasználóoldali választ, a tárolást, az energiahatékonysági intézkedéseket, a digitális eszközök és az IKT figyelemmel kíséresi és ellenőrzési célokra történő költséghatékony felhasználását, a villamosenergia-rendszer stabilitását, valamint a feszültség minősége szerinti teljesítményt.
5. A II. melléklet 3. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó hidrogént illetően a 4. cikkben felsorolt kritériumok teljesítésének értékelése a következőképpen történik:
- a) fenntarthatóság – a projekt alábbiakhoz való hozzájárulásaként mérve: az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése a különböző végfelhasználási alkalmazások esetében **a kibocsátáscsökkentési nehézségekkel szembenező ágazatokban**, például az iparban vagy a közlekedésben; rugalmasság és szezonális tárolási lehetőségek a megújuló villamosenergia-termelés esetében; vagy a megújuló **és alacsony szén-dioxid-kibocsátású** hidrogén integrálása **a piaci igények figyelembevételére és a megújuló hidrogén előmozdítása céljából**;
 - b) piaci integráció és interoperabilitás – ennek méréséhez ki kell számítani, hogy mekkora hozzáadott értéket képvisel a projekt a piaci területek integrációja és az árak közeledése, valamint a rendszer átfogó rugalmassága szempontjából;
 - c) az ellátás biztonsága és rugalmassága – ennek méréséhez ki kell számítani, hogy mekkora hozzáadott értéket képvisel a projekt a hidrogénellátás rezilienciája, változatossága és rugalmassága szempontjából;

- d) verseny – ennek méréséhez értékelni kell a projekt hozzájárulását az ellátás diverzifikációjához, ideértve a belföldi hidrogénellátási forrásokhoz való hozzáférés megkönnyítését.
6. A II. melléklet 2. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó intelligens gázhálózati projektek tekintetében a 4. cikkben felsorolt kritériumok teljesítésének értékelése a következőképpen történik:
- a) a fenntarthatóság szintje – ennek méréséhez értékelni kell a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázok gázhálózatba integrált részarányát, a teljes rendszer dekarbonizációja felé mutató ezzel járó üvegházhatásúgáz-kibocsátás-megtakarítást és a szivárgás megfelelő észlelését;
- b) az ellátás minősége és biztonsága – ennek méréséhez ki kell számítani a megbízhatóan rendelkezésre álló gázellátás és a csúcsigény közötti arányt, a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázokkal felváltott import arányát, a rendszer működésének stabilitását, valamint az ellátási zavarok időtartamát és gyakoriságát fogyasztónként;
- c) ***rugalmassági szolgáltatások, így a keresletoldali válasz és a tárolás lehetővé tétele az intelligens energiaágazati integráció megkönnyítése révén az egyéb energiahordozókkal és -ágazatokkal való összeköttetések megteremtésével*** – ennek méréséhez értékelni kell az összekapcsolt energiaágazatokban és rendszerekben, például a hő- és villamosenergia-rendszerben, a közlekedésben és az iparban lehetővé tett költségmegtakarítást.

7. A II. melléklet 4. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó elektrolizátor-projektekkel szemben a 4. cikkben felsorolt kritériumok teljesítésének értékelése a következőképpen történik:
- a) fenntarthatóság – ennek méréséhez értékelni kell a hálózatba integrált megújuló **vagy alacsony szén-dioxid-kibocsátású, különösen a megújuló forrásokból származó**, a II. melléklet 4. pontja a) alpontjának ii. alpontjában meghatározott kritériumoknak megfelelő hidrogén részarányát, **vagy meg kell becsülni az ilyen eredetű szintetikus tüzelőanyagok hasznosításának mennyiségét** és a kapcsolódó üvegházhatásúgázkibocsátás-megtakarításokat;
 - b) az ellátás biztonsága – ennek méréséhez értékelni kell a hálózatműködtetés biztonságához, stabilitásához és hatékonyságához történő hozzájárulását, ideértve a megújuló villamosenergia-termelés azon korlátozását is, amelyet elkerültek;
 - c) **rugalmassági szolgáltatások, így a keresletoldali válasz és a tárolás lehetővé tétele az intelligens energiaágazati integráció megkönnyítése révén az egyéb energiahordozókkal és -ágazatokkal való összeköttetések megteremtésével** – ennek méréséhez értékelni kell az összekapcsolt energiaágazatokban és rendszerekben, például a gáz-, hidrogén-, energia- és hőhálózatokban, a közlekedésben és az iparban lehetővé tett költségmegtakarítást ■ .

8. *A II. melléklet 5. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriákba tartozó széndioxid-infrastruktúra tekintetében a 4. cikkben felsorolt kritériumok teljesítésének értékelése a következőképpen történik:*

- a) *fenntarthatóság – ennek méréséhez értékelni kell a projekt teljes életciklusára számított üvegházhatásúgáz-kibocsátás teljes várható csökkentését és többek között, de nem kizárólag az olyan alternatív technológiai megoldások hiányát, mint például az energiahatékonyság, a megújuló forrásokat integráló villamosítás, annak érdekében, hogy az összekapcsolt ipari létesítményekben leválasztásra szánt szén-dioxid mennyiségével megegyező szintű üvegházhatásúgáz-csökkentést érjenek el egy összehasonlítható határidőn belül, figyelembe véve adott esetben a szén-dioxid leválasztásához, szállításához és tárolásához szükséges energiából származó üvegházhatásúgáz-kibocsátást, megfontolva az infrastruktúrát, adott esetben beleértve az egyéb lehetséges jövőbeli felhasználásokat is;*
- b) *reziliencia és biztonság – ennek méréséhez értékelni kell az infrastruktúra biztonságát;*
- c) *a környezeti teher és kockázat mérséklése a szén-dioxid végleges semlegesítése révén.*

V. MELLÉKLET

AZ ENERGIARENDSZER EGÉSZÉRE KITERJEDŐ KÖLTSÉG-HASZON ELEMZÉS

A villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO által kidolgozott költség-haszon elemzési módszertanoknak következeteseknek kell lenniük egymással, figyelembe véve az ágazati sajátosságokat. Az uniós listán szereplő projektek esetében alkalmazandó, az energiarendszer egészére kiterjedő harmonizált és átlátható költség-haszon elemzés módszertanainak az összes infrastruktúra-kategória esetében egységesnek kell lenniük, kivéve, ha egyedi eltérések indokoltak. A módszertanoknak foglalkozniuk kell a túgan értelmezett költségekkel, ideértve az externáliákat is, az Unió 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai céljaira és a 2050-ig elérendő klímasemlegességi célkitűzésére tekintettel, továbbá meg kell felelniük az alábbi alapelveknek:

1. egy adott projekt vizsgált területe magában foglal valamennyi olyan tagállamot és harmadik országot, amelyek területén a projekt található, a velük közvetlenül szomszédos tagállamokat és minden más olyan tagállamot, amelyekben a projektnek jelentős hatása van. E célból a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO együttműködik az érintett harmadik országok összes releváns rendszerüzemeltetőjével. ***A II. melléklet 3. pontjában meghatározott energiainfrastruktúra-kategóriába tartozó projektek esetén a villamosenergia-piaci ENTSO és a földgázpiaci ENTSO együttműködik a projektgazdával, akkor is, ha az nem rendszerüzemeltető;***
2. valamennyi költség-haszon elemzésnek tartalmaznia kell a beviteli adathalmazra vonatkozó érzékenységi elemzéseket, ***ideértve a termelési költségeket és az üvegházhatású gázok költségeit, továbbá a kereslet és a kínálat, –többek között a megújuló energiaforrások tekintetében – várható alakulását – és ideértve azok rugalmasságát is –, valamint a tárolási lehetőségeket,*** az azonos vizsgált területen folyó különböző projektek üzembe helyezésének dátumát, ***az éghajlati hatásokat*** és az egyéb releváns paramétereket;

3. meghatározzák a több ágazatot átfogó beviteli adathalmaz alapján elvégzendő elemzést, a hatást az egyes projektekkel együtt és azok nélkül is meghatározva, **és tartalmazzák a más projektekkel fennálló, releváns kölcsönös függőségi kapcsolatokat;**
4. iránymutatást nyújtanak a költség-haszon elemzéshez szükséges energiahálózati és ■ piaci modell kidolgozásával és használatával kapcsolatban. A modellezésnek lehetővé kell tennie a gazdasági előnyök és ezen belül a piaci integrációnak, az ellátás biztonságának, a versenynek, **valamint az energetikai elszigeteltség megszüntetésének** és a társadalmi, környezeti és éghajlati hatásoknak a teljes körű értékelését, ideértve a több ágazaton átívelő hatásokat is. A módszertannak **teljes mértékben átláthatónak kell lennie, és** részletes információkat kell tartalmaznia arra vonatkozóan, hogy az egyes hasznokat és költségeket miért és hogyan számítják ki, és azok mit foglalnak magukban;

5. ismertetik azt, hogy az „**első az energiahatékonyság**” elve hogyan valósul meg az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervek valamennyi szakaszában;
6. ***ismertetik, hogy a projekt nem akadályozza a megújuló energiaforrások fejlesztését és elterjedését;***
7. biztosítják, hogy azonosítani lehessen azokat a tagállamokat, amelyekben a projekt nettó hatása kedvező, a kedvezményezetteket, azokat a tagállamokat, amelyekben a projekt nettó hatása kedvezőtlen és a költségviselőket, ***figyelembe véve, hogy ez utóbbiak nem biztos, hogy azon tagállamok, amelyek területén az infrastruktúra megépül;***

8. figyelembe veszik legalább a tőkekiadást, a projekt **egészének műszaki** élettartama során felmerülő üzemeltetési és karbantartási költségeket, valamint a kapcsolódó rendszer költségeit, **így például** a leszerelési és hulladékgazdálkodási költségeket, ideértve a külső költségeket is. A módszertanok iránymutatással szolgálnak a költség-haszon számítások során használandó leszámítolási kamatlábakról, **műszaki** élettartamról, valamint maradványértékről. **Kötelező módszertant tartalmaznak továbbá a haszon-költség arány és a nettó jelenérték kiszámítására, valamint a hasznoknak a becslési módszerük megbízhatósága alapján történő differenciálására. Figyelembe kell venni továbbá azon módszereket, amelyek a projektek éghajlati és környezeti hatásainak és az uniós energiapolitikai célokhoz – például a megújuló energiák részesedésére, az energiahatékonyságra és az összekapcsoltságra vonatkozó célokhoz – való hozzájárulásának kiszámítására használatosak;**
9. biztosítják, hogy az egyes projektek esetében meghozott, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedések értékelésre kerüljenek és tükrözzék az üvegházhatásúgáz-kibocsátás költségét, **és hogy az értékelés megalapozott legyen és összhangban álljon az egyéb uniós politikákkal, annak érdekében, hogy össze lehessen őket hasonlítani más, új infrastruktúrát nem igénylő megoldásokkal.**

VI. MELLÉKLET

AZ ÁTLÁTHATÓSÁGRA ÉS A LAKOSSÁGI RÉSZVÉTELRE VONATKOZÓ IRÁNYMUTATÁSOK

1. A 9. cikk (1) bekezdésében említett eljárási kézikönyvnek legalább az alábbiakat kell tartalmaznia:
 - a) az érintett közös érdekű projektek különböző típusaira vonatkozó határozatok és vélemények alapjául szolgáló, alkalmazandó jogszabályok meghatározása, ideértve a környezetvédelmi jogot;
 - b) a meghozandó releváns határozatok és vélemények listája;
 - c) az illetékes hatóság, más érintett hatóságok és a főbb érintett érdekeltek neve és elérhetősége;
 - d) a munkafolyamat, az eljárás egyes szakaszainak ismertetése, a hozzá tartozó indikatív ütemterv és a döntéshozatali folyamat tömör összefoglalása az érintett közös érdekű projektek különböző típusai esetében;
 - e) a határozat iránti kérelemmel együtt benyújtandó dokumentumok körével, szerkezetével és részletességével kapcsolatos információk, egy ellenőrző listát is beleértve;
 - f) a nyilvánosság e folyamatba történő bevonásának szakaszai és eszközei;

- g) annak megjelölése, hogy az illetékes hatóságnak, más érintett hatóságoknak és a projektgazdának milyen módon kell bizonyítania, hogy a nyilvános konzultáció során kifejtett véleményeket figyelembe vették, például bemutatva, hogy a projekt helyszínét és terveit illetően milyen módosításokat hajtottak végre, vagy megindokolva, hogy az érintett véleményeket miért nem vették figyelembe;
- h) amennyire csak lehetséges, tartalmának fordítása a szomszédos tagállamok minden nyelvére, amelyet az érintett szomszédos tagállamokkal egyeztetve kell megvalósítani.

2. A 10. cikk (6) bekezdésének b) pontjában említett részletes ütemtervnek legalább a következőket kell meghatároznia:

- a) a meghozandó határozatok és vélemények;
- b) a várhatóan érintett hatóságok, érdekelt felek és lakossági csoportok;
- c) az eljárás egyes szakaszai és azok időtartama;
- d) a főbb elérendő mérföldkövek és ezek határideje, tekintettel a meghozandó átfogó határozatra;
- e) a hatóságok által tervezett források és az esetleges további forrásigények.

3. A nyilvános konzultációkra vonatkozóan a környezetvédelmi jogban előírt követelmények sérelme nélkül, az engedélyezési eljárásban való lakossági részvétel növelése, illetve a nyilvánosság előzetes tájékoztatása és a vele folytatandó párbeszéd biztosítása érdekében az alábbi elvek alkalmazandók:
- a) a közös érdekű projekt által érintett érdekelt feleket, többek között az érintett nemzeti, regionális és helyi hatóságok, a projekt közelében élő földtulajdonosok és polgárok, a lakosság és a lakossági szövetségek, szervezetek vagy csoportok részére kimerítő tájékoztatást kell nyújtani, és **inkluzív**, nyitott és átlátható módon már a kezdetektől fogva konzultálni kell velük, amikor a nyilvánosság esetleges aggályait még figyelembe lehet venni. Az illetékes hatóság adott esetben aktívan támogathatja a projektgazda által végzett tevékenységeket;
 - b) az illetékes hatóságok gondoskodnak arról, hogy a közös érdekű projektekkal kapcsolatos nyilvános konzultációs eljárásokat lehetőség szerint csoportosítsák, beleértve a nemzeti jog által megkövetelt nyilvános konzultációkat is. Az egyes nyilvános konzultációk során minden, az eljárás adott szakasza szempontjából fontos kérdésre ki kell térni, és minden, az adott eljárási szakasz szempontjából releváns kérdést csak egy nyilvános konzultáció alkalmával kell tárgyalni; ugyanakkor egy adott nyilvános konzultációra több földrajzi helyszínen is sor kerülhet. A nyilvános konzultációról szóló értesítésben világosan feltüntetik az adott nyilvános konzultáción tárgyalt kérdéseket;

- c) észrevételek és kifogások kizárólag a nyilvános konzultáció kezdetétől a határidő lejártáig fogadhatók el;
- d) ***a projektgazdák biztosítják, hogy a konzultációkra olyan időszakban kerüljön sor, amely lehetővé teszi a lakosság nyílt és inkluzív részvételét.***

4. A lakossági részvétel terve legalább az alábbiakra vonatkozó információkat tartalmazza:

- a) az érdekelt és megkeresett felek;
- b) a tervezett intézkedések, a kérdéssel foglalkozó találkozók javasolt általános helyszínét és időpontját is ideértve;
- c) a menetrend;
- d) a különböző feladatokhoz rendelt emberi erőforrások;

5. A pályázati anyag benyújtását megelőzően tartandó nyilvános konzultációval összefüggésben az érintett felek legalább:
- a) **elektronikus és adott esetben nyomtatott formátumban** közzétesznek egy legfeljebb 15 oldalas tájékoztató füzetet, amelyben világos és tömör áttekintést adnak a projekt fejlesztési lépéseinek leírásáról, céljáról és előzetes menetrendjéről, az alternatív nyomvonalat figyelembe vevő nemzeti hálózatfejlesztési tervről, a – többek között az országhatárokon átnyúló vagy átterjedő – lehetséges hatás típusairól és jellemzőiről és az ezek mérséklését célzó lehetséges intézkedésekről; az ilyen tájékoztató füzetet a konzultáció előtt közzéteszik és az felsorolja a 9. cikk (7) bekezdésében említett közös érdekű projekt internetes oldalának, valamint a 23. cikkben említett átláthatósági platformnak és az e melléklet 1. pontjában említett eljárási kézikönyvnek az internetes címeit;
 - b) a konzultációra vonatkozó információkat közzéteszik a közös érdekű projekt 9. cikk (7) bekezdésében említett internetes oldalán, a helyi közigazgatási szervek irodáinak hirdetőtábláin, és legalább **egy, vagy adott esetben két** helyi médiumban;
 - c) az érintett érdekelt felek, szövetségek, szervezetek és csoportok részére írásbeli **vagy elektronikus** meghívót küldenek az aggodalomra okot adó esetekkel kapcsolatos egyeztetés céljából rendezett találkozókra.

6. A projekt 9. cikk (7) bekezdésében említett internetes oldalán közzé kell tenni legalább az alábbi információkat:
- a) a projekt internetes oldala utolsó frissítésének időpontja;
 - b) tartalmának fordítása a projekt által érintett tagállamok összes nyelvére, illetve azon tagállamok nyelvére, amelyekre a projekt jelentős, határokon átnyúló hatást gyakorol a IV. melléklet 1. pontjának megfelelően;
 - c) az 5. pontban említett tájékoztató füzet, amelyet a projekttel kapcsolatos legfrissebb adatokkal naprakésszé tesznek;
 - d) közérthető nyelven írott és rendszeresen naprakésszé tett összefoglaló, amely ismerteti a projekt aktuális állapotát, ideértve a földrajzi információkat is, és naprakésszé tétel esetén egyértelműen megjelöli a korábbi változathoz képest történt változásokat;

- e) az 5. cikk (1) bekezdése szerinti végrehajtási terv, amelyet a projekttel kapcsolatos legfrissebb adatokkal naprakésszé tesznek;
- f) az Unió által a projekt számára elkülönített és kifizetett források;
- g) a projekt és a nyilvános konzultáció terve, egyértelműen feltüntetve bennük a nyilvános konzultációk és meghallgatások időpontját és helyszínét, valamint a meghallgatások szempontjából lényeges előirányzott témákat;
- h) elérhetőség, ahová további információk vagy dokumentumok beszerzésével kapcsolatos igénnyel lehet fordulni;
- i) elérhetőség a nyilvános konzultációk során felmerülő észrevételek és kifogások benyújtásához.
